

STRATEGIA ROZWOJU GMINY MIKOŁÓW

na lata 2015 - 2025

Projekt

Mikołów, kwiecień 2015

Spis treści

Spis treści	2
1. Stan gospodarczo – społeczny Gminy Mikołów, charakterystyka i diagnoza	4
1.1. Ogólna charakterystyka Gminy Mikołów	4
1.2. Charakterystyka demograficzna miasta	8
1.3. Infrastruktura techniczna Gminy Mikołów – diagnoza	12
1.3.1. Zaopatrzenie w wodę	12
1.3.2. Odbiór i oczyszczenie ścieków	12
1.3.3. Zaopatrzenie w ciepło	13
1.3.4. Sieć gazowa w mieście	14
1.3.5. Gospodarka odpadami	16
1.4. Transport i komunikacja	18
1.5. Elektroenergetyka i telekomunikacja	19
1.6. Gospodarka lokalowa	21
1.6.1. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Mikołów	21
1.6.2. Stan techniczny zasobów mieszkaniowych Gminy	23
1.7. Profil gospodarczy miasta	25
1.8. Profil społeczny miasta	27
1.8.1. Oświata i edukacja	27
1.8.2. Ochrona zdrowia	31
1.8.3. Pomoc społeczna	33
1.8.1. Placówka Wsparcia Dziennego Świetlica Opiekuńczo-Specjalistyczna w Mikołowie	37
1.8.2. Dzienny Dom Pomocy	38
1.8.3. Centrum Integracji Społecznej	39
1.9. Diagnoza rynku pracy	40
1.10. Bezpieczeństwo w mieście	43
1.10.1. Przesłęstwa, wypadki w ruchu drogowym, wykroczenia	43
1.10.2. Bezpieczeństwo pożarowe	45
1.10.3. Bezpieczeństwo powodziowe	46
1.10.4. Bezpieczeństwo środowiskowe	47
1.11. Kultura i sztuka	48
1.12. Sport i rekreacja	50
1.13. Turystyka	52
2. Analiza SWOT	54
2.1. Synteza analizy SWOT	60
3. Wizja rozwoju Gminy Mikołów w latach 2015 – 2025	63
3.1. Cele rozwoju	65
3.2. Projekty strategiczne Gminy Mikołów na lata 2015 - 2025	66
4. Źródła finansowania oraz programy służące realizacji przedsięwzięć w ramach Strategii Rozwoju Gminy Mikołów na lata 2015 – 2025	81

5.	Zgodność z dokumentami strategicznymi	81
6.	Zasady i mechanizmy realizacji strategii	85
6.1	Monitoring i Ewaluacja Strategii Rozwoju	85
6.2	Promocja Strategii	85
6.3	Uwarunkowania realizacji założeń strategii.....	86
7.	Wykaz tabel, wykresów i map.....	87

1. Stan gospodarczo – społeczny Gminy Mikołów, charakterystyka i diagnoza

1.1. Ogólna charakterystyka Gminy Mikołów

Gmina Mikołów położona jest w centralnej części województwa śląskiego, w południowej strefie Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Graniczy z 8 miastami/gminami: od północy z Gierałtovicami i Rudą Śląską, od północnego wschodu z Katowicami – stolicą województwa, od południowego wschodu z Tychami, od południa z gminami Wyry, Łaziska Górne i Orzesze, zaś od zachodu z gminą Ornontowice. W wyniku reformy administracyjnej 1 stycznia 1999 Mikołów stał się siedzibą powiatu mikołowskiego.

Jest jednym z najstarszych miast na Śląsku, pierwsze zapiski na jego temat datuje się na rok 1222. Prawa miejskie uzyskał w roku 1547.

Pod względem administracyjnym gmina dzieli się na centrum, pięć sołectw: Bujaków, Borowa Wieś, Mokre, Paniowy, Śmiłowice oraz dzielnicę Kamionka (uprzednio samodzielna gmina, od 1935r. znajdująca się w granicach miasta). Powierzchnia całkowita gminy to ok. 80 km², w tym 18 km² przypada na teren miasta, a 62 km² na sołectwa. Pod względem zajmowanej powierzchni Mikołów jest drugą co do wielkości gminą powiatu mikołowskiego i stanowi ponad 34% jego obszaru.

Sieć hydrograficzną gminy tworzą trzy duże zlewnie: Jamny, Promny i Jasienicy oraz kilka źródłowych zlewni innych cieków: od wschodu dopływ Mlecznej i Potoku Tyskiego, od południa - Bierawki, od zachodu - Potoku Bujakowskiego, od północy bezpośredniej zlewni Kłodnicy. Mikołów położony jest w dolinie rzeki Jamny, w otoczeniu wzgórz Garbu Mikołowskiego. Przez wschodnią i południową część miasta przebiega główny wododział Polski I rzędu Odra - Wisła, przy czym niemal cały obszar Mikołowa należy do dorzecza Odry. Większość cieków wodnych ma źródła na terenie miasta, część poza jego granicami.

Obszar Mikołowa cechuje niska deniwelacja. Teren jest rozmaicie ukształtowany, główne morfologiczne formy krajobrazu to rozległe tereny płaskie bądź lekko nachylone w kierunku północnym, łagodne wzniesienia oraz formy antropogeniczne. Najwyższym punktem gminy jest północne zbocze Góry Św. Wawrzyńca – 345,9m n.p.m. oraz Fiołkowa Góra – 340,0m n.p.m., z kolei najniższym jest teren ujścia Promny do Kłodnicy z rzędną 222,2m n.p.m. Różnica wysokości wynosi więc 123,7 m.

W granicach miasta Mikołów nie występują duże zbiorniki wodne. Zbiorniki powierzchniowe to niewielkie oczka występujące w biegu potoków lub niewielkie stawy o charakterze zagłębi bezodpływowych. Wykorzystywane są one do celów rekreacyjnych bądź przeciwpożarowych. Największy kompleks stawów zlokalizowany jest w zlewni potoku Jasienica w Paniowach i Bujakowie. Inne bardziej znane zbiorniki wodne na terenie miasta to „Starganiec” w zlewni Jamny i stawy „Kaśka” położone w południowej części miasta.

Cieki powierzchniowe ze względu na swój charakter (głównie obszary źródliskowe) nie stanowią zagrożenia powodziowego. W związku z powyższym brak jest urządzeń wodnych (zbiorniki retencyjne, suche poldery, obwałowania) chroniących przed powodzią.

Na terenie Gminy Mikołów znajdują się zasoby naturalne, takie jak węgiel kamienny (zalegający pod całym terenem gminy), metan z pokładów węgla oraz złoża gliny i piasku. Do tych ostatnich należą piaski podsadzkowe, żwiry i surowce ilaste. W granicach miasta występują obszary górnicze 7 kopalń węgla kamiennego, jak również założona przez Związek Górniczo-Hutniczy w 1945r., Kopalnia Doświadczalna „Barbara”. Jest to jedyna w Polsce kopalnia doświadczalna i jedyna w Europie placówka naukowo-badawcza posiadająca podziemny poligon doświadczalny. W ramach swojej działalności prowadzi badania nad zagrożeniami związanymi z wybuchem pyłu węglowego i metanu, a także prace nad rozwiązaniami w zakresie ratownictwa górniczego. Działa ona w ramach Głównego Instytutu Górniczego w Katowicach. Kopalnia nie prowadzi eksploatacji węgla.

Spośród ok. 80 km² powierzchni gminy, ok. 44 km² stanowią użytki rolne, ok. 21 km² lasy, a ok. 15 km² pozostałe grunty. Dominującym typem gleb na terenie Mikołowa są gleby bielcowe w przeważającej większości o niskich klasach bonitacyjnych (IV- 58%, V-17%). Zaledwie kilka procent powierzchni zajmują gleby brunatne rozciągające się na zachód od Bujakowa. Między Mokrem a Bujakowem, zwłaszcza w rejonie Fiołkowej i Sośniej Góry, występują rędziny powstałe na wapiennym podłożu. W dnach dolin i dawnych stawów wykształciły się gleby hydromorficzne rozwinięte na mulach bagiennych i torfowych. Oceniając stan czystości gleby, stwierdza się, że grunty rolne Mikołowa nie posiadają zasadniczych przeciwwskazań do prowadzenia upraw roślin konsumpcyjnych. Przydatność dla upraw jest dobra i średnia.

Roślinność występującą na terenie Gminy Mikołów można charakteryzować w dwóch aspektach: jako naturalną i antropogeniczną. Do roślinności naturalnej zaliczyć należy w pierwszym rzędzie lasy. Są to najważniejsze zbiorowiska roślinne na terenie Mikołowa. Ich udział w mieście stanowi ok. 27,5% (w tym lasy prywatne stanowią ok. 4,7%) powierzchni ogółu. Główne kompleksy leśne o funkcji ochronnej (LPO - GOP) to Las Panewnicki i Las Borowski. Zwarte obszary leśne (Lasy Panewnicki, Borowski) w części północnej, stanowią izolację od zanieczyszczeń powietrza z kierunku północnego, tj. centralnej części Aglomeracji Śląskiej. Oddziałują na poprawę klimatu miasta, chronią przed utratą wody, urozmaicają krajobraz miasta, wpływają na poprawę jakości powietrza pełniąc funkcję osłonową. Inne tereny z naturalną roślinnością to: doliny cieków, zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne, torfowiska, wrzosowiska, tereny podmokłe, roślinność stawów i oczek wodnych.

Wśród terenów o roślinności antropogenicznej są: tereny rolnicze oraz tereny zieleni miejskiej: parki, zieleńce, zieleń uliczna, osiedlowa, obiektów sportowych, ogrody działkowe, cmentarze. Zieleń osiedlowa, parki, zieleńce i nasadzenia zorganizowane zostały w odpowiednio przystosowanych miejscach na terenie całego miasta spełniając rolę estetyczno-ozdobną.

Największym parkiem w mieście jest zabytkowy Park Planty założony w XVIII w., położony pomiędzy ulicą Konstytucji 3. Maja, a potokiem Aleksander. Park ten jest jednym z najlepiej zachowanych w aglomeracji górnośląskiej parków w stosunku do pierwotnego kształtu. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego łączna powierzchnia zieleni miejskiej w 2013 r. wynosiła w Mikołowie 52 ha (parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej).

W roku 2002, jako Związek Stowarzyszeń, powstał w Mikołowie Śląski Ogród Botaniczny. Jego teren stanowią obszary pomiędzy sołectwem Mokre, a Bujakowem, na które składają się lasy, łąki,

pola uprawne, wzniesienia i doliny potoków. Tereny te mimo, że znajdują się w niewielkiej odległości od aglomeracji śląskiej, uznawane są za niezmienione działalnością przemysłu ciężkiego i człowieka, stanowiąc tym samym o unikalnym ich znaczeniu. Utworzenie i rozwój Ogrodu ma służyć zahamowaniu degradacji najwartościowszych składników środowiska w szczególności: roślinności, gleb, wód, form geomorficznych naturalnych i gospodarczych, krajobrazu, poprzez zagospodarowanie zasobów o najwyższych wartościach przyrodniczych, likwidację i ograniczenie niekorzystnych oddziaływań zewnętrznych i wewnętrznych. Śląski Ogród Botaniczny spełnia funkcje naukowe i dydaktyczne, swoją ofertę kierując do odbiorców we wszystkich grupach wiekowych. Stanowi on również bardzo atrakcyjny teren rekreacyjno-turystyczny w skali regionu.

Do obszarów roślinności chronionej w gminie należą:¹

- kompleksy leśne o funkcji ochronnej (LPO- GOP),
- doliny cieków stanowiące główne korytarze integracji ESOCH,
- zadrzewienia śródpolne, remizy, ostoje ptactwa i zwierzyny.

Do roślinności szczególnie chronionej, posiadającej status prawny, zalicza się aktualnie w Mikołowie 12 obiektów posiadających status pomników przyrody. Należą do nich: miłorząb dwuklapowy, lipy drobnolistne, platan klonolistny, wiąz szypułkowy, buki pospolite.

Obszar doliny Jamny uchwałą Rady Miasta został objęty ochroną prawną, w postaci zespołu przyrodniczo – krajobrazowego. Kolejny zespół przyrodniczo-krajobrazowy utworzony został na Wzgórzu Kamionka – celem jest ochrona walorów widokowych i estetycznych.

Do objęcia szczególną ochroną prawną kwalifikują się w Mikołowie liczne tereny o walorach przyrodniczych i krajobrazowych jak: dolina Promny, Fiołkowa Góra – część Ogrodu Botanicznego, liczne stawy i oczka wodne, znajdujące się na terenach leśnych bądź na styku terenów rolniczych i leśnych (użytki ekologiczne), drzewa w stosunku do których toczy się postępowanie administracyjne w celu uznania ich za pomnikowe.

Mikołów położony jest w korzystnym topoklimacie (formy wypukłe, wyniesione ponad dna dolin), odznaczającym się korzystnymi warunkami przewietrzania, uwalniającymi od powstania zastoisk powietrza i zalegania mgieł (z wyjątkiem części centralnej śródmieścia). Na obszarze miasta przeważają wiatry zachodnie, wynikiem czego jest wyższe zachmurzenie i przewaga dni pochmurnych nad pogodnymi. Średnia roczna suma opadów wynosi 798 mm i jest wyższa od średniej w Polsce wynoszącej 600 mm). Średnia roczna temperatura wynosi 7,9 °C. Długość okresu wegetacyjnego to 210 – 220 dni (od połowy marca do końca października). Przeciętny czas zalegania pokrywy śnieżnej to około 60 – 70 dni.

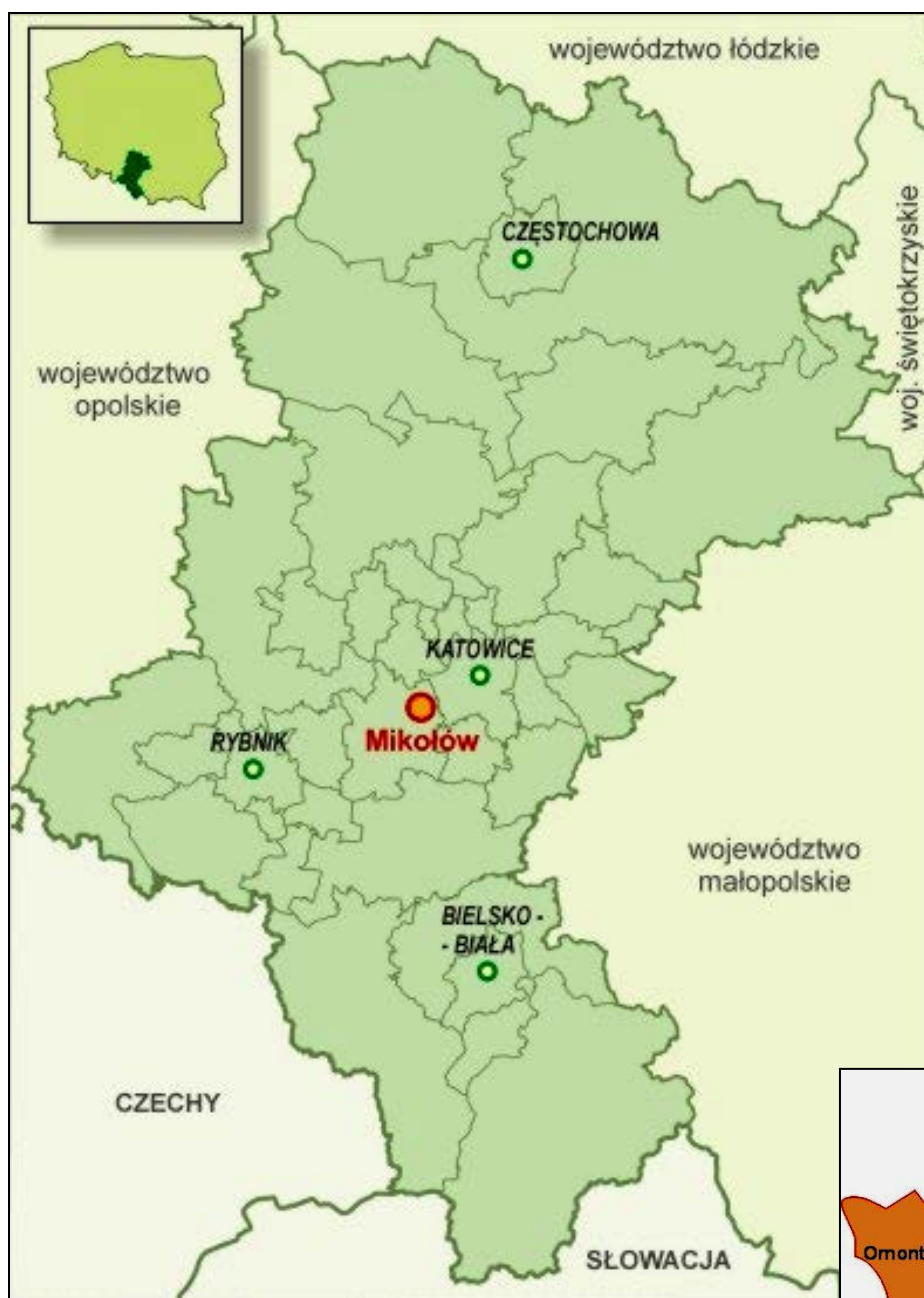
O jakości powietrza atmosferycznego na terenie Gminy decyduje przede wszystkim emisja pyłowo-gazowa. Głównymi rodzajami zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego są: zanieczyszczenia komunikacyjne (samochody, pociągi), zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł niskiej emisji (głównie paleniska domowe, kotłownie opalane koksem i węglem kamiennym, pracujące na potrzeby małych zakładów), emisja nieorganizowana (oczyszczalnie ścieków, wypalanie traw, zwałowiska).

---

¹ Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Mikołowa 2013, TOM 1

Na stan powietrza wpływają również zanieczyszczenia przynieszone siłami natury z terenów przyległych gmin - przede wszystkim TAURON Wytwarzanie S.A. (dawna Elektrownia Łaziska) i Huty Łaziska SA, jak również, blisko położonej silnie zurbanizowanej aglomeracji śląskiej.

Mapa 1: Położenie Gminy Mikołów w województwie śląskim.

Mapa 2: Położenie Gminy Mikołów w powiecie mikołowskim.

1.2. Charakterystyka demograficzna miasta

Przemiany demograficzne stanowią obecnie jedno z najbardziej palących wyzwań horyzontalnych w Polsce. Z prognoz GUS na lata 2015 – 2035 wynika, że liczba zgonów w kraju dramatycznie przewyższy liczbę urodzin. Liczba osób w wieku produkcyjnym będzie stale malała, wzrastać zaś będzie liczba seniorów. W Polsce wciąż rodzi się za mało dzieci, w związku z czym nie ma zapewnionej zastępowalności pokoleń. Według prognoz do roku 2035 ludność mieszkańców polskich miast zmniejszy się o 2 mln, a już od roku 2015 przyrost ludności może być ujemny. Sytuacja ta stwarza potężne zagrożenie dla systemu emerytalnego, a jej wynikiem może być ogólna zapaść gospodarcza kraju. Czynniki demograficzne mają fundamentalne znaczenie dla rozwoju miast, bowiem rozwój ten jest przez ludzi kształtowany i to oni są jego głównymi beneficjentami. Ponadto uwarunkowania demograficzne determinują jakościowy aspekt polityki rozwoju i są bazą dla określania jej celów.

Zgodnie ze stanem na dzień 31.12.2014r. ogólna liczba mieszkańców Mikołowa (pobyt stały) wyniosła 38985 osób – w tym 20322 kobiet i 18663 mężczyzn². W odróżnieniu od ogólnokrajowej oraz panującej w województwie śląskim tendencji ubytku ludności, w Mikołowie obserwować można coroczny wzrost liczby mieszkańców zameldowanych na pobyt stały. Największy przyrost w badanym okresie przypada na lata 2009/2010: +187 mieszkańców. Tendencja wzrostowa zachwiana została w roku 2012 (przyrost ujemny liczby mieszkańców -8 osób), jednak już w 2013r. wskaźnik uległ wyraźnej poprawie i przyrost wyniósł +145 osób, a w 2014r. + 46

W roku 2014 na terenie miasta zamieszkiwało 65 cudzoziemców z 27 krajów³.

Wskaźnik	Rok							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba ludności Mikołowa – pobyt stały (stan na 31.12.)	38313	38398	38584	38771	38802	38794	38939	38985
W tym kobiet:	19858	19936	20018	20132	20153	20170	20275	20322
W tym mężczyzn:	18455	18462	18566	18639	18649	18624	18664	18663

Tabela 1: Liczba ludności (według pobytu stałego)⁴

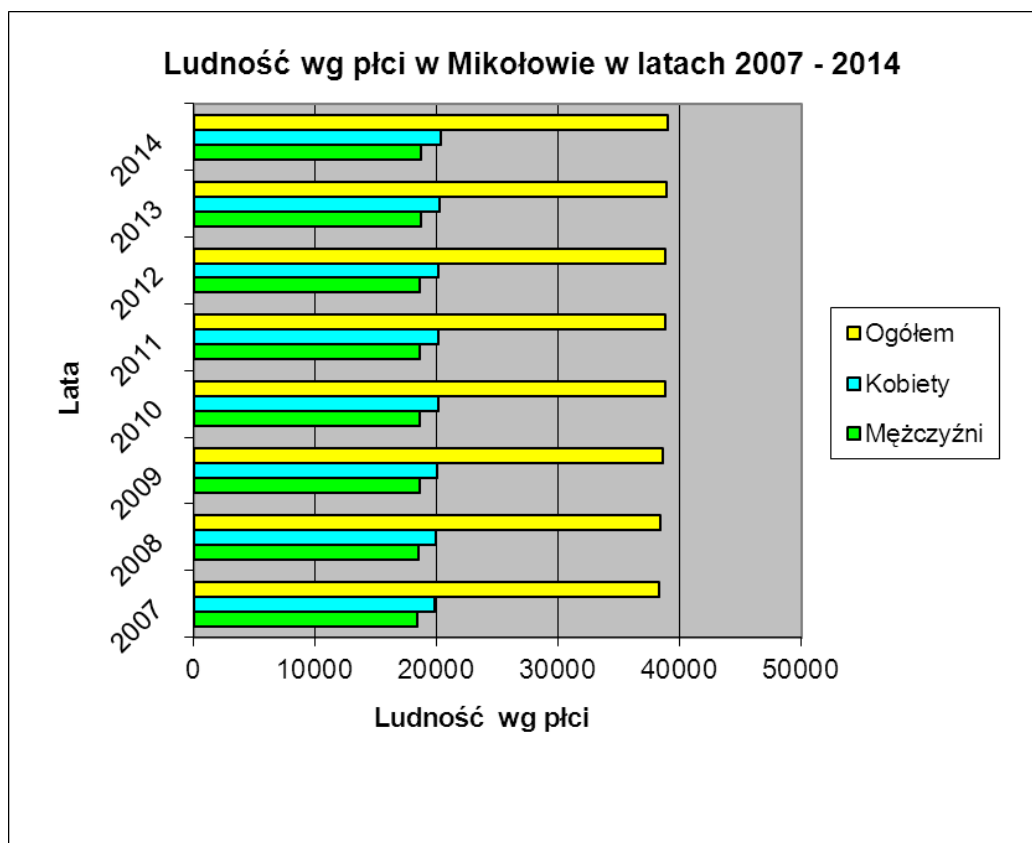
² Źródło: Urząd Miasta Mikołów, Referat Spraw Obywatelskich.

³ Tamże.

⁴ Tamże.

Wykres 1: Liczba ludności Mikołowa wg płci w latach 2007 – 2014.

Obiecująco kształtujący się wzrost liczebności lokalnej populacji w analizowanym okresie, związany jest przede wszystkim z odnotowaną w ostatnich latach ogólnokrajową tendencją migracji mieszkańców wielkich aglomeracji miejskich na tereny mniejszych miast oraz wsi. Atrakcyjne położenie Gminy Mikołów w pobliżu Katowic (ok. 16 km od jego centrum) sprzyja tej tendencji. Ponadto walory przyrodniczo–krajobrazowe, komfortowy dojazd do pobliskich miast, wolne tereny inwestycyjne oraz akceptowalne ceny gruntów, sprawiają, iż gmina staje się atrakcyjnym miejscem do osiedlania się, co znalazło odzwierciedlenie w systematycznym wzroście ludności Mikołowa. To z kolei daje realną szansę rozwoju społeczno–gospodarczego miasta. Zwiększająca się liczebność rezydentów ma swoje przełożenie na wysokość odprowadzanych podatków i opłat lokalnych, zwiększa się również popyt na oferowane w mieście usługi i towary, co napędza lokalną koniunkturę.

W związku z rosnącą liczbą mieszkańców Mikołowa, zmienia się także gęstość zaludnienia (liczba ludności przypadająca na 1 km² powierzchni ogólnej). Wskaźnik ten w ostatnich latach utrzymuje się na stabilnym poziomie z lekką tendencją wzrostową:

Wskaźnik	Rok							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gęstość zaludnienia (ludność/km ²)	479	480	482	485	485	485	487	487

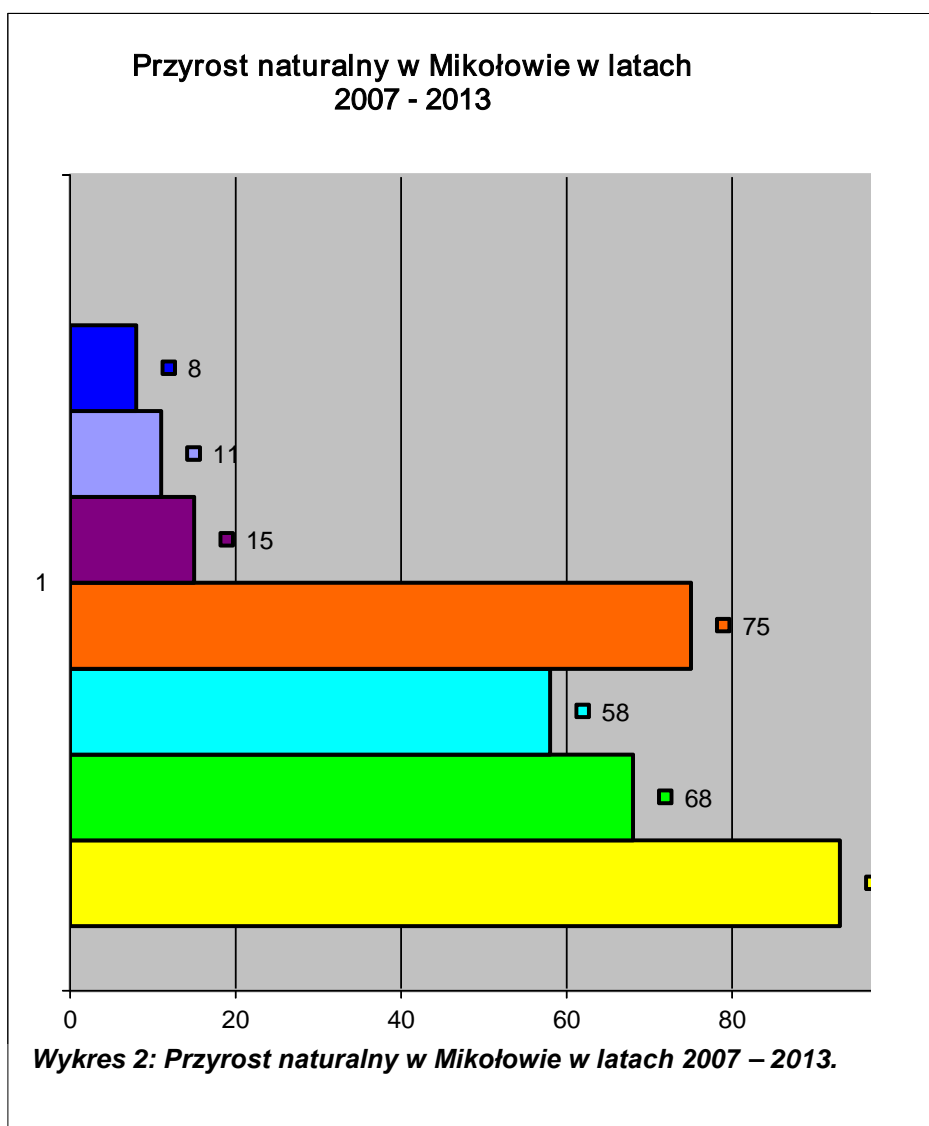
Tabela 2: Gęstość zaludnienia w Gminie Mikołów w latach 2007 - 2014⁵

⁵ Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Mikołowa, Referat Spraw Obywatelskich.

Dla porównania wartość wskaźnika gęstości zaludnienia dla województwa śląskiego na koniec roku 2013 wyniosła 373 osoby. W Gminie Mikołów była ona zatem 1,3-krotnie wyższa niż w województwie i 4-krotnie wyższa niż średnia krajowa (123 osoby/km²).⁶

Kolejnym istotnym czynnikiem demograficznym, mającym wpływ na tempo rozwoju społeczno-gospodarczego danej jednostki terytorialnej, jest przyrost naturalny. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w latach 2007 – 2013 w Gminie Mikołów przyjmował on na ogół wartości dodatnie, co oznacza przewagę urodzeń nad liczbą zgonów. W ostatnich latach obserwować można jednak wyraźną tendencję spadkową, co potwierdza przytaczane na początku rozdziału prognozy GUS.

Wskaźnik	Rok						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Przyrost naturalny	93	68	58	75	15	11	8
Przyrost naturalny na 1000 ludności	2,4	1,8	1,5	1,9	0,4	0,3	0,2

Tabela 3: Wskaźniki przyrostu naturalnego w Gminie Mikołów w latach 2007 – 2013⁷.

⁶ Źródło: Dane GUS.

Wskaźniki ludności Mikołowa w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2007 – 2014 kształtowały się następująco:

Wskaźnik	Rok							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej)								
ogółem	7069	7020	7037	7118	7124	7071	7112	7136
mężczyźni	3594	3531	3552	3594	3632	3608	3620	3637
kobiety	3475	3489	3485	3524	3492	3463	3492	3499
Ludność w wieku produkcyjnym								
ogółem	25553	25569	25591	25529	25412	25247	25105	24860
mężczyźni	13001	13035	13046	13052	13025	13022	12983	12860
kobiety	12552	12534	12545	12477	12387	12225	12122	12000
Ludność w wieku poprodukcyjnym								
ogółem	5691	5809	5956	6124	6266	6476	6722	6989
mężczyźni	1860	1896	1968	1993	1992	1994	2061	2166
kobiety	3831	3913	3988	4131	4274	4482	4661	4823

Tabela 4: Ludność Mikołowa w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2007-2014.

Brak znaczącego wzrostu liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym implikuje brak wzrostu liczby ludności w wieku produkcyjnym w kolejnych latach. Dodatkowo coraz więcej osób zacznie odchodzić na emeryturę, co przyczyni się do wzrostu liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Nie jest to zjawisko korzystne, gdyż prowadzi do starzenia się społeczeństwa lokalnego i rodzi poważne konsekwencje. Znaczna część środków gminnych będzie bowiem musiała być kierowana na zapewnienie odpowiednich warunków życia osobom w starszym wieku (np. odpowiednia organizacja usług publicznych, przestrzeni miejskiej, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu części osób starszych)⁸. Starzejące się społeczeństwo to także malejące przyrosty zasobów pracy. Poza tym wzrost liczby osób starszych prowadzi do zmiany struktury popytu – wpływa na mniejszy popyt na „nowinki” technologiczne, a większy na szeroką gamę usług związanych z opieką społeczną. W celu dalszego przyrostu liczby osób w wieku produkcyjnym równoważących wzrastającą ilość osób w wieku poprodukcyjnym ważne jest przeprowadzanie inwestycji oraz tworzenie warunków mających na celu przyciąganie na teren Gminy młodych, dobrze wykształconych mieszkańców, którzy zapewnią dodatkowe przychody dla budżetu miasta.⁹

⁷ Tamże.

⁸ Krajowa Polityka Miejska, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju.

⁹ Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Mikołów z perspektywą do 2030 roku.

1.3. Infrastruktura techniczna Gminy Mikołów – diagnoza

1.3.1. Zaopatrzenie w wodę

Podmiotem odpowiedzialnym za zaopatrzenie mieszkańców Gminy Mikołów w wodę, jest Zakład Inżynierii Miejskiej Sp. z o.o. w Mikołowie (ZIM Sp. z o.o.) - 100% własność Gminy Mikołów.

System zaopatrzenia oparty jest w głównej mierze na zakupie wody od Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów bezpośrednio z sieci magistralnych oraz na dwóch ujęciach wód podziemnych czwartorzędowych, eksploatowanych przez Zakład Inżynierii Miejskiej Sp. z o.o. w Mikołowie. Własne ujęcia wody znajdują się w sołectwach Śmiłowice i Bujaków. Ujęcie wody w Śmiłowicach składa się z jednej studni czerpiącej wodę z czwartorzędowego poziomu wodonośnego. Jego wydajność wynosi 91,5 m³/h (1520 m³/d). Ujęcie zaopatruje w wodę sołectwa Śmiłowice, Paniowy, Borową Wieś, Bujaków oraz część sołectwa Mokre. Ujęcie wody w Bujakowie z kolei składa się z trzech studni czerpiących wodę z czwartorzędowego poziomu wodonośnego. Wydajność wynosi 6,18 m³/h (145 m³/d). Podstawowe zasilanie sołectwa Bujaków realizowane jest wodą z ujęcia w Śmiłowicach poprzez przepompownię wody. Wszystkie ujęcia są chronione i monitorowane pod względem bezpieczeństwa.

Istniejące urządzenia wodociągowe umożliwiają całkowite pokrycie obecnych potrzeb wodnych miasta. Na system dystrybucji wody w Mikołowie składa się 313 km sieci wodociągowych oraz 116,7 km przyłączy.

Stopień zaopatrzenia terenu w wodę miasta uznaje się za dobry. Z wodociągów korzysta obecnie prawie 100% mieszkańców Mikołowa. Na dzień 31.01.2014 r. w Mikołowie podłączonych do sieci wodociągowej było 7980 odbiorców indywidualnych oraz podmiotów gospodarczych. Istnieją nieliczne gospodarstwa domowe w obrębie miasta, w których ludzie korzystają z przydomowych studni, często czerpiąc wodę z I poziomu wodonośnego.

1.3.2. Odbiór i oczyszczenie ścieków

Sieć kanalizacyjna miasta Mikołowa obejmuje centralną, wschodnią i południową część miasta, łącznie ok. 30 km kolektorów kanalizacji ogólnospławnej, ponad 203 km kolektorów kanalizacji sanitarnej, ponad 59 km kanalizacji deszczowej, ponad 13 km przyłączy kanalizacyjnych. W części śródmiejskiej centralnej częściowo funkcjonuje ogólnospławny system odprowadzania ścieków bytowo-gospodarczych i przemysłowych, natomiast na terenie osiedli mieszkaniowych funkcjonuje kanalizacja rozdzielcza, połączona z kanalizacją ogólnospławną. Poniższa tabela przedstawia zestawienie długości sieci w poszczególnych częściach miasta:

ZESTAWIENIE DŁUGOŚCI SIECI Z PODZIAŁEM NA DZIELNICE			
Część miasta	Kanalizacja sanitarna (m)	Kanalizacja deszczowa (m)	Kanalizacja ogólnospławna (m)
Kamionka	25 889	5 014	-
Gniotek	8 892	995	-
Nowy Świat	1 996	1 938	-
Centrum	42 061	25 344	29 200
Reta-Goj	23 918	3 027	-
Mokre	17 253	3 649	-
Paniowy	11 647	3 347	-
Bujaków	22 600	4 649	-
Borowa Wieś	32 296	9 250	-
Śmiłowice	16 782	2 289	-
SUMA	203 334	59 502	29 200

Tabela 5: Zestawienie długości sieci z podziałem na części miasta.¹⁰

Ścieki bytowo-gospodarcze z terenu miasta odprowadzone są mieszanym systemem kanalizacji sanitarnej (grawitacyjnym i tłocznym) do zlokalizowanej na lewym brzegu potoku Jamna oczyszczalni ścieków „Centrum”. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczno-chemiczna z podwyższonym usuwaniem biogenów. Ścieki oczyszczone mechanicznie poddawane są procesowi biologicznego oczyszczania i stabilizacji osadów. Następnie oczyszczone ścieki kierowane są do potoku Jamna, lewobrzeżnego dopływu Kłodnicy. Unieszkodliwianie osadów nadmiernych odbywa się na prasie filtracyjnej, osady te stosowane są obecnie w rolnictwie. Wielkość oczyszczalni wyrażona wielkością RLM wynosi 39 450.

Na pozostałym obszarze miasta, w wyniku realizacji zadania inwestycyjnego „Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej miasta Mikołów” poza zasięgiem kanalizacji sanitarnej znajdują się tylko niewielkie obszary, które nie zostały zakwalifikowane do projektu ze względu na brak techniczno-ekonomicznej możliwości podłączenia. Obszary te będą monitorowane i uwzględnione do realizacji w przyszłych latach pod warunkiem zwiększenia się gęstości zabudowy na danym obszarze oraz możliwości finansowych ZIM Sp. z o.o. Ścieki z terenów nieskanalizowanych dowożone są do oczyszczalni ścieków „Centrum”.

1.3.3. Zaopatrzenie w ciepło

Największym obiektem ciepłowniczym w zasobach ZIM Sp. z o.o. jest Kotłownia węglowa zlokalizowana przy ul. Grażyńskiego 17. Działania modernizacyjne przeprowadzone przy współudziale środków unijnych w latach 2007 - 2013 zwiększyły sprawność produkcji ciepła kotłowni oraz pozwoliły uczynić zakład bardziej ekologicznym. W celu zapewnienia jak najlepszej ochrony środowiska, jakość miału użytego do opalania kotłów badana jest laboratoryjnie. Obecnie pokrycie zapotrzebowania na ciepło zapewniają:

- kotłownia węglowa przy ul. Grażyńskiego 17;
- kotłownia gazowa przy ul. Skalnej 10;

¹⁰ Źródło: Dane Zakładu Inżynierii Miejskiej Sp. z o.o. w Mikołowie

- Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Mikołowie.

Moc kotłowni węglowej przy ul. Grażyńskiego 17 wynosi 35,26 MW. Dostarcza ona ciepło do 3371 gospodarstw domowych, 10 podmiotów gospodarczych oraz 17 obiektów użyteczności publicznej. Moc kotłowni przy ul. Skalnej 10 to 1,50 MW. Podstawowe dane technologiczne kotłowni przy ul. Grażyńskiego 17 obrazują poniższe tabele:

Kotłownia przy ul. Grażyńskiego 17 w Mikołowie (węglowa)				
Podstawowe dane techniczne dotyczące kotłowni:				
wysokość emitora (komina):	liczba węzłów ciepłych:	liczba gospodarstw domowych podłączona do sieci:	ilość mieszkańców korzystających z ciepła:	długość sieci ciepłowniczej:
60m	66	3 371	ok. 9 tys.	13,4 km

Tabela 6: Podstawowe dane techniczne kotłowni przy ul. Grażyńskiego 17¹¹

Kotłownia przy ul. Grażyńskiego 17 w Mikołowie (węglowa)					
Parametry stosowanego węgla energetycznego:					
min. wartość opałowa	min. temperatura mięknięcia popiołu	min. zawartość części lotnych	maks. zawartość wilgoci	maks. zawartość siarki	maks. zawartość popiołu
24 MJ/kg	1000 °C	20 %	12 %	0,6 %	15 %

Tabela 7: Parametry stosowanego węgla energetycznego.¹²

Po spadku wskaźników w roku 2011, sprzedaż energii ciepłej ze źródeł ciepła ZIM Sp. z o.o. i ze źródła obcego ponownie wzrasta.

Sprzedaż energii ciepłej ze źródeł ciepła ZIM Sp. z o.o. (kotłownia przy ul. Grażyńskiego 17 i ul. Skalnej 10)								
Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ilość /GJ/	110075	112530	115064	132686	108753	113715	114681	101890
Sprzedaż energii ciepłej ze źródła obcego (PEC Mikołów)								
Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ilość /GJ/	36694	33311	33564	39704	35432	36825	36366	32371
Sprzedaż całkowita energii ciepłej								
Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ilość /GJ/	146769	145841	148628	172390	144185	150540	151047	134261

Tabela 8: Sprzedaż energii ciepłej ze źródeł ciepła ZIM Sp. z o.o. w Mikołowie.

1.3.4. Sieć gazowa w mieście

Dostawcą gazu na teren Gminy Mikołów jest Górnośląska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o., Oddział Zakład Gazowniczy w Zabrze. Gaz ziemny wykorzystywany jest do celów komunalno-

¹¹ Opracowanie własne na podstawie danych Zakładu Inżynierii Miejskiej Sp. z o.o. w Mikołowie.

¹² Opracowanie własne na podstawie danych Zakładu Inżynierii Miejskiej Sp. z o.o. w Mikołowie.

bytowych i ogrzewania mieszkań. W mieście funkcjonują sieci gazowe średniego i niskiego ciśnienia. Teren Mikołowa zasilany jest gazociągiem średniego ciśnienia DN 300 stal relacji Tychy – Wygoda. Gazociąg ten zasilany jest ze stacji o przepustowości nominalnej $Q = 10\ 000\ \text{nm}^3/\text{h}$ (Tychy przy ul. Barbary).

Paliwo gazowe do odbiorców na terenie miasta Mikołów dostarczane jest z czterech stacji redukcyjno-pomiarowych II°:

- SRP II° Mikołów, ul. Krakowska przepustowość nominalna $Q = 2\ 000\ \text{nm}^3/\text{h}$;
- SRP II° Mikołów, ul. Rybnicka - Stolarska przepustowość nominalna $Q = 1\ 500\ \text{nm}^3/\text{h}$;
- SRP II° Mikołów, Reta ul. Gliwicka - Dzieńdziela przepustowość nominalna $Q = 1500\ \text{nm}^3/\text{h}$;
- SRP II° Podleska, ul. Podleska przepustowość nominalna $Q = 2\ 000\ \text{nm}^3/\text{h}$.

Sieci niskiego oraz średniego ciśnienia na terenie Mikołowa są w stanie dobrym i poddawane są systematycznej kontroli. Główne dane charakteryzujące sieć gazową w mieście, liczbę odbiorców i zużycia gazu zestawiono w poniższej tabeli:

	Jedn. miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Długość czynnej sieci ogółem w m	m	164962	168584	171349	174065	177890	183749	190443
Długość czynnej sieci rozdzielczej w m	m	164962	168584	171349	174065	177890	183749	190443
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	szt.	3072	3139	3273	3363	3449	3544	3641
Odbiorcy gazu	gosp. dom.	9019	9095	9174	9205	9276	9375	9445
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp. dom.	845	837	826	823	811	802	791
Zużycie gazu w tys. m ³	tys. m ³	5207,90	4796,00	5055,70	5709,40	5247,80	5431,3	5288,9
Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w tys. m ³	tys. m ³	1137,6	1103,0	1284,1	1540,4	1319,5	1391,4	1342,5
Ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	25416	25505	25537	25777	25848	26337	26323

Tabela 9: Charakterystyka sieci gazowej na terenie Mikołowa w latach 2007 – 2012.¹³

Jak pokazują dane GUS w ubiegłych latach systematycznie wzrastała w mieście liczba odbiorców gazu. W roku 2013 wyniosła 9445 gospodarstw domowych. Regularnie maleje zaś liczba gospodarstw domowych wykorzystujących gaz do celów ogrzewania: 823 w 2010r., 811 w 2011r., 802 w 2012r. i 791 w 2013r. (liczba odbiorców ogrzewających mieszkania gazem była najwyższa w roku 2007 i wynosiła 845 gospodarstw domowych). W roku 2013 średnie zużycie gazu w przeliczeniu na

¹³ Źródło: Dane GUS.

korzystającego z sieci wyniosło 200,9 m³. Wartość procentowa korzystających z instalacji w stosunku do ogółu ludności wyniosła w 2013r. 66,2%.¹⁴

W przyszłości konieczna jest rozbudowa systemu sieciowego gazociągów zapewniających dostawę surowca do odbiorców prywatnych i zakładów pracy z terenu Borowej Wsi, Paniów, Bujakowa, Mokrego i Rety. Decyzja o rozbudowie sieci gazowej na wspomnianym terenie warunkowana jest zainteresowaniem potencjalnych odbiorców gazu oraz względami techniczno-ekonomicznymi.

1.3.5. Gospodarka odpadami

Głównymi źródłami powstawania odpadów komunalnych w mieście są obiekty handlowo-usługowo-produkcyjne, obiekty użyteczności publicznej oraz gospodarstwa domowe. Sposób organizacji i realizacji gospodarki odpadami w mieście określa przyjęty uchwałą nr XXIII/490/2012 z dnia 30 października 2012 r. Rady Miejskiej Mikołowa Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Mikołów. W mieście prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów, które odbierane są w podziale na następujące frakcje:

- papier, tektura i opakowania wielomateriałowe;
- szkło bezbarwne;
- szkło kolorowe;
- tworzywa sztuczne;
- metale.

Częstotliwość odbioru odpadów ustalona jest dwusystemowo i uzależniona jest od typu zabudowy - jednorodzinna lub wielorodzinna. W zabudowie jednorodzinnej odpady gromadzone selektywnie odbierane są co najmniej raz w miesiącu, odpady zmieszane (niesegregowane) co najmniej dwa razy w miesiącu. W zabudowie wielorodzinnej natomiast odpady segregowane odbierane są co najmniej raz w tygodniu, a odpady zmieszane minimum dwa razy w tygodniu. Zgodnie z uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Mikołów należy do III regionu gospodarki odpadami komunalnymi. Odpady komunalne wytwarzane w gminie przekazywane są do regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) wskazanych w wojewódzkim planie gospodarki odpadami oraz instalacji odzysku.

Na terenie miasta działa punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK) zlokalizowany przy ul. Dzieńdziela. Mieszkańcy mogą oddawać tu m.in. zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady budowlane i rozbiórkowe, meble i odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, baterie i akumulatory oraz inne odpady niebezpieczne, metale, przeterminowane chemikalia i leki, makulaturę, tworzywa sztuczne, szkło białe i kolorowe, opakowania i odpady zielone. Niezależnie od funkcjonowania PSZOK samorząd w wyznaczonych terminach organizuje zbiórki odpadów wielkogabarytowych, elektrośmieci, a także zbiórkę liści.

Ponadto przy zakupie nowego sprzętu elektrycznego i elektronicznego można nieodpłatnie przekazać do sklepu tego samego rodzaju stary sprzęt w ilości nie większej niż sprzęt kupowany. W wyznaczonych aptekach na terenie miasta można zwracać przeterminowane leki.

---

¹⁴ Tamże.

W latach 2013 i 2014 osiągnięto następujące poziomy recyklingu:

OSIĄGNIĘTE POZIOMY [%]	2013	2014
Ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania	0	0
Recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	27,4	33,7
Recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	97,8	100

Tabela 10: Poziomy recyklingu w Mikołowie osiągnięte w latach 2013 i 2014.¹⁵

¹⁵ Źródło: Urząd Miasta Mikołów, Wydział Gospodarki Komunalnej.

1.4. Transport i komunikacja

Pod względem komunikacyjnym, lokalizację miasta scharakteryzować można jako korzystną, przebiegają przez nie dwie drogi krajowe DK44 i DK81 oraz trzy drogi wojewódzkie DW925, DW927 i DW928. Łączna ich długość na terenie gminy wynosi ponad 38 km. Poniższa tabela przedstawia przebieg w/w dróg.

Droga Krajowa/Wojewódzka	Relacja:	Przybliżona dł. na obszarze Gminy Mikołów (km)
Droga Krajowa 44	Gliwice – Mikołów – Tychy – Oświęcim – Zator – Skawina – Kraków	13
Droga Krajowa 81	Katowice – Mikołów – Żory – Skoczów <i>Kontynuacją DK 81 w kierunku Ustronia i Wisły jest droga wojewódzka nr 941. DK 81 jest najkrótszym połączeniem GOP z Beskidem Śląskim.</i>	6,9
Droga Wojewódzka 927	od Drogi Wojewódzkiej 925 (Bujaków) do Drogi Krajowej 44	7,4
Droga Wojewódzka 928	od Drogi Krajowej 44 m. Mikołów do Drogi Krajowej 1	2
Droga Wojewódzka 925	od granicy m. Ruda Śląska do skrzyżowania z DW 926	8,6

Tabela 11: Drogi krajowe i wojewódzkie w granicach Gminy Mikołów.

W skali Europy drogi krajowe biegnące przez Mikołów są szlakami łączącymi wschód z zachodem oraz północ z południem Europy. Oprócz DK i DW w skład sieci drogowych gminy wchodzi drogi powiatowe, gminne, lokalne i dojazdowe. Ponadto przez miasto przebiega linia kolejowa nr 140 będąca uzupełnieniem drogowej sieci komunikacyjnej. Jest to linia jednotorowa łącząca Katowice z Nędzą, oraz poprzez linię nr 151 z Raciborzem i Kędzierzynom-Koźlem.

Na terenie miasta znajduje się główny węzeł przesiadkowy w powiecie mikołowskim obsługujący przewozy komunikacji miejskiej (linie MZK Tychy oraz KZK GOP) i dalekobieżnej – zespół przystanków autobusowych wraz z zatokami i dworzec kolejowy. Jego infrastruktura wymaga jednak kompleksowej modernizacji i utworzenia zintegrowanego, multimodalnego centrum przesiadkowego. Unowocześnienie i usprawnienie komunikacji publicznej w Gminie, zapewnienie szybkiego i sprawnego połączenia Mikołowa z sąsiednimi miastami aglomeracji, ma niebagatelne znaczenie dla podniesienia komfortu codziennego funkcjonowania mieszkańców. Nowoczesne i bardziej ekologiczne rozwiązania w dziedzinie transportu oznaczają niższą emisję zanieczyszczeń i poprawę jakości powietrza. Sprawne i szybkie połączenia przekładają się na oszczędność czasu i możliwość przeznaczenia go na obrane przez mieszkańców cele.¹⁶ Czynniki te rzutują na ocenę atrakcyjności i poziom satysfakcji związany z miejscem, w którym się żyje i powinny stanowić jeden z kierunków działań w latach 2015 -2025.

¹⁶ Krajowa Polityka Miejska, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju.

1.5. Elektroenergetyka i telekomunikacja

Dostawcą energii elektrycznej na terenie Gminy Mikołów jest TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Gliwicach. Miasto posiada układ sieci elektroenergetycznych wysokiego, średniego i niskiego napięcia. Źródłem energii elektrycznej dla odbiorców bytowo-komunalnych i przemysłowych w Mikołowie jest stacja 110/20 kV Reta (RET).

Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych								
Lata:		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
na 1 mieszkańca	kWh	909,3	839,1	960,3	970,6	959,6	958,2	958,9
na 1 odbiorcę (gosp. dom.)	kWh	2148,9	2140,8	2424,8	2467,5	2440,2	2430,8	2432,5

Tabela 12: Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych Mikołowa w latach 2007 – 2013.¹⁷

W 2013r. liczba odbiorców korzystających z energii elektrycznej w Mikołowie wynosiła 15615 i była o 17 odbiorców niższa niż w roku poprzedzającym. Wskaźnik zużycia energii na niskim napięciu w 2013r. wyniósł 37983 MWh, był to wynik o 15 MWh niższy niż w roku poprzedzającym.

Energia elektryczna w gospodarstwach domowych								
Lata:		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu	szt.	16292	15198	15412	15484	15546	15632	15615
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	MWh	35010,66	32535,75	37371	38206	37936	37998	37983

Tabela 13: Energia elektryczna w gospodarstwach domowych Mikołowa w latach 2007 – 2013.¹⁸

Bazę infrastruktury telekomunikacyjnej w Mikołowie zapewniają urządzenia i sieci teletechniczne stanowiące własność podmiotów Telekomunikacja Polska S.A. oraz Netia Telekom S.A. Usługi telekomunikacyjne uzupełniane są ponadto przez kilku operatorów telefonii komórkowej, w obszarze zasięgu których znajduje się miasto: T-Mobile, Orange, Plus, Play, Aero 2. Poniżej znajduje się wykaz lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowych na terenie miasta.

Sieć	Lokalizacja	Pasmo
T-Mobile	ul. Dzieńdziela 44 – komin żelbetowy	GSM 900
T-Mobile	ul. Dzieńdziela 44 - komin żelbetowy	UMTS 2100
T-Mobile	ul. Grażyńskiego 19 - strunobetonowy maszt własny	GSM 1800
T-Mobile	ul. Grażyńskiego 19 - strunobetonowy maszt własny	GSM 900
T-Mobile	ul. Grażyńskiego 19 - strunobetonowy maszt własny	UMTS 2100
Orange	ul. Dzieńdziela 44 - komin żelbetowy	GSM 900/1800
Orange	ul. Dzieńdziela 44 - komin żelbetowy	UMTS 2100

¹⁷ Źródło: Dane GUS.

¹⁸ Tamże.

Orange	ul. Gliwicka 3 - C.H. Auchan	GSM 900
Orange	ul. Grażyńskiego 19 - strunobetonowy słup T-Mobile	GSM 900
Orange	ul. Grażyńskiego 19 - strunobetonowy słup T-Mobile	UMTS 2100
Orange	ul. Kolejowa 4 - maszt kratowy	GSM 900/1800
Orange	ul. Kolejowa 4 - maszt kratowy	UMTS 2100
Orange	ul. Matejki 1 - wieża własna	GSM 1800
Orange	ul. Matejki 1 - wieża własna	UMTS 2100
Plus	ul. Gliwicka 3 - C.H. Auchan	GSM 900
Plus	ul. Grażyńskiego 19 - strunobetonowy słup T-Mobile	GSM 900
Plus	ul. Grażyńskiego 19 - strunobetonowy słup T-Mobile	UMTS 2100
Play	pl. Karpeckiego 1 - kościół	E-GSM 900
Play	pl. Karpeckiego 1 - kościół	UMTS 2100
Play	ul. Gliwicka 1 - słup reklamowy na stacji Orlen	E-GSM 900
Play	ul. Gliwicka 1 - słup reklamowy na stacji Orlen	UMTS 2100
Play	ul. Gliwicka 85 - Hotel Pod Wiatrakami - dach	UMTS 2100
Aero 2	ul. Grażyńskiego 19 - strunobetonowy słup T-Mobile	UMTS 900
Aero 2	ul. Przelotowa - komin	UMTS 900
Aero 2	ul. Rybnicka 11 - komin żelbetowy	UMTS 900

Tabela 14: Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowych w Mikołowie.¹⁹

Od 2014r. infrastrukturę telekomunikacją uzupełnia sieć światłowodowa SilesiaNet wybudowana w ramach współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej projektu „SilesiaNet - budowa społeczeństwa informacyjnego w subregionie centralnym województwa śląskiego: Powiat Mikołowski oraz Gminy Powiatu Mikołowskiego (Mikołów, Łaziska Górne, Orzesze, Ornontowice, Wryy)”. Na terenie powiatu została wybudowana ponad 40-kilometrowa sieć światłowodowa, umożliwiającą korzystanie z szerokopasmowego Internetu. W każdej gminie zlokalizowano węzeł szkieletowy, stanowiący swoistego rodzaju centrum sieci na terenie danej gminy. W ten sposób powstanie tzw. sieć szkieletowa i dystrybucyjna, łącząca jednostki publiczne zlokalizowane również na terenie Gminy Mikołów. Sieć umożliwi szybki i bezpieczny transfer danych pomiędzy podłączonymi jednostkami, co bezpośrednio wpłynie na poprawę świadczonych na rzecz mieszkańców Mikołowa usług publicznych. W przyszłości infrastruktura światłowodowa w ramach sieci może być również dzierzawiona innym operatorom telekomunikacyjnym.

¹⁹ Opracowanie własne na podstawie danych www.btsearch.pl.

1.6. Gospodarka lokalowa

Zgodnie z art. 4 ustawy z 21.06.2001r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tj. Dz. U. z 2005r. Nr 31, poz.266), tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej, należy do zadań gminy. Na gminie również spoczywa obowiązek zapewnienia lokali socjalnych i zamiennych oraz zaspokajania potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach. Zagadnienia związane z gospodarką lokalową w Gminie Mikołów prowadzone są przez Zakład Gospodarki Lokalowej (ZGL). Jednostka gospodaruje powierzonym mieniem komunalnym (zasobami lokalowymi oraz przyległymi do nich terenami), zapewniając jego prawidłową eksploatację i ochronę. Do głównych zadań ZGL należą:

- realizacja polityki mieszkaniowej gminy,
- inspirowanie zmian w gospodarowaniu gminnym zasobem mieszkaniowym,
- prowadzenie spraw związanych z najmem i rozliczaniem lokali mieszkalnych i użytkowych, a także spraw egzekucji ze wspomnianych lokali,
- dokonywanie okresowych przeglądów technicznych budynków i lokali mieszkalnych,
- ustalanie potrzeb remontowych, zlecanie wykonawstwa robót remontowych oraz sprawowanie nadzoru nad remontami i dokonywanie odbioru robót,
- organizowanie i prowadzenie przetargów na lokale użytkowe,
- prowadzenie spraw związanych ze sprzedażą mieszkań komunalnych.

1.6.1. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Mikołów

Zgodnie z danymi GUS za 2013r. liczba budynków mieszkalnych w Gminie, na które składają się zasoby gminne, spółdzielcze, zakładów pracy, osób fizycznych i pozostałych podmiotów, wyniosła 6426. W budynkach tych były 14552 mieszkania o łącznej powierzchni użytkowej 1219339m².

Spośród ogółu mieszkań w Gminie 99,5% było wyposażone w wodociąg, 96,7% posiadało łazienkę, a 90,6% centralne ogrzewanie. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wyniosła 83,8m², co daje wskaźnik rzędu 30,7m² na osobę. Dla porównania wskaźnik przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania dla województwa śląskiego wyniósł w tym samym okresie 69,9m², co w przeliczeniu na 1 osobę dawało 26,2m².²⁰ Zatem na tle województwa wartości wskaźnika w Mikołowie wypadają znacznie lepiej.

Poniższa tabela przedstawia informację o zasobach mieszkaniowych Gminy Mikołów będących w administracji ZGL (stan na 30.04.2014r.).

---

²⁰ Źródło: Dane GUS

Zasoby mieszkaniowe Gminy Mikołów administrowane przez ZGL	
Liczba lokali mieszkalnych	2247
Powierzchnia lokali mieszkalnych	103 149,02 m ²
Liczba lokali socjalnych	48
Powierzchnia lokali socjalnych	1160,21 m ²
Liczba budynków mieszkalnych	156
Wspólnoty mieszkaniowe administrowane przez ZGL	
Liczba lokali mieszkalnych	1135
Powierzchnia lokali mieszkalnych	51 743,96 m ²
Liczba lokali mieszkalnych – własność osób fizycznych	335
Liczba lokali mieszkalnych – własność gminy	800
Liczba budynków	46
Wspólnoty mieszkaniowe nie administrowane przez ZGL	
Powierzchnia lokali mieszkalnych	3 052,51 m ²
Liczba lokali mieszkalnych – własność osób fizycznych	40
Liczba lokali mieszkalnych – własność gminy	18
Liczba budynków	5

Tabela 15: Zasoby mieszkaniowe Gminy Mikołów.²¹

Na dzień 31.12.2014r. liczba osób zamieszkujących zasoby ZGL wynosiła 5 747. Zgodnie ze stanem na koniec roku 2014 w Referacie Lokalowym Urzędu Miasta zarejestrowanych było 1186 wniosków o przydział mieszkania. Obecnie na realizację oczekuje 465 wniosków z okresu 2007-2014 . Łączna liczba oczekujących na realizację wyroków eksmisyjnych z prawem do lokalu socjalnego z lat 2007 – 2014 wynosi 112²². Komisja Mieszkaniowa działająca przy Burmistrzu Mikołowa średniorocznie przydziela około 30 mieszkań. Konieczność przekwaterowywania mieszkańców z budynków przeznaczonych do wyburzenia lub kapitalnego remontu spowalnia proces realizowania przydziału mieszkań z listy osób, które złożyły wniosek o przydział mieszkania.

Mieszkaniowe zasoby spółdzielcze w mieście to przede wszystkim nieruchomości administrowane przez Mikołowską Spółdzielnię Mieszkaniową. Zgodnie ze stanem na dzień 01.01.2015r. posiadała ona na terenie Mikołowa (podmiot administruje zasobami w dwóch miastach) 28 nieruchomości, na których znajdowały się 103 budynki, w których łączna powierzchnia lokali mieszkalnych wyniosła 181910,22 m².²³

²¹ Źródło: Wieloletni program gospodarowania gminnym zasobem mieszkaniowym gminy Mikołów na lata 2013 – 2017.

²² Źródło: Urząd Miasta Mikołów, Referat Lokalowy

²³ <http://www.msmmikolow.eu>

1.6.2. Stan techniczny zasobów mieszkaniowych Gminy

Gmina Mikołów posiada w swoich zasobach lokale mieszkalne wybudowane w różnych latach, będące w zróżnicowanym stanie technicznym. Budynki w najstarszej części miasta liczą niejednokrotnie 100 i więcej lat, natomiast budynki osiedlowe zostały wybudowane w większości po II wojnie światowej.

Omawiając stan techniczny poszczególnych zasobów w rozbiciu na osiedla, należy je ocenić indywidualnie.

- W najlepszym stanie technicznym jest osiedle Grunwaldzkie wybudowane po II wojnie światowej. Budynki są w pełni ocieplone, pokrycia dachów wyremontowane, a klatki schodowe w dobrym stanie technicznym. Osiedle jest zasilane w ciepło z instalacji zdalaczynnej, a teren wokół budynków jest zagospodarowany. Osiedle to nie wymaga większych nakładów finansowych, jedynie elewacje budynków wymagają napraw. Wszystkie budynki na osiedlu Grunwaldzkim są Wspólnotami Mieszkaniowymi.
- Sukcesywnie modernizowane jest osiedle Mickiewicza wybudowane krótko po II wojnie światowej. Na osiedlu tym w ostatnich latach wykonano remonty wszystkich dachów. Przebudowano również sieć energetyczną z napowietrznej na sieć ziemną oraz doprowadzono ciepło z sieci miejskiej do wszystkich budynków. Osiedle wymaga termomodernizacji budynków oraz modernizacji i poprawy układu pieszo-jezdnego. Większość budynków na osiedlu Mickiewicza należy do Wspólnot Mieszkaniowych.
- W podobnym stanie technicznym i mające podobne potrzeby remontowe do osiedla Mickiewicza, są budynki na osiedlu przy ul. Górniczej. Jeden z budynków wymaga naprawy pokrycia dachu. Zasoby te są w większości Wspólnotami Mieszkaniowymi.
- Osiedle przy ul. Norwida, składające się z trzech budynków, powstało w latach 70-tych XX wieku. Aktualny stan techniczny ocenia się jako średni. W ostatnim czasie wykonano remonty kapitalne pokrycia dachów. Wszystkie trzy budynki wymagają docieplenia ścian zewnętrznych. Na osiedlu należy zagospodarować przyległą infrastrukturę, a w szczególności utworzyć miejsca parkingowe. Wszystkie budynki na osiedlu Norwida są Wspólnotami Mieszkaniowymi.
- W zdecydowanie gorszym stanie technicznym są budynki zlokalizowane na terenie Rynku i ulic przyległych. W większości budynków zlokalizowanych wokół Rynku należy przeprowadzić remont kapitalny całego budynku wraz z rezygnacją z kuchennych i pokojowych pieców węglowych na rzecz centralnego ogrzewania. Na obszarze tym konieczne jest również uporządkowanie przynależnych podwórek, placów, komórek i oficyn.
- Poza Centrum Miasta Gmina Mikołów posiada pojedyncze budynki wybudowane przeważnie przed II wojną światową, w których mieści się po kilka lokali mieszkalnych. Stan techniczny tych budynków jest zróżnicowany pod względem technicznym.
- Gmina Mikołów posiada 48 lokali socjalnych zlokalizowanych przy ul. Młyńskiej 118, 120 i 122. Budynki zostały wybudowane przed II wojną światową. W ostatnim czasie, w ramach programu Ministra Pracy i Polityki Społecznej, w budynkach wymieniono większą część okien i drzwi oraz zamontowano nowe kuchenne piece transportowe. Remontu wymagają komórki na opał i toalety wspólnego użytku. Corocznie zwiększająca się ilość eksmisji z zasobów

spółdzielczych, prywatnych i komunalnych, zmusza Gminę Mikołów do zwiększenia zasobu budownictwa socjalnego. W najbliższych latach gmina planuje budowę budynku socjalnego w formie budownictwa kontenerowego lub murowanego wykonanego metodą tradycyjną.

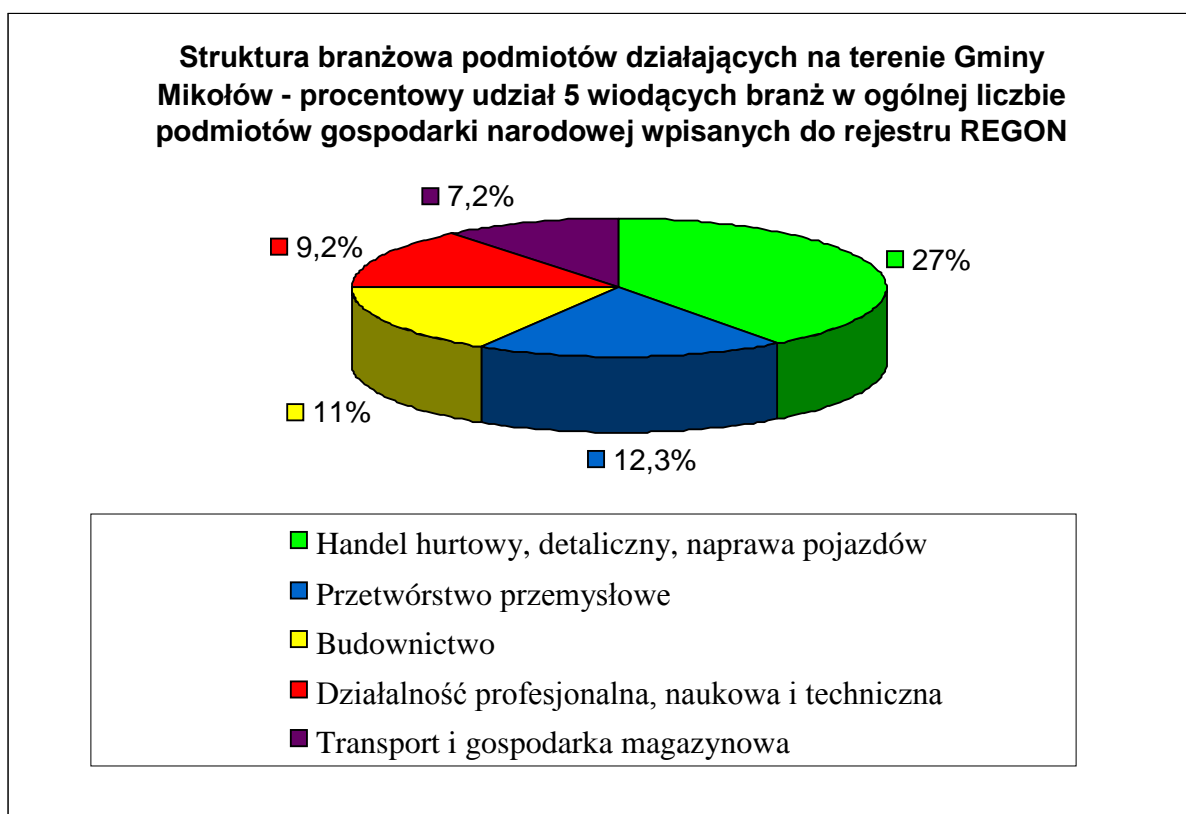
- Kolejnym problemem remontowym w zasobach mieszkaniowych Gminy Mikołów jest wymiana stolarki okiennej. Pomimo sukcesywnej wymiany okien w latach ubiegłych, do wymiany pozostało jeszcze około 3000 sztuk.
- Zakład Gospodarki Lokalowej zarządza także budynkami użyteczności publicznej. W ostatnich latach wyremontowano lub wybudowano budynki wielofunkcyjne w Bujakowie, Mokrem, Śmiłowicach, Kamionce oraz w Borowej Wsi. W dobrym stanie technicznym są również wybudowane w ostatnich latach Ośrodek Zdrowia w Paniowach i targowisko miejskie przy ul. Stawowej 21-23. Spośród budynków użyteczności publicznej remontów wymagają Dzienny Dom Pomocy przy ul. Konstytucji 3 Maja 12 i Miejski Dom Kultury przy Rynku 19 oraz budynek po Żłobku Miejskim przy ul. Konstytucji 3 Maja 18.

1.7. Profil gospodarczy miasta

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego kategorią skupiającą największą liczbę podmiotów gospodarczych w Mikołowie jest handel i usługi (wg nomenklatury PKD: handel hurtowy, detaliczny i naprawa pojazdów). Podmioty działające w tej branży stanowią 27% ogólnej liczby podmiotów gospodarczych w mieście. Kolejną kategorią jest przetwórstwo przemysłowe skupiające 12,3% ogółu podmiotów, trzecią zaś budownictwo z niewiele mniejszym, bo 11% udziałem. Miejsce czwarte i piąte to odpowiednio: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna - 9,2% oraz transport i gospodarka magazynowa - 7,2%. Podmioty przypadające na pięć głównych branż gospodarczych Mikołowa stanowią łącznie ponad 66,5% wszystkich podmiotów gospodarczych w mieście.

Wykres 3: Struktura branżowa podmiotów na terenie Gminy Mikołów. ²⁴

Z roku na rok wzrasta wskaźnik liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON przypadających na 10 tys. ludności. W 2013r. wyniósł on 1170 jednostek, rok wcześniej było to 1151 jednostek. W roku 2011 na 10 tys. ludności przypadało 1109 podmiotów, zaś w 2010 było ich 1100. Rośnie także wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. W poniższych tabelach przedstawiono wybrane dane charakteryzujące sektory publiczny i prywatny w Mikołowie w latach 2007 - 2013:

²⁴ Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Sektor publiczny:	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba państwowych i samorządowych jednostek prawa budżetowego	58	61	60	61	62	63	64
Liczba przedsiębiorstw państwowych	1	1	1	1	0	0	0
Liczba spółek handlowych	7	6	6	6	5	5	5

Tabela 16: Wybrane dane charakteryzujące sektor publiczny w Mikołowie.²⁵

Sektor prywatny:	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	2833	2889	2972	3197	3206	3292	3342
Liczba spółek handlowych	345	376	395	442	471	499	543
Liczba spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego	64	68	67	68	73	75	75
Liczba spółdzielni	15	15	14	14	14	14	14
Liczba fundacji	4	4	4	6	5	7	8

Tabela 17: Wybrane dane charakteryzujące sektor prywatny w Mikołowie.²⁶

Największymi pracodawcami w mieście pozostają Yazaki Automotive Products Poland Sp. z o.o. (produkcja samochodowych wiązek elektrycznych), hipermarket Auchan (handel detaliczny), Schneider Electric Energy Poland Sp. z o.o. (produkcja i dostawy transformatorów średniego napięcia), Zakłady Mechaniczne „Wiromet” S.A. (producent urządzeń i części zamiennych dla energetyki, górnictwa i innych dziedzin przemysłu), Fabryka Palenisk Mechanicznych S.A. (produkcja maszyn i urządzeń głównie dla sektora energetycznego), Mifama Sp. z o.o. (produkcja maszyn i urządzeń dla sektora górniczego), Leroy Merlin Sp. z o.o. (handel detaliczny), Kopalnia Doświadczalna „Barbara” (funkcjonująca w strukturach Głównego Instytutu Górnictwa w Katowicach), firma LUDWIG M.T.D. (usługi transportowe i logistyczne), Spyra Primo Poland Sp. z o.o. (produkcja rur i kształtek z tworzyw sztucznych), Firma Handlowa Rolnik Spółka Jawna (sprzedaż hurtowa żywności, napojów i wyrobów tytoniowych), Firma „Lumatech” (technologie i materiały dla przemysłu drzewnego i meblowego).

W Mikołowie siedzibę swoją ma również Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców. Cech ten stanowi terenową strukturę Związku Rzemiosła Polskiego i jest członkiem Izby Rzemieślniczej oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Katowicach. W zakresie działania Cechu znajduje się:

- organizowanie pomocy w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych właścicieli zakładów oraz zatrudnionych pracowników,

²⁵ Źródło: Dane GUS.

²⁶ Tamże.

- propagowanie i organizowanie przygotowania zawodowego,
- prowadzenie nadzoru nad przygotowaniem zawodowym pracowników młodocianych (pośrednictwo w znalezieniu praktyk, umowy, refundacje, egzaminy, dofinansowania),
- porady, informacje, wszechstronna pomoc dla zakładów zrzeszonych,
- integracja środowiska rzemieślniczego.

1.8. Profil społeczny miasta

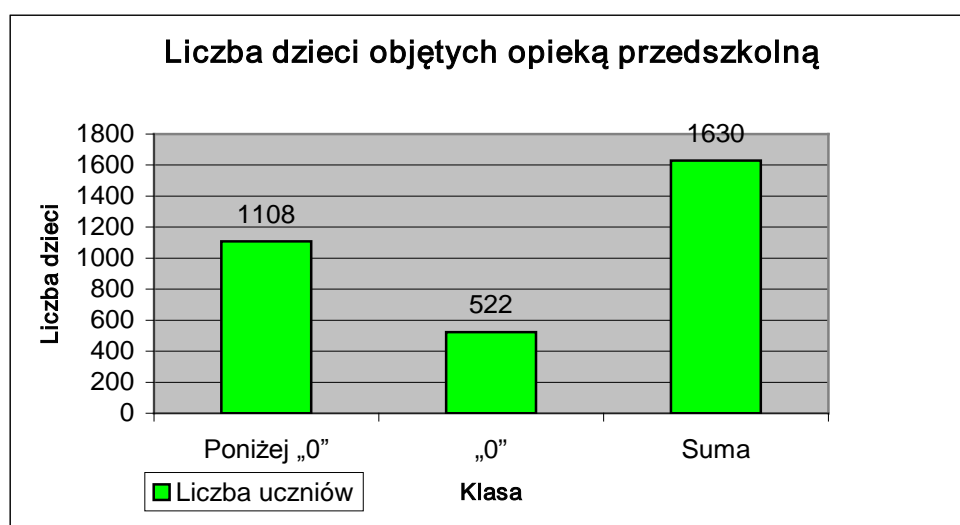
1.8.1. Oświata i edukacja

W Mikołowie istnieje dobrze rozwinięta sieć placówek oświatowych. W mieście istnieje żłobek miejski zlokalizowany przy ul. Krakowskiej 30. Jego podstawowym celem jest opieka nad dziećmi od 20 tygodnia do 3 roku życia (w wyjątkowych przypadkach do 4 roku życia). Ze świadczeń żłobka mogą korzystać dzieci rodziców z terenu gminy pracujących lub uczących się, skierowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Sąd Rodzinny lub przez lekarza ze względu na stan zdrowia (np. rodziców głuchoniemych). Na podstawie porozumień z innymi gminami ze żłobka korzystać mogą również dzieci rodziców spoza Mikołowa.

Opieka i edukacja na wszystkich poziomach nauczania realizowana jest przez sieć przedszkoli i szkół. Zgodnie ze stanem na rok 2013/2014 w mieście funkcjonuje 12 przedszkoli, z czego 11 jako samodzielne placówki i 1 w zespole ze szkołą podstawową. Oddziały przyszkolne istnieją także przy 2 szkołach podstawowych (SP-5 i SP-8). Ponadto działają 2 przedszkola niepubliczne i 1 terapeutyczny punkt przedszkolny, do którego uczęszczają dzieci z chorobą autystyczną i z niepełnosprawnościami sprzężonymi. Łącznie opieką przedszkolną w roku szkolnym 2013/2014 objętych było 1630 dzieci w 75 oddziałach.

Klasa	Liczba uczniów	Liczba oddziałów
Poniżej „0”	1108	49,00
„0”	522	26,00
Suma	1630	75,00

Tabela 18: Liczba dzieci uczęszczających do klas 0 oraz pozostałych w roku szkolnym 2013/2014.

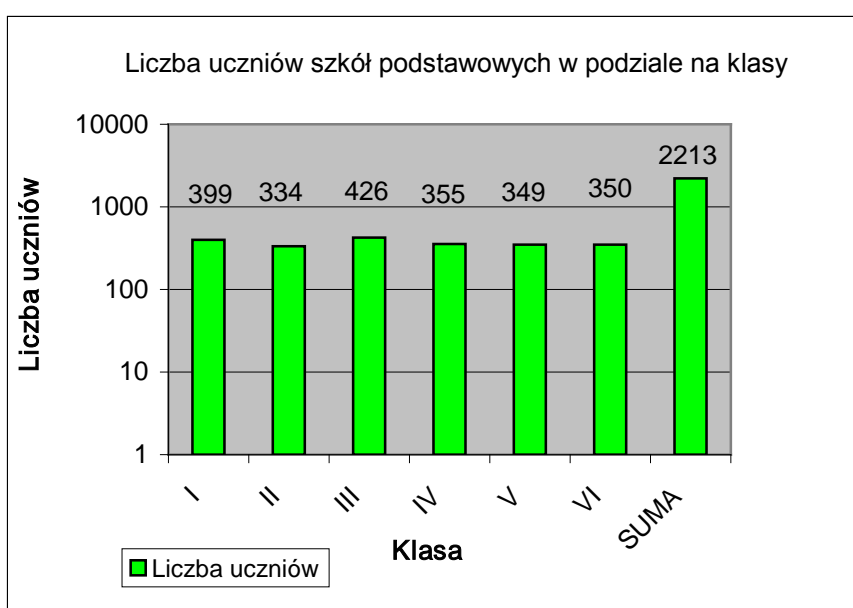
Wykres 3: Liczba dzieci objętych opieką przedszkolną w latach 2013/2014.

W Mikołowie działa 8 szkół podstawowych – 5 jako samodzielne jednostki (w tym 2 prowadzące oddziały przedszkolne), 2 szkoły funkcjonujące w zespołach z gimnazjami i 1 w zespole z przedszkolem. Łącznie w szkołach podstawowych naukę pobiera 2213 uczniów w 100 oddziałach.

Klasa	Liczba uczniów	Liczba oddziałów
I	399	19,00
II	334	15,00
III	426	20,00
IV	355	16,00
V	349	15,00
VI	350	15,00
Suma	2213	200,00

Tabela 19: Liczba uczniów szkół podstawowych w podziale na klasy w roku szkolnym 2013/2014.

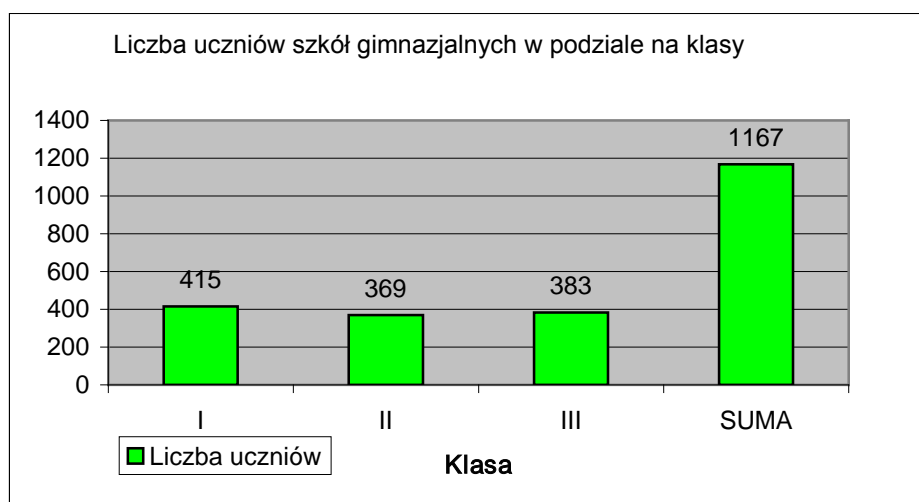
Wykres 4: Liczba uczniów szkół podstawowych według klas w roku szkolnym 2013/2014.

Z 4 istniejących w mieście gimnazjów 2 funkcjonują samodzielnie i 2 w zespołach ze szkołami podstawowymi. Uczy się w nich 1167 uczniów w 45 oddziałach.

Klasa	Liczba uczniów	Liczba oddziałów
I	415	15,00
II	369	15,00
III	383	15,00
SUMA	1167	45,00

Tabela 20: Liczba uczniów szkół gimnazjalnych w podziale na klasy w roku szkolnym 2013/2014.

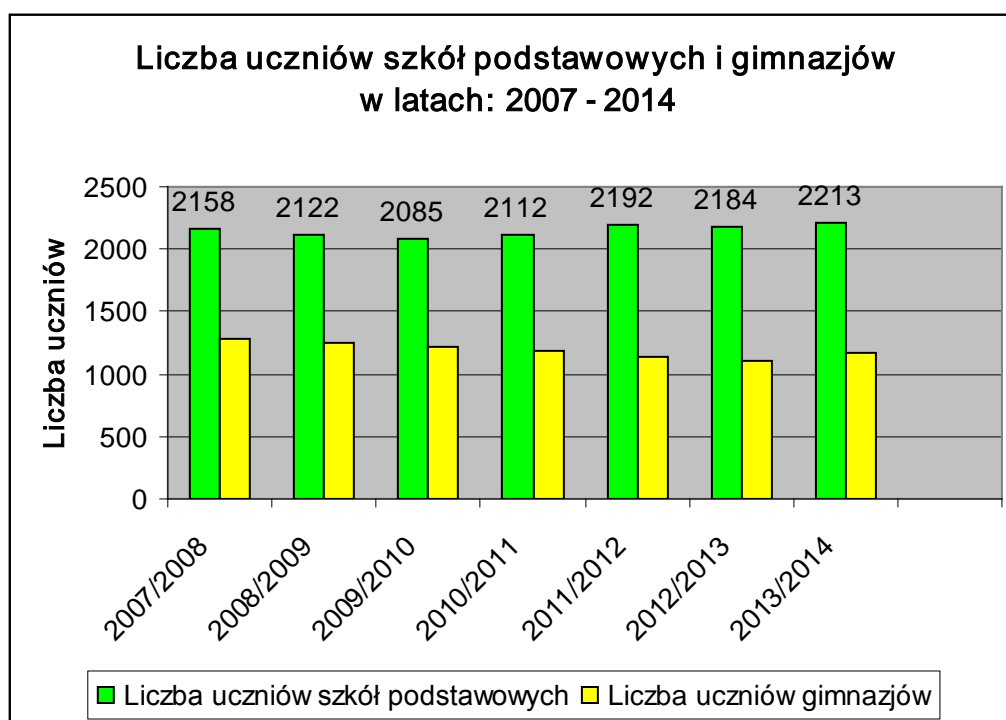

Wykres 5: Liczba uczniów szkół gimnazjalnych w podziale na klasy w roku szkolnym 2013/2014.

Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych w mieście kształtowała się na przestrzeni lat następująco:

Wyszczególnienie	Rok szkolny						
	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Liczba uczniów szkół podstawowych	2158	2122	2085	2112	2192	2184	2213
Liczba uczniów gimnazjów	1278	1257	1222	1185	1136	1100	1167

Tabela 21: Liczba uczniów mikołowskich szkół podstawowych i gimnazjów w latach 2007 – 2014.²⁷

Wykres 6: Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w latach 2007 – 2014.

²⁷ Źródło: Zarząd Szkół i Przedszkoli Mikołowskich.

Szkolnictwo średnie realizowane jest w Mikołowie w dwóch liceach ogólnokształcących oraz Zespole Szkół Technicznych, w ramach którego działają technika: informatyczne, elektroniczne, elektryczne, handlowe, organizacji reklamy, mechaniczne, mechatroniczne i pojazdów samochodowych. Dodatkowo w zespole działa zasadnicza szkoła zawodowa oraz technikum uzupełniające dla dorosłych (mechaniczne). Wyższy poziom kształcenia realizowany jest przez szkoły policealne.

Na terenie miasta prowadzona jest także prywatna szkoła, w ramach której funkcjonuje liceum ogólnokształcące oraz szkoła policealna. Szkoła ta jest częścią ogólnopolskiej sieci szkół dla dorosłych „Twoja Szkoła”.

W celu uzupełnienia i wzmocnienia efektów prowadzonych działań edukacyjnych Gmina Mikołów zrealizowała szereg projektów dofinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (dwa w trakcie realizacji). Projekty te skierowane były do dzieci przedszkolnych, uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. Ich zasadniczym celem było zapewnienie bezpłatnych zajęć dodatkowych służących wyrównaniu szans edukacyjnych oraz rozwojowi zainteresowań dzieci i uczniów. Wiedza i nowe kompetencje przekazywane były w urozmaiconej formie zajęć pozalekcyjnych m.in. poprzez zajęcia stacjonarne, laboratoryjne oraz wyjazdy edukacyjne.

Ponadto, już od 2001r. Burmistrz Mikołowa przyznaje stypendia dla uczniów i studentów. Na przestrzeni lat gminny system przyznawania pomocy stypendialnej ulegał modyfikacjom. Od roku 2012 funkcjonuje Mikołowski Program Wspierania Edukacji Uzdolnionych Uczniów i Studentów, którego celem jest stworzenie lokalnego systemu promowania i nagradzania uczniów i studentów osiągających ponadprzeciętne wyniki w nauce oraz wyróżniających się znaczącymi osiągnięciami artystycznymi i sportowymi. Poniższa tabela stanowi zestawienie ilości stypendiów przyznanych w latach 2001 – 2014 w podziale na kategorie.

Rok	Szkoły podstawowe	Gimnazja	Szkoły ponadgimnazjalne	Uczelnie wyższe	Stypendia sportowe	Stypendia artystyczne	Olimpiady	Razem
2001	6	10	4	5	-	-	-	25
2002	17	12	11	10	-	-	-	50
2003	42	21	13	16	-	-	-	92
2004	21	32	-	24	3	-	-	80
2005	29	32	-	19	2	-	-	82
2006	41	51	-	24	5	-	-	121
2007	47	71	-	30	6	-	-	154
2008	33	53	-	38	12	-	-	136
2009	48	70	-	42	5	-	-	165
2010	54	69	-	48	5	-	-	176
2011	75	84	-	37	14	-	-	210
2012	75	53	-	22	25	-	17	176
2013	56	51	-	24	38	7	5	181
2014	43	18	-	11	25	4	-	101

Tabela 22: Ilości stypendiów przyznanych w latach 2001-2014 wraz z podziałem na kategorie.

W okresie styczeń 2001r. – kwiecień 2014r. Gmina Mikołów udzieliła łącznie 1749 stypendiów na kwotę blisko 2 mln zł. Dofinansowywane są także koszty kształcenia młodocianych pracowników. Wsparcie przeznaczone jest dla pracodawców, którzy zatrudnią osoby młodociane z terenu Mikołowa w celu nauki zawodu lub przyuczenia do wykonywania zawodu. W roku 2013 dofinansowaniem objęto 23 osoby młodociane zatrudnione u 17 pracodawców. Łączne dofinansowanie zamknęło się kwotą ponad 157 000 zł.

1.8.2. Ochrona zdrowia

Usługi z zakresu podstawowej opieki medycznej, a także specjalistycznej opieki ambulatoryjnej i stomatologii świadczone są na terenie gminy przez następujące przychodnie zdrowia:

Lp.	Nazwa:	Adres
1.	Przychodnia Wielospecjalistyczna	ul. Stefana Okrzei 31
2.	Przychodnia Wielospecjalistyczna Filia nr 1	ul. Waryńskiego 4
3.	Przychodnia Wielospecjalistyczna Filia nr 2	ul. Wojska Polskiego 34
4.	Przychodnia Wielospecjalistyczna Filia nr 3	ul. Przelotowa 70
5.	Przychodnia Wielospecjalistyczna Filia nr 4	ul. Katowicka 91

Tabela 23: Wykaz przychodni zdrowia działających w Mikołowie.

Liczba ludności przypadająca na 1 przychodnię wynosiła w Mikołowie 2008 osób w 2010r., 1651 osób w 2011r., 1650 osób w 2012r. oraz 1530 w roku 2013.²⁸

W mieście działa także szereg innych Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, uzupełniających ofertę leczenia i profilaktyki zdrowotnej. Wśród nich ośrodki rehabilitacyjno-lecznicze, centra ortopedii i osteoporozy, poradnie chorób piersi, okulistyczne, stomatologiczne, opieki psychiatrycznej i psychicznej i inne.

Na terenie miasta działają 2 szpitale: **Szpital Powiatowy Centrum Zdrowia Sp. z o.o. oraz Szpital św. Józefa Sp. z o.o.** Pierwszy z nich, dla którego organem prowadzącym jest Powiat Mikołowski, posiada 7 oddziałów: ginekologiczno-położniczy z blokiem porodowym, noworodkowy, neurologiczny, rehabilitacji neurologicznej, geriatryczny, chorób wewnętrznych oraz izbę przyjęć. Szpital prowadzi świadczenia z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (poradnie dla dzieci i osób dorosłych) oraz porad specjalistycznych. W ramach podstawowej opieki zdrowotnej szpital udziela świadczeń w zakresie nocnej i świątecznej opieki zdrowia. Można w nim wykonać podstawowe i specjalistyczne badania laboratoryjne.

W roku 2013r. szpital znalazł się w gronie finalistów organizowanego przez Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia i dziennik "Rzeczpospolita" rankingu "Bezpieczny Szpital 2013". Został zakwalifikowany do rankingu "złotej setki" obejmującej 100 wielospecjalistycznych szpitali

²⁸ Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2013, GUS.

zabiegowych i zajął 39. miejsce w kraju, natomiast w kategorii wszystkich szpitali – 3. miejsce w województwie. W roku 2014 placówka uzyskała wyróżnienie w rankingu „Bezpieczny Szpital 2014”.

Szpital św. Józefa Sp. z o.o. jest zakładem prowadzonym przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Karola Boromeusza w Mikołowie, posiadającym ponad stuletnią historię. Świadczy całodobową opiekę nad pacjentami w ramach następujących oddziałów: chirurgii ogólnej, chirurgii urazowo–ortopedycznej z pododdziałem chirurgii kręgosłupa, internistycznego i laryngologicznego. Szpital dysponuje również blokiem operacyjnym wraz z działem anestezjologii i nadzoru pooperacyjnego. Funkcjonują tu poradnie leczenia otwartego: chirurgii ogólnej, urazowo-ortopedyczna, geriatryczna i nefrologiczna oraz pracownie diagnostyczne: laboratorium, pracownia endoskopii, pracownia RTG i dział fizjoterapii. Obecnie placówka jest rozbudowywana – tworzony jest nowy blok operacyjny, centralna sterylizatornia oraz izba przyjęć (przewidywany termin zakończenia inwestycji to 2016r.).

W celu zapewnienia ciągłej poprawy jakości świadczonych usług szpital św. Józefa Sp. z o.o. opracował i wdrożył system zarządzania jakością zgodny z międzynarodową normą ISO 9001: 2008.

Poniższa tabela prezentuje wartość wskaźnika liczby łóżek w poszczególnych oddziałach szpitali w Mikołowie.

Nazwa Jednostki	Nazwa oddziału i liczba łóżek							
	Centrum Zdrowia w Mikołowie Sp. z o.o. NZOZ Szpital Powiatowy ul. Waryńskiego 2 43-190 Mikołów	chorób wewn.	neurologiczny	ginekologiczno-położniczy	neonatalogiczny	udarowy	rehabilitacji neurologicznej	geriatryczny
37 łóżek		30 łóżek	30 łóżek	19 łóżek	0 łóżek	20 łóżek	20 łóżek	
Nazwa Jednostki	Nazwa oddziału i liczba łóżek							
Szpital św. Józefa Sp. z o.o. ul. Okrzei 27 43-190 Mikołów	chorób wewnętrznych		chirurgiczny ogólny	chirurgii urazowo-ortopedycznej		otolaryngologiczny		
	37 łóżek		38 łóżek	33 łóżka		7 łóżka		

Tabela 24: Wskaźnik liczby łóżek w poszczególnych oddziałach szpitali w Mikołowie.²⁹

Mikołów posiada dobrze rozwiniętą i łatwo dostępną sieć aptek. Ich liczba na terenie gminy utrzymuje się na stabilnym poziomie.

²⁹ Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach Wydział Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej – „Stacjonarna opieka zdrowotna w województwie śląskim, wykaz łóżek i miejsc wg poszczególnych rodzajów podmiotów”.

Wskaźnik	Rok					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Apteki ogólnodostępne	10	10	10	12	10	9
Liczba ludności przypadająca na aptekę ogólnodostępną	3882	3897	3951	3302	3960	4420

Tabela 25: Liczba aptek ogólnodostępnych w gminie w latach 2007 – 2013 wraz ze wskaźnikiem liczby.³⁰

Na terenie gminy znajdują się również dwa ośrodki ukierunkowane na opiekę nad osobami starszymi. Pierwszy z nich, Zakład Opiekuńczo-Leczniczy stanowi organizacyjnie część Szpitala św. Józefa i funkcjonuje od 1990r. W związku ze znacznym wzrostem zapotrzebowania na opiekę nad osobami starszymi i wymagającymi całodobowej pomocy, mieszcząca się w starym budynku placówka została przeniesiona do nowopowstałej siedziby spełniającej standardy i wymogi nowoczesnego zakładu opiekuńczo-leczniczego. Przyjmowane są tu osoby, których stan zdrowia wymaga udzielania całodobowych świadczeń zdrowotnych obejmujących swoim zakresem pielęgnację, rehabilitację, a nie wymagających hospitalizacji.

Drugi ośrodek to Prywatny Dom Opieki dla osób starszych „Maria” przy ul. Stromej 3. Zapewnia osobom starszym m.in. opiekę lekarza rodzinnego i lekarzy specjalistów, a także zajęcia rehabilitacyjne i opiekę pielęgniarską. Ośrodek może przyjąć 35 osób.

Ponadto w mieście dobiega końca realizacja projektu „Przebudowa, termomodernizacja oraz zmiana sposobu użytkowania budynku Domu Zakonnego Towarzystwa Boskiego Zbawiciela w Mikołowie Plac Salwatorianów 1 na Słoneczny Park”. W ramach inwestycji powstaną: m.in. biblioteka, świetlice, stołówka, sale rehabilitacyjne i terapeutyczne, sale dziennego pobytu, przedszkole wraz z oddziałami wczesnoszkolnymi, pomieszczenia techniczne i administracyjne.

1.8.3. Pomoc społeczna

1.8.3.1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Realizatorem zadań z zakresu szeroko rozumianej pomocy społecznej jest w gminie **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mikołowie (MOPS)**. MOPS działając na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej realizuje zadania własne gminy oraz szereg zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Ich wspólnym mianownikiem jest przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, pomoc i przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, a także diagnozowanie problemów mieszkańców w celu zaspokajania ich niezbędnych potrzeb bytowych. Do zadań priorytetowych MOPS należą działania ukierunkowane na:

³⁰Źródło: Dane GUS.

- 1) pomoc rodzinie w trudnościach materialnych w szczególności poprzez pomoc rzeczową i materialną,
- 2) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- 3) tworzenie alternatywnych form działania oraz programów dożywiania i wsparcia rzeczowego oraz usługowego, kierowanego do dzieci wychowujących się w rodzinach o niskim statusie materialnym,
- 4) realizacja działań mających na celu utrzymanie dziecka w rodzinie biologicznej,
- 5) aktywizowanie osób bezrobotnych poprzez realizację projektów finansowanych ze środków zewnętrznych.

Niezależnie od zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mikołowie realizuje również zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, potwierdzania prawa do świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych dla osób, które nie są ubezpieczone, przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ośrodek wspierając osoby i rodziny w trudnych sytuacjach życiowych z jednej strony dąży do zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego, z drugiej stosuje zasadę pomocniczości nakierowaną na wykorzystanie zasobów rodziny, jej potencjału i aktywności. Najważniejszym zadaniem w pomocy środowiskowej jest praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych, rozumiana jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi, która jest obowiązkowym zadaniem własnym Gminy.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Burmistrz Miasta Mikołowa wyznaczył Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej do realizacji zadania wspierania rodziny. Powyższe działania są prowadzone przy wsparciu lokalnych instytucji, organizacji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny, a także przy wykorzystaniu zasobów własnych rodziny, potencjału i udziału najbliższego otoczenia. Realizując cele wynikające z ustawy Ośrodek zatrudnia asystentów. Działania asystenta rodziny koncentrują się w szczególności na: opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi. Głównym celem wprowadzenia asystenta jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny, umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z problemami dnia codziennego.

Na terenie gminy Mikołów działa powołany przez Burmistrza Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w skład którego wchodzi przedstawiciele MOPS, Policji, Zarządu Szkół i Przedszkoli Mikołowskich, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Mikołowskiego Stowarzyszenia Pomocy Psychospołecznej i Profilaktyki „Zmiana”, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sądu Rejonowego, Prokuratury Rejonowej. Zespół działa na podstawie uchwały nr IV/46/2011 z dnia 08.02.2011 Rady Miejskiej w Mikołowie określającej tryb powoływania i odwoływania członków Zespołu oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania. Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek wchodzących w jego skład oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przede wszystkim poprzez: diagnozowanie problemu w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku; inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie; rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i

możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym; inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na podstawie upoważnienia Burmistrza Miasta realizuje rządowy program dla rodzin wielodzietnych – Karta Dużej Rodziny. Karta oferuje system zniżek i uprawnień. Jej posiadacze mogą korzystać z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej, usługowej, sportowej, edukacyjnej w całym kraju. Karta wydawana jest bezpłatnie.

W latach 2008 – 2014 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego projekt systemowy pod nazwą „Zakontraktuj swoją przyszłość”. Projekt był skierowany do osób korzystających z usług MOPS - bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo, w wieku 15-64, zagrożonych wykluczeniem społecznym. Celem głównym projektu było zwiększenie integracji społeczno-zawodowej i motywacji do działania poprzez zastosowanie instrumentów aktywnej integracji.

Okres	Liczba osób, które:											
	Rozpoczęły udział w projekcie			Powrócili do projektu po przerwaniu udziału w projekcie			Zakończyły udział w projekcie			Przerwały udział w projekcie		
	K	M	ogółem	K	M	Ogółem	K	M	Ogółem	K	M	Ogółem
Wartość od początku realizacji projektu	158	108	266	1	0	1	133	85	218	25	23	48

Tabela 26: Przepływy uczestników projektu systemowego „Zakontraktuj swoją przyszłość” realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mikołowie.³¹

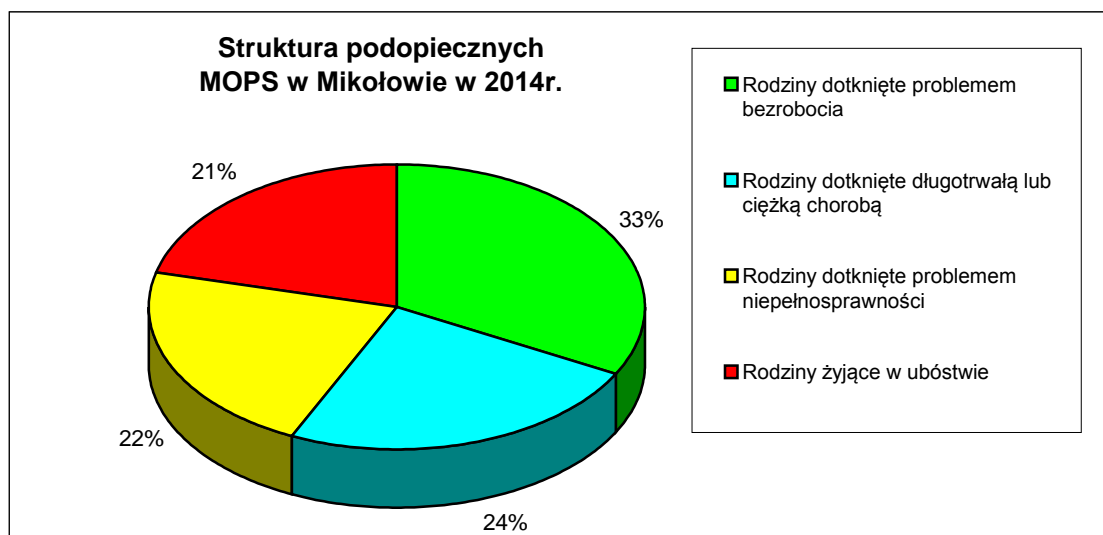
1.8.3.2. Struktura podopiecznych MOPS w Mikołowie

Najliczniejszą grupę wśród podopiecznych MOPS stanowiły w roku 2014 osoby i rodziny w wieku produkcyjnym, w tym największa część to rodziny dotknięte problemem bezrobocia (413). Drugą co do wielkości grupę beneficjentów stanowiły rodziny dotknięte długotrwałą lub ciężką chorobą (304) i rodziny żyjące w ubóstwie (282). Również emeryci i renciści korzystają z różnych form pomocy, przede wszystkim z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania oraz pobytu w Dziennym Domu Pomocy. W roku 2014 z usług Dziennego Domu Pomocy skorzystały łącznie 333 osoby.

³¹ Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mikołowie.

Mając na uwadze dobro dzieci MOPS w Mikołowie oferuje rodzinom różnorodne formy wsparcia w celu zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych małoletnich. Pomoc kompleksowa jest tu niezbędna gdyż w większości przypadków rodziny wielodzietne (20) i niepełne (76) wykazują bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (łącznie 259 rodziny). W 2014 roku 30 osób z uwagi na bezdomność zostały umieszczone w schronisku bądź noclegowni, a pobyt i wyżywienie w tych placówkach finansował tutaj ośrodek.

Wykres 7: Odsetek głównych grup podopiecznych MOPS w Mikołowie w 2014r.

Poniższa tabela prezentuje statystykę świadczeń udzielonych przez MOPS w Mikołowie w 2014r.:

Dział Pomocy Środowiskowej		Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych		
Liczba rodzin którym udzielono wsparcia	823	Liczba rodzin, które uzyskały prawo do zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami	505	
Liczba osób, którym przyznano świadczenie w ramach zadań własnych i zleconych	1275	świadczenia pieniężne: 666	Liczba rodzin, które otrzymały jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka	284
		świadczenia niepieniężne: 697	Liczba osób, które otrzymały zasiłki pielęgnacyjne	791
			Liczba rodzin, które otrzymały świadczenie pielęgnacyjne	56
			Liczba rodzin, które skorzystały z prawa do funduszu alimentacyjnego	175

Tabela 26: Statystyka świadczeń udzielonych przez MOPS w Mikołowie w 2014r.³²

³² Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu za rok 2013 w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Mikołowie.

Powody udzielania wsparcia w ramach pomocy społecznej przez MOPS w Mikołowie w 2014r.:

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	282	654
Bezdomność	30	32
Potrzeba ochrony macierzyństwa:	111	561
- w tym wielodzietność	59	369
Bezrobocie	413	1196
Niepełnosprawność	268	629
Długotrwała lub ciężka choroba	304	541
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	259	856
- w tym rodziny niepełne	76	266
- w tym rodziny wielodzietne	20	132
Przemoc w rodzinie	3	8
Alkoholizm	32	58
Narkomania	1	5
Trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	12	19
Zdarzenie losowe	3	7
Sytuacja kryzysowa	4	5

Tabela 27: Powody przyznania pomocy przez MOPS w Mikołowie w 2014r.³³

Wśród powodów przyznawania wsparcia, na pierwszy plan wysuwa się bezrobocie. W następnej kolejności są długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, a dalej ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

1.8.1. Placówka Wsparcia Dziennego Świetlica Opiekuńczo-Specjalistyczna w Mikołowie

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w celu wsparcia rodziny, dziecko może zostać objęte opieką w placówce wsparcia dziennego. Do zadań MOPS-u należy prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego Świetlica Opiekuńczo - Specjalistycznej. Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami i opiekunami dziecka oraz placówkami oświatowymi. Świetlica realizuje programy psychokorekcyjne zmierzające do zmiany postaw i zachowań dzieci, zwłaszcza zachowań aspołecznych, postaw roszczeniowych, bierności czy bezradności. Ich uczestnikami są dzieci i młodzież z terenu gminy, w wieku od 7 do 16 lat i uczęszczające do szkoły podstawowej lub gimnazjum, gdzie główną dysfunkcją jest bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych. Placówka tworzy alternatywne środowisko rozwojowe dla dzieci i ich rodzin, wyposaża je w umiejętności społeczne niezbędne do funkcjonowania w społeczeństwie. Przygotowuje dzieci do podejmowania odpowiedzialności za własne postępowanie oraz uczy samodzielnego i konstruktywnego funkcjonowania w życiu.

W 2013 roku do Świetlicy Opiekuńczo - Specjalistycznej w Mikołowie uczęszczało 46 dzieci, które uczestniczyły w programach profilaktycznych dostosowanych do indywidualnych problemów dziecka oraz diagnozy sytuacji grupowej. Główne cele programów to:

- poprawa społecznego i emocjonalnego funkcjonowania wychowanków,

³³ Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu za rok 2013 w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Mikołowie.

- uświadomienie własnych umiejętności i możliwości,
- rozpoznawanie własnych uczuć, emocji, radzenia sobie ze złością poprzez redukcję zachowań agresywnych,
- pomoc w nauce, podniesienie samooceny wychowanków.

Pobyt dziecka w placówce jest dobrowolny i nieodpłatny. W przypadku, gdy dziecko zostanie zobowiązane przez Sąd do uczestnictwa w zajęciach placówki wsparcia, rodzina jest pozbawiona dobrowolności.

1.8.2. Dzienny Dom Pomocy

Dzienny Dom Pomocy jest jednostką budżetową miasta realizującą zadania pomocy społecznej jako zadania własne gminy. Do zadań tych należy w szczególności:

- zapewnienie pensjonariuszom dziennego pobytu bez noclegów wraz z wyżywieniem (śniadanie, obiad),
- zapewnienie jednego gorącego posiłku osobom, które nie korzystają z dziennego pobytu,
- zapewnienie podstawowych świadczeń opiekuńczych oraz w zakresie higieny osobistej,
- organizowanie zajęć w ramach terapii służącej do utrzymania sprawności psychofizycznej zgodnie z wiekiem i możliwościami placówki,
- pomoc w rozwiązywaniu indywidualnych problemów,
- zapewnienie dostępu do kultury i rekreacji,
- zapewnienie opieki medycznej.

Ze świadczeń Dziennego Domu Pomocy mają prawo korzystać osoby kierowane decyzją kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Pierwszeństwo do korzystania ze świadczeń placówki mają osoby, które spełniają następujące warunki: są samotne (posiadają rodziny poza miejscem swojego zamieszkania), posiadają złe warunki mieszkaniowe i stosunki rodzinne, są bezradne w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

1.8.3. Centrum Integracji Społecznej

Centrum Integracji Społecznej (CIS) działa na podstawie ustawy o zatrudnieniu socjalnym. Jest jednostką organizacyjną gminy Mikołów, bezpośredni nadzór i kontrolę nad jej działalnością sprawuje burmistrz miasta Mikołów. Usługi Centrum Integracji Społecznej skierowane są do osób, które ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie, własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym i społeczno-rodzinnym.

Podstawowym zadaniem CIS jest realizowanie programu zatrudnienia socjalnego, umożliwiającego walkę z ubóstwem wynikającym z długoletniego pozostawania bez pracy, które w konsekwencji prowadzi do zjawisk patologicznych. Zadania realizowane są przez:

- reintegrację zawodową, czyli odbudowanie i podtrzymanie u osoby uczestniczącej w zajęciach centrum, zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy,
- reintegrację społeczną czyli odbudowanie i podtrzymanie u osoby uczestniczącej w zajęciach centrum, umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu,
- umożliwienie zatrudnienia wspieranego, czyli udzielenie pomocy osobie uczestniczącej w zajęciach w centrum w podjęciu pracy na podstawie stosunku pracy lub ewentualnie w podjęciu działalności gospodarczej.

Centrum Integracji Społecznej realizuje funkcje:

- wychowawcze - poprzez aktywność w sferze socjalizacji,
- ochronne - poprzez zapewnienie odpowiednich warunków pracy, czasu pracy, żywienia oraz świadczeń integracyjnych,
- ekonomiczne - poprzez działalność o charakterze produkcyjnym, handlowym lub usługowym,
- edukacyjne - poprzez działania szeroko pojętej reorientacji zawodowej,
- terapeutyczne - poprzez eliminowanie dysfunkcji psychologiczno – społecznych.

Grupy wsparcia do których w szczególności adresowana jest usługa:

- osoby bezrobotne,
- po zakończonym leczeniu z uzależnień (alkohol, narkotyki),
- po zakładach karnych,
- osoby z problemami zdrowotnymi.

Poniższa tabela przedstawia liczbę uczestników programu zatrudnienia socjalnego w Gminie Mikołów w latach 2007 – 2014 z wyszczególnieniem centrum miasta i sołectw/dzielnic.

Liczba osób uczestniczących w programie zatrudnienia socjalnego w latach 2007 - 2014		
Lata:	Liczba uczestników:	
2007	25	w tym z centrum: 20 z sołectw: 5
2008	21	w tym z centrum: 19 z sołectw: 1 z dzielnic: 1

2009	15	w tym z centrum: 14
		z sołectw: 1
2010	14	w tym z centrum: 12
		z sołectw: 1
		z dzielnic: 1
2011	24	w tym z centrum: 17
		z sołectw: 7
2012	23	w tym z centrum: 18
		z sołectw: 4
		z dzielnic: 1
2013	39	w tym z centrum: 32
		z sołectw: 4
		z dzielnic: 3
2014	38	w tym z centrum: 34
		z sołectw: 4
		z dzielnic: 0
Łącznie w latach 2007 - 2014		199 uczestników

Tabela 28: Liczba osób uczestniczących w programie zatrudnienia.³⁴

W latach 2009 i 2010 liczba uczestników programu zmalała ze względu na ograniczone możliwości finansowe i lokalowe. W roku 2011 doszło do znacznego wzrostu uczestnictwa w programie (+10 osób), następnie zaś liczba ta pomniejszyła się o 1 osobę. Porównując lata 2012 i 2013 zaobserwować można największy do tej pory wzrost uczestnictwa w programie: aż + 16 osób, w roku 2014 liczba uczestników utrzymała się na zbliżonym do 2013r. poziomie (38 osób).

W roku 2015 obserwowany jest dalszy wzrost liczby uczestników programu - 43 osoby (na dzień 28.02.2015r.). Zwiększenie liczby uczestników możliwe stało się dzięki pozyskanym funduszom i zrealizowanym projektom w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i programów Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Nowa perspektywa finansowa daje możliwość rozwoju programu i objęcia nim zdecydowanie większej liczby osób potrzebujących wsparcia społecznego i zawodowego.

1.9. Diagnoza rynku pracy

Bezrobocie jest jednym z podstawowych i najbardziej znaczących problemów społecznych nie tylko w kraju, ale w skali całej Europy. Problemy jakie ze sobą niesie zostały dodatkowo spotęgowane przez światowy kryzys finansowy i gospodarczy ostatnich lat. Ponadto brak pracy implikuje szereg negatywnych skutków w innych sferach życia i gospodarki, dlatego też Komisja Europejska opracowując strategię Europa 2020 już w pierwszym z pięciu celów szczegółowych służących realizacji priorytetów strategicznych wskazuje, iż w roku 2020 wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat powinien wynosić 75%.

Bezrobocie pozostaje wciąż jednym z najistotniejszych problemów społeczno-gospodarczych Mikołowa. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mikołowie w roku 2013 stopa bezrobocia w powiecie mikołowskim wyniosła 8,2% i była nieznacznie wyższa niż w roku 2012 (8,1%). Wzrosła jednak znacznie w porównaniu do lat 2011 i 2010 kiedy wynosiła odpowiednio: 7,1% i 6,8%. Wskaźniki stopy bezrobocia dla powiatu mikołowskiego kształtują się nieco korzystniej niż dla całego województwa śląskiego:

³⁴ Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centrum Integracji Społecznej w Mikołowie.

Stopa bezrobocia		
Rok	Powiat mikołowski	Województwo śląskie
2010	6,8%	10,0%
2011	7,1%	10,1%
2012	8,1%	11,1%
2013	8,2%	11,2%

Tabela 29: Porównanie stopy bezrobocia w powiecie mikołowskim i województwie śląskim.³⁵

Od 2008r. wzrasta udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Mikołów. Średnioroczny przyrost liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych na przestrzeni lat 2008 – 2013 wynosi 0,5%. Szczegóły przedstawia poniższa tabela.

Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Mikołów							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ogółem	5,7	3,0	3,6	4,5	5,0	5,6	6,0
mężczyźni	4,5	2,3	3,4	4,2	4,6	5,2	5,6
kobiety	7,0	3,8	3,8	4,8	5,4	6,1	6,4

Tabela 30 Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Mikołów³⁶

Najliczniejszą grupą wśród bezrobotnych mierzoną poziomem wykształcenia pozostają osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Drugą pod względem liczebności grupę stanowią osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. Następnie osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, a grupy najmniej liczne to absolwenci szkół średnich ogólnokształcących i osoby z wykształceniem wyższym. Jednak sytuacja dwóch ostatnich grup jest daleka od satysfakcjonującej. Alarmujący jest bowiem postępujący z roku na rok wzrost bezrobocia osób z wykształceniem średnim i wyższym.

Wykształcenie osób bezrobotnych		2010 kw. I	2010 kw. II	2010 kw. III	2010 kw. IV
	gimnazjalne i poniżej	188	189	202	203
	zasadnicze zawodowe	429	412	454	468
	średnie ogólnokształcące	115	140	145	121
	policealne i średnie zawodowe	251	244	250	241
	wyższe	102	112	123	122

Wykształcenie osób bezrobotnych		2011 kw. I	2011 kw. II	2011 kw. III	2011 kw. IV
	gimnazjalne i poniżej	261	243	263	260
	zasadnicze zawodowe	527	471	443	477
	średnie ogólnokształcące	150	151	139	137
	policealne i średnie zawodowe	277	246	262	270
	wyższe	145	131	129	138

³⁵ Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Mikołowie.

³⁶ Źródło: Dane GUS.

Wykształcenie osób bezrobotnych		2012 kw. I	2012 kw. II	2012 kw. III	2012 kw. IV
	gimnazjalne i poniżej	279	267	270	291
	zasadnicze zawodowe	544	498	496	506
	średnie ogólnokształcące	141	155	148	157
	policealne i średnie zawodowe	272	261	289	308
	wyższe	160	136	149	160

Wykształcenie osób bezrobotnych		2013 kw. I	2013 kw. II	2013 kw. III	2013 kw. IV
	gimnazjalne i poniżej	311	310	311	288
	zasadnicze zawodowe	591	589	573	564
	średnie ogólnokształcące	181	173	181	171
	policealne i średnie zawodowe	331	331	340	311
	wyższe	177	163	173	175

Tabela 31: Poziom bezrobocie w powiecie mikołowskim w podziale na wykształcenie w poszczególnych kwartałach lat 2010 – 2013.³⁷

Zaobserwować można, że zwykle drugi kwartał roku jest tym, w którym bezrobocie spada. Jest to skutek uruchamiania prac interwencyjnych, jednak pod koniec roku, gdy prace te są wygaszane, wskaźnik wzrasta.

Kolejnym istotnym determinantem problematyki bezrobocia jest wiek osób nim dotkniętych. Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Mikołowie ukazują szczególnie niepokojącą tendencję, iż najliczniejszą grupę bezrobotnych w tej kategorii stanowią osoby w wieku 25-34, a wśród nich osoby młode wchodzące na rynek pracy po ukończeniu studiów wyższych, bądź posiadające już kilkuletnie doświadczenie zawodowe. Poniższe tabele przedstawiają szczegółowe dane:

Wiek osób bezrobotnych		2010 kw. I	2010 kw. II	2010 kw. III	2010 kw. IV
	18-24	208	219	241	192
	25-34	320	299	323	317
	35-44	177	168	182	198
	45-54	253	259	274	280
	55-59	104	127	126	138
	60-64	23	25	30	30

Wiek osób bezrobotnych		2011 kw. I	2011 kw. II	2011 kw. III	2011 kw. IV
	18-24	241	213	240	224
	25-34	381	346	340	351
	35-44	242	222	212	241
	45-54	290	268	242	260
	55-59	165	146	152	154
	60-64	41	47	50	52

Wiek osób bezrobotnych		2012 kw. I	2012 kw. II	2012 kw. III	2012 kw. IV
	18-24	222	218	230	242

³⁷ Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Mikołowie.

	25-34	392	363	373	421
	35-44	279	263	285	252
	45-54	291	273	263	277
	55-59	144	153	151	182
	60-64	53	47	50	48

Wiek osób bezrobotnych		2013 kw. I	2013 kw. II	2013 kw. III	2013 kw. IV
	18-24	272	240	256	222
	25-34	473	427	421	389
	35-44	292	315	319	315
	45-54	307	315	313	301
	55-59	194	209	187	214
	60-64	53	60	62	68

Tabela 32: Poziom bezrobocie w powiecie mikołowskim w podziale na wiek w poszczególnych kwartałach lat 2010 – 2013.³⁸

Zetknięcie się z traumą bezrobocia na początku kariery zawodowej jest dla młodych szczególnie bolesnym doświadczeniem. Może bowiem powodować długotrwałe negatywne skutki społeczne i gospodarcze (m.in. zaniżone poczucie wartości na rynku pracy, zniechęcenie do inwestowania we własne umiejętności i dalsze poszukiwanie zatrudnienia), potęgujące efekt błędnego koła.

Trendy dotyczące osób bezrobotnych w podziale na płeć odzwierciedlają ogólną tendencję demograficzną, tzn. w liczniejszej grupie kobiet na przestrzeni lat procentowy udział stopy bezrobocia był nieco wyższy niż w grupie mężczyzn.

1.10. Bezpieczeństwo w mieście

1.10.1. Przepięstwa, wypadki w ruchu drogowym, wykroczenia

Zgodnie z danymi Powiatowej Komendy Policji w Mikołowie ogólna liczba przestępstw notowanych w mieście w ostatnich latach spada (426 w 2013r.). Utrzymuje się jednak struktura przestępstw w poszczególnych kategoriach, tzn. najczęściej popełnianymi pozostają kradzieże mienia oraz kradzieże z włamaniem – w roku 2013 stanowiły one blisko 75% ogółu popełnionych przestępstw.

Zestawienie dotyczące przestępstw w latach 2010 - 2013

Wskaźnik	Rok			
	2010	2011	2012	2013
Uszkodzenie ciała	14	24	11	13
Przestępczość rozbójnicza	16	23	13	16
Bójka, pobicie	11	17	11	8
Kradzież mienia	211	230	176	172
Kradzież samochodu	25	30	24	20
Kradzież z włamaniem	172	176	142	140
Uszkodzenie	74	87	42	32

³⁸ Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Mikołowie.

mienia				
Zabójstwo	0	0	1	1
Przestępstwo seksualne	2	2	1	2
Przestępstwo narkotykowe	20	26	28	22
ŁĄCZNIE	545	615	449	426

Tabela 33: Przestępstwa popełniane na terenie Mikołowa w latach 2010-2013.³⁹

W roku 2013 Policja w Mikołowie zatrzymała 78 osób poszukiwanych oraz 111 sprawców przestępstw, rok wcześniej było to odpowiednio 67 i 251 osób. W roku 2011 z kolei zatrzymano 102 osoby poszukiwane oraz 235 sprawców przestępstw, natomiast w 2010r. ujęto 152 przestępców i 98 osoby poszukiwane.

Na podstawie wieloletnich analiz Policja w Mikołowie stwierdza, iż najbardziej obciążonymi występowaniem przestępstw miejscami w mieście są:

- tereny przyległe do dworca PKP, okolice „Białego Domku” oraz przyległych parków – ul. Miarki, Prusa, Plac 750-lecia. Najczęściej notowane w tych miejscach zdarzenia to: zakłócanie ładu i porządku przez osoby nietrzeźwe, rozboje, bójki, pobicia.

Ponadto ulice, na których Policja odnotowuje najwięcej przestępstw to:

Gliwicka (m.in. C.H. Auchan), Prusa, Żwirki i Wigury, Młyńska, Pszczyńska, Katowicka, Miarki, Cieszyńska, Rybnicka.

- skrzyżowanie dróg DK-44/DW-928 - zagrożenia w ruchu drogowym, kolizje, wypadki, potrącenia.

Dane dotyczące bezpieczeństwa w ruchu drogowym:

Wskaźnik	Rok			
	2010	2011	2012	2013
Rodzaj zdarzenia				
Wypadki	15	24	38	42
Zabici	2	3	9	1
Ranni	13	25	41	47
Kolizje	560	488	510	525

Tabela 34: Zdarzenia w ruchu drogowym na terenie Mikołowa w latach 2010 – 2013.⁴⁰

Niezwykle niebezpiecznym zjawiskiem na drogach nie tylko Mikołowa, ale całego kraju pozostaje zatrzymywanie przez funkcjonariuszy Policji kierowców nietrzeźwych i prowadzących pojazdy po spożyciu alkoholu. Poniżej przedstawiono statystykę zatrzymań kierowców w Mikołowie:

Wyszczególnienie	Rok			
	2010	2011	2012	2013
Art. 178a §1 KK Art. 178a §2 KK (kierowanie pojazdami w stanie nietrzeźwości)	95	87	111	82
Art. 87 §1 KW Art. 87 §2 KW (kierowanie pojazdami po użyciu alkoholu)	33	35	27	49
ŁĄCZNIE	128	122	138	131

Tabela 35: Statystyka dot. powodów zatrzymań kierowców.

³⁹ Źródło: Powiatowa Komenda Policji w Mikołowie.

⁴⁰ Tamże.

Najczęściej ujawnianymi w mieście wykroczeniami są wykroczenia porządkowe oraz przeciwko mieniu: art. 43 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, art. 143 i 145 KW (przeciw urządzeniom i miejsc użytku publicznego), art. 119 KW i 124 KW (przeciw mieniu tj. kradzież i zniszczenie mienia), art. 141 (przeciw obyczajowości publicznej) oraz art. 51 par. 1 i 2 KW (zakłócanie spokoju i porządku publicznego). Najczęściej popełniane wykroczenia w ruchu drogowym to przekroczenie dozwolonej prędkości i kierowanie bez zapiętych pasów bezpieczeństwa.

Wyszczególnienie	Rok			
	2010	2011	2012	2013
Ilość ujawnionych wykroczeń	8795	9278	9710	10463
Ilość nałożonych mandatów	6964	6803	6828	7693
Ilość pouczeń	784	1389	1731	1307
Ilość sporządzonych wniosków o ukaranie	503	539	533	815
Ilość odstępień	534	528	609	501

Tabela 36: Charakterystyka wykroczeń popełnianych w mieście.⁴¹

Statystyki policyjne wykazują, iż w roku 2013 na terenie Mikołowa doszło do 4022 interwencji policji, rok wcześniej było ich 3154, a w latach 2011 i 2010 odpowiednio 3211 i 2818. Miesiącami najbardziej obciążonymi interwencjami były sierpień, lipiec i czerwiec, a dni tygodnia w których dochodzi na największej liczby naruszenia prawa to dni weekendowe: sobota, niedziela i piątek.

1.10.2. Bezpieczeństwo pożarowe

Powierzchnia lasów na terenie Gminy wynosi 2062,5 ha, w tym lasy publiczne stanowią 1972,9 ha, zaś lasy stanowiące własność Gminy to 3,8 ha. Jednostki organizacyjne Lasów Państwowych codziennie określają stopnie zagrożenia pożarowego lasu. Statystycznie w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Katowice występuje III stopień zagrożenia pożarowego (stopień najwyższy). Lasy Nadleśnictwa Kobiór, zaliczone zostały do I kategorii zagrożenia pożarowego. Jednocześnie RDLP w Katowicach odnotowała największą liczbę pożarów w lasach państwowych (516) oraz największą powierzchniuowo (410ha). W lasach wszystkich własności 42,7% pożarów powstało wskutek podpaień, 30,5% z powodu nieostrożności dorosłych a przyczyn 19,8% pożarów nie ustalono.

Na terenie Gminy dominuje zabudowa luźna o charakterze w głównej mierze niepalnym. Przeważają budynki niskie. Na podstawie danych KP PSP w Mikołowie znaczna liczba obiektów została zaklasyfikowana do kategorii ZL III oraz pojedyncze przypadki obiektów ZL I, ZL II i ZL V.⁴² W

⁴¹ Tamże.

⁴² Kategoria zagrożenia ludzi jest umownym pojęciem określającym stopień niebezpieczeństwa pod względem użytkowania lub możliwości ewakuacji ludzi przebywających w budynkach mieszkalnych, budynkach zamieszkania zbiorowego oraz budynkach użyteczności publicznej. Wyróżnia się pięć kategorii zagrożenia ludzi określanymi symbolami od ZL I do ZL V. Szczegółowy podział na wymienione kategorie określa § 209 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (DzU nr 75, poz. 690 ze zm.).

Zgodnie z tym podziałem do poszczególnych kategorii ZL zalicza się następujące budynki lub ich odrębne strefy pożarowe:

- ZL I – te, które zawierają pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób niebędących ich stałymi użytkownikami, a nie przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się;
- ZL II – przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak: żłobki, przedszkola, szpitale, domy starców, hospicja itp.;
- ZL III – użyteczności publicznej niekwalifikowane do kategorii ZL I i ZL II;

poniższej tabeli zaprezentowane zostały przyczyny pożarów w ujęciu rocznym na terenie powiatu i gminy.

Powiat/gmina	Powiat Mikołowski	Mikołów
OGÓLEM	202	69
NOD przy posługiwaniu się ogniem otwartym w tym papierosy, zapalki	7	3
NOD przy posługiwaniu się substancjami łatwopalnymi	3	1
NOD przy prowadzeniu prac pożarowo niebezpiecznych	0	0
NOD w pozostałych przypadkach	5	1
Wady urządzeń i instalacji elektrycznych (bez urządzeń ogrzewczych)	3	1
Wady elektrycznych urządzeń ogrzewczych	0	0
Nieprawidłowa eksploatacja elektrycznych urządzeń ogrzewczych	0	0
Nieprawidłowa eksploatacja urządzeń ogrzewczych na paliwo stałe	6	2
Wady urządzeń ogrzewczych na paliwo stałe	2	1
Wady urządzeń ogrzewczych na paliwo ciekłe	0	0
Wady urządzeń mechanicznych	1	0
Wady środków transportu	4	2
Nieprawidłowa eksploatacja konstrukcji budowlanych	1	0
Wyładowania atmosferyczne	0	0
Podpalenia(umyślne) w tym akty terroru	42	15
Inne przyczyny	13	5
Nieustalone	115	38

Tabela36: Przyczyny pożarów w ujęciu rocznym na terenie Powiatu Mikołowskiego i Gminy Mikołów⁴³

1.10.3. Bezpieczeństwo powodziowe

Sieć hydrograficzną Gminy tworzą trzy zlewnie: Jamny, Promny i Jasienicy oraz kilka źródłowych zlewni innych cieków: od wschodu dopływ Mlecznej i Potoku Tyskiego, od południa - Bierawki, od zachodu - Potoku Bujakowskiego, od północy bezpośredniej zlewni Kłodnicy. Mikołów położony jest w dolinie rzeki Jamny, w otoczeniu wzgórz Garbu Mikołowskiego. Większość cieków wodnych ma źródła na terenie miasta, część poza jego granicami.

Na terenie Mikołowa nie istnieje zagrożenie powodziowe. Z uwagi na wielkość przepływających przez Gminę cieków wodnych możliwe są jednak lokalne podtopienia, które mogą również nieść za sobą straty finansowe ludności. Powodem wspomnianych mogą być roztopy, długotrwałe opady deszczu oraz krótkotrwałe acz gwałtowne opady. Ponadto, jak wskazują dane Referatu Ochrony Środowiska, okresowe podtopienia statystycznie występują najczęściej w Paniowach, Borowej Wsi, Bujakowie, Mokrem i Kamionce.

- ZL IV – mieszkalne jedno i wielorodzinne;
- ZL V – zamieszkania zbiorowego niekwalifikowane do kategorii ZL I i ZL II.

⁴³ Źródło: Urząd Miasta Mikołów, Referat Zarządzania Kryzysowego i O.C..

1.10.4. Bezpieczeństwo środowiskowe

Na terenie Gminy nie występują zakłady stwarzające ryzyko wystąpienia poważnej awarii przemysłowej z oddziaływaniem poza teren zakładu w myśl Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 10 października 2010r. *w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej* (Warszawa 09.12.2013r. poz. 1479). Statystyka dot. decyzji administracyjnych wydane w latach 2011-2013 przez Starostę Mikołowskiego ws. gospodarowania odpadami niebezpiecznymi, wskazuje, że wśród najczęściej używanych substancji zaklasyfikowanych do rodzaju niebezpiecznych są sorbenty i materiały filtracyjne, opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych, oleje silnikowe i smary. Wszystkie wymienione substancje są wykorzystywane w niewielkich ilościach i utylizowane przez wyspecjalizowane firmy, nie powodując zagrożenia dla bezpieczeństwa w Gminie. Problemem pozostają jednak istniejące dzikie wysypiska odpadów, w związku z czym potrzebna jest kontynuacja edukacyjnych działań proekologicznych wśród mieszkańców.

1.11. Kultura i sztuka

Mikołów jest miastem dostrzegającym potencjał i wartość obecności kultury w życiu codziennym jego mieszkańców. W związku z tym miejskie instytucje kultury dokładają starań, by mieszkańcy co roku mogli korzystać z bogatej oferty wydarzeń kulturalnych. Sztandarowymi imprezami Mikołowa, promującymi miasto nie tylko w kraju, ale także za granicą są „**Mikołowskie Dni Muzyki**” i „**Impresje Mikołowskie**”. Obydwa wydarzenia zainicjowane zostały w 1991 roku. Odbywają się co roku na przełomie maja i czerwca. Wybrane koncerty rejestruje Polskie Radio i Telewizja Polska. W dotychczasowych Mikołowskich Dniach Muzyki brali udział najwybitniejsi soliści i zespoły z kraju i zagranicy. Wśród nich: Kaja Danczowska, Wiesław Ochman, Konstanty A. Kulka, Simon Standage (Anglia) Ivan Ženaty (Czechy), Juhani Romppanen (Finlandia) i wielu innych. Koncerty dawały najznakomitsze zespoły: Poznańskie Słowiki, Kwartet Śląski, Camerata Silesia, Unicorn (Wiedeń), a także orkiestry: Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia, Sinfonia Varsovia, European Union, Lwowscy Wirtuozzi, Norddeutsche Sinfonietta i wiele innych.

„**Impresje Mikołowskie**” również posiadają wieloletnią tradycję, zostały zainicjowane w 1991r. W ramach Impresji powstała kolekcja licząca ok. 500 prac ponad 150 autorów, będąca własnością Urzędu Miejskiego w Mikołowie. Oprócz dzieł malarskich, kolekcję tworzą również grafiki, rysunki i rzeźby, w tym realizacje usytuowane w przestrzeni miejskiej i Śląskiego Ogrodu Botanicznego. Uczestnikami Impresji byli zarówno artyści wybitni, posiadający poważny dorobek artystyczny, wywodzący się z dużych i znaczących ośrodków twórczych na terenie całego kraju, profesorowie akademii sztuk pięknych, jak i artyści początkujący. Wśród najbardziej znanych można wymienić nieżyjących już Jerzego Dudę-Gracza, Zbysława Marka Maciejewskiego, Franciszka Starowieyskiego, Marię Anto i Helenę Tchórzewską. W plenerach brali udział również artyści spoza Polski, m.in. z Holandii, Czech, Niemczech, Słowacji, Serbii, Grecji.

Kolejną zasługującą na uwagę cykliczną imprezą kulturalną jest organizowany od 1999 roku w Instytucie Mikołowskim „**Maj Poetycki**” – towarzyszy on dorocznej edycji *Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego im. Rafała Wojaczka* organizowanego nieprzerwanie w Mikołowie od 1993r. Na przestrzeni tygodnia, pod koniec którego następuje ogłoszenie werdyktu OKP im. R. Wojaczka, odbywają się w ramach imprezy spotkania autorskie z poetami, literatami i jurorami danej edycji konkursu. Do tej pory odbyło się piętnaście edycji imprezy, która na stałe wpisała się w pejzaż kulturalny Śląska. Uczestnikami „**Maja Poetyckiego**” byli m.in. Marcin Świetlicki, Leszek Szaruga, Ryszard Krynicki, Ewa Lipska, Jacek Podsiadło, Bohdan Zadura, Józef Kurylak, Zdzisław Jaskuła, a także goście zagraniczni: Tomas Salamun (słoweński kandydat do Nagrody Nobla), Peter Sulej (Słowacja), Frank Norten (Niemcy), Rod Mengham (Anglia).

W Mikołowie prężnie działają instytucje kultury. **Miejski Dom Kultury (MDK)** jest jednostką, której misją jest upowszechnianie i ochrona kultury. W placówce organizowane są m.in. koncerty muzyczne, spektakle teatralne, festyny ludowe. MDK sprawuje patronat nad amatorskim ruchem artystycznym, prowadzi pracę dydaktyczną z dziećmi i młodzieżą, dba o integrację środowisk twórczych, a także wydaje miesięcznik - Magazyn Informacyjny *Gazeta Mikołowska*.

Miejska Biblioteka Publiczna jest instytucją, której jednym z podstawowych zadań jest gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych, a także pełnienie funkcji ośrodka informacji biblioteczno-bibliograficznej na terenie miasta. Jej działalność jest jednak

znacznie szersza, Biblioteka bowiem organizuje spotkania autorskie (ukierunkowane zwłaszcza na młodego czytelnika), konkursy literackie, plastyczne, fotograficzne, a także prowadzi działalność wydawniczą. Gmina Mikołów może poszczycić się największą liczbą czytelników w całym powiecie mikołowskim. Od roku 2009, m.in. dzięki pozyskanym środkom unijnym, Biblioteka posiada nową siedzibę zlokalizowaną przy ulicy Karola Miarki 5.

Swój wkład w krzewienie kultury w mieście mają także **Miejska Placówka Muzealna i Instytut Mikołowski**. Placówka została otwarta w 2006 roku. Na muzealną ekspozycję składają się eksponaty, obrazujące dzieje Mikołowa oraz życie mieszkańców miasta i regionu (meble, przedmioty codziennego użytku). W zbiorach muzeum znajdują się także dokumentujące historię miasta stare pocztówki, klisze i archiwalne dokumenty. W Placówce Muzealnej organizowane są również rozmaite wystawy czasowe. Z kolei utworzony w 1997r. mieszczący się w rodzinnym mieszkaniu poety Rafała Wojaczka **Instytut Mikołowski**, zajmuje się działalnością kulturotwórczą, organizując spotkania autorskie, sesje naukowe, a także wystawy plastyczne. Ponadto prowadzi działalność wydawniczą, publikując „Arkadię” - pismo o profilu kulturowo-społeczno-literackim, a także organizuje konferencje poświęcone współczesnej kulturze.

Mikołowski Impresariat Kultury oprócz organizacji wspomnianych wyżej „Mikołowskich Dni Muzyki” oraz „Impresji Mikołowskich” prowadzi m.in. działalność wystawienniczą w mieście i poza jego granicami, działalność szkoleniową, doradczą, wydawniczą. Współpracuje także na niwie kulturalnej z miastami partnerskimi Mikołowa.

Bogatą ofertę kulturalną miejskich instytucji kultury uzupełniają kluby i organizacje kulturalne, m.in.: klub studencki „Fraktal”, Fundacja Alta Capella Nicopolensis, Stowarzyszenie Kulturalne BIKSA, czy Mikołowskie Towarzystwo Historyczne. W mieście działają także zespoły artystyczne, m.in.: Zespół Muzyki Dawnej i Tańca Historycznego „Capella Nicopolensis”, chór mieszany „Harmonia”, Zespół Regionalny „Mikołowianki” i inne.

1.12. Sport i rekreacja

Jednostką zajmującą się rozwojem kultury fizycznej w mieście jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji (MOSIR). Jego podstawowym celem jest rozwijanie i zaspokajanie potrzeb sportowych i rekreacyjnych społeczeństwa. W zakresie merytorycznym i szkoleniowym MOSIR prowadzi szeroką współpracę z ośrodkami, klubami, placówkami oświatowymi, stowarzyszeniami i związkami stowarzyszeń na terenie gminy, powiatu, województwa i kraju. Ośrodek jest także organizatorem licznych imprez sportowo-rekreacyjnych nierzadko przyciągających po kilka tysięcy uczestników.

Jednostka administruje 18 obiektami i urządzeniami użyteczności publicznej o charakterze sportowo-rekreacyjnym. Główne z nich to kryta pływalnia „Aqua Plant”, Hala sportowa MOSIR wraz z salą gimnastyczną, Ośrodek Rekreacyjny „Planty” wraz z kąpieliskiem miejskim, boiskami do siatkówki plażowej, wielofunkcyjnym boiskiem-łodowiskiem, trzy kompleksy boisk sportowych „Moje boisko Orlik 2012”, Kompleks sportowo rekreacyjny MOSIR, Stadion Miejski oraz Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej ŚOB i Ośrodek Edukacji Ekologicznej Dzieci. Większość z zarządzanych przez MOSIR obiektów powstało przy udziale środków zewnętrznych. Zauważyć należy, że w okresie ostatniej perspektywy finansowej Unii Europejskiej dokonano w Mikołowie znaczącego rozwoju infrastruktury sportowej. Nadal jednak potrzebne jest wsparcie i rozwój przyszłolnej bazy sportowej - zarówno obiektów terenowych jak i sal gimnastycznych.

Na terenie miasta działają liczne kluby sportowe i stowarzyszenia, które poprzez zajęcia w sekcjach sportowych promują rozwój kultury fizycznej. Sekcje te to głównie: piłka nożna, siatkówka, koszykówka, tenis stołowy, szermierka, szachy, futsal, speedrower, akrobatyka, lekkoatletyka, sztuki walki, karate sportowe, trójbój siłowy.

Tereny rekreacyjne w mieście tworzą kompleksy leśne, doliny rzek, wzgórze - w tym rezerwat Fiołkowa Góra, a także zespoły przyrodniczo-krajobrazowe Doliny Jamny i Wzgórze Kamionka. W Mikołowie znajduje się także założony w XVIII w. Park Planty, będący codziennym miejscem wypoczynku wielu mieszkańców miasta. W roku 2001 Planty wpisane zostały do rejestru zabytków województwa śląskiego. Najliczniej odwiedzanym przez mieszkańców Mikołowa i regionu miejscem sprzyjającym rekreacji jest Śląski Ogród Botaniczny (ŚOB). Tereny Ogrodu (jeden z nielicznych obszarów naturalnych na Śląsku), cechuje olbrzymie bogactwo gatunkowe flory i fauny (ponad 650 gatunków, w tym ponad 100 rzadkich i 30 prawnie chronionych oraz 51 drzew zasługujących na miano pomników przyrody). Na terenie Ogrodu łącznie znajduje się 19 kolekcji roślinnych oraz ok. 6 km ścieżek edukacyjnych. Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej Śląskiego Ogrodu Botanicznego położone na malowniczym terenie Sośniej Góry, jest miejscem często organizowanych imprez rekreacyjnych. Potencjał związany ze Śląskim Ogradem Botanicznym pozostaje niewyczerpany i planowany jest jego rozwój w bieżącej perspektywie finansowej.

Przez teren gminy i miasta Mikołów przebiega rozbudowana sieć ścieżek rowerowych o łącznej długości blisko 100 km. Ścieżki poprowadzone są malowniczymi terenami miasta i łączą z sobą poszczególne sołectwa oraz dzielnicę Kamionka, łączniki tras umożliwiają komunikację z miastami ościennymi. Tak rozbudowana sieć tras rowerowych powstała dzięki projektowi „Sieć tras rowerowych na terenie powiatu mikołowskiego – infrastruktura aktywnych form turystyki” dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Mapa 3: Sieci ścieżek i szlaków rowerowych w Gminie Mikołów.

1.13. Turystyka

Atutem Gminy Mikołów pod względem turystycznym jest korzystne położenie geograficzne, skupiające duży rynek konsumentów. Potencjalną szansę stanowi rozwój turystyki weekendowej oraz konsekwentne rozwijanie potencjału Śląskiego Ogrodu Botanicznego. Turystyka ma szansę stać się istotnym elementem generującym zarówno zwiększenie dochodów do budżetu miasta, jak również może być czynnikiem wpływającym na poprawę wizerunku miasta, poprzez kojarzenie go z atrakcjami turystycznymi w postaci obiektów sakralnych czy też z rozbudowywanym Śląskim Ogrodem Botanicznym. W odniesieniu do turystyki branżami o najszerszym potencjale rozwojowym są turystyka sakralna, turystyka senioralna oraz skierowana do klienta biznesowego.

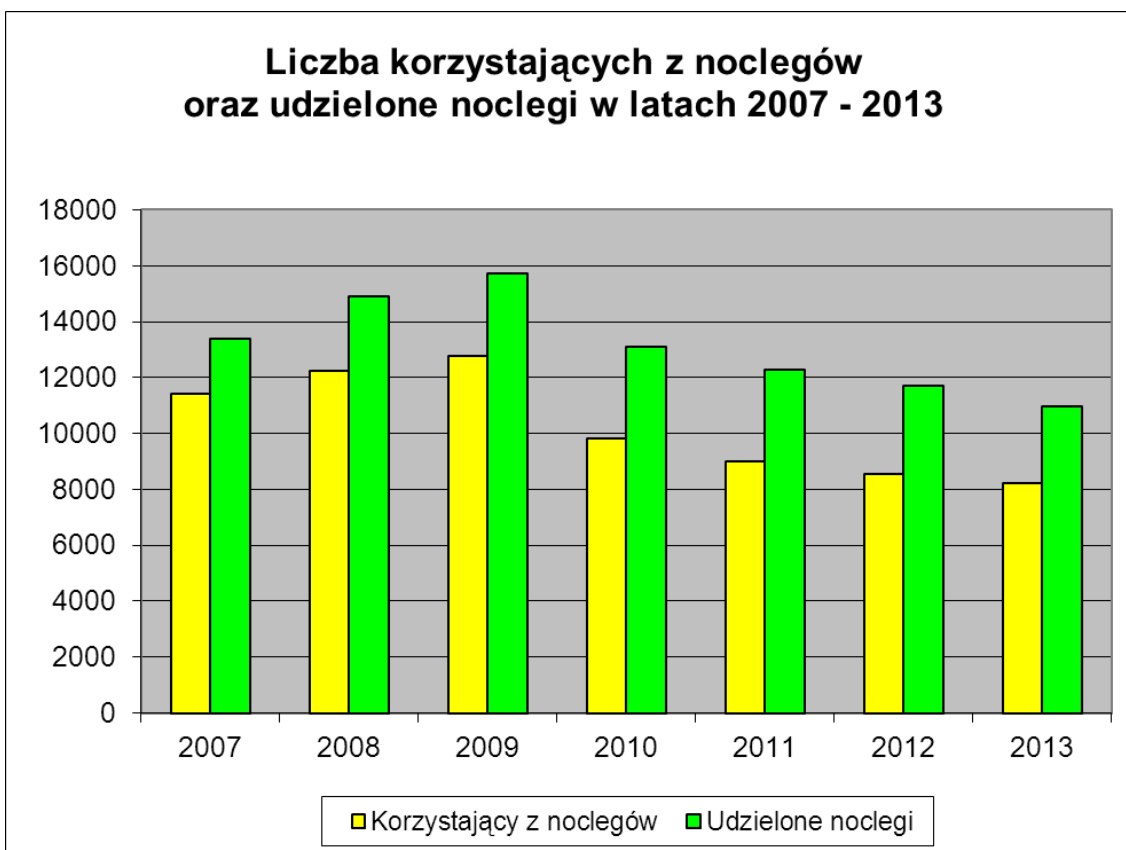
Przez teren Gminy Mikołów przebiegają następujące szlaki turystyczne:

- Szlak obrońców Polskiej Granicy, trasa: Zabrze – Mikołów – Tychy
- Szlak Krawędziowy GOP, trasa: Gliwice – Mikołów – Chełm Śląski
- Szlak Bohaterów Wieży Spadochronowej, trasa: Katowice – Mikołów – Chudów
- Szlak Okrężny Wokół Gliwic, trasa: Rudy – Mikołów – Stodoły
- Szlak Historii Górnictwa Górnośląskiego, trasa: Łubianki – Mikołów – Rybnik
- Szlak Architektury Drewnianej, trasa: Mikołów-Bielsko-Biała-Żywiec

A także produkt turystyczny: „Szlak architektury sakralnej”.

Obecnie bazę noclegową w Mikołowie tworzą 4 hotele i 1 motel. Łącznie na turystów czekają 164 miejsca noclegowe. Ich liczba zwiększyła się w stosunku do okresu poprzedniej perspektywy finansowej o blisko 20%, jednak w roku 2010 nastąpił spadek liczby osób korzystających z noclegów. Najprawdopodobniej było to spowodowane ogólnym kryzysem ekonomicznym i stagnacją ekonomiczno-gospodarczą. Turystyka jest nadal postrzegana jako branża istotna z perspektywy rozwoju społeczno-gospodarczego miasta i (wraz z infrastrukturalnym zapleczem okołoturystycznym, poprawą jego funkcjonalności i estetyki) powinna być wzmocniana w bieżącej perspektywie finansowej.

Wykres 8: Liczba korzystających z noclegów oraz udzielone noclegi.⁴⁴

Głównymi atrakcjami turystycznymi miasta są:

- Bazylika pod wezwaniem św. Wojciecha,
- Kościół pod wezwaniem MB Śnieżnej i Św. Wojciecha wraz z figurą św. Jana Nepomucena,
- Kościół św. Wawrzyńca powstały w XVI wieku,
- Drewniany kościół św. św. Piotra i Pawła o konstrukcji zrębowej (1757) z zabytkową dzwonnica,
- Neogotycki kościół ewangelicko-augsburski,
- Ratusz neorenesansowy wybudowany w 1872,
- Kapliczka "szwedzka" na mogile żołnierzy z 1627 r. w Mikołowie-Bujakowie,
- Kapliczka z obrazem św. Mikołaja przy ulicy Konstantego Prusa,
- Kamienica pod numerem 10 w narożu dzisiejszych ulic: Jana Pawła II i Stefana Okrzei, jedna z najładniejszych w centrum miasta Mikołowa i w samym mieście (powstała w 1910 roku),
- Willa dra Hansa Zeumera przy ulicy Katowickiej nr 22 z początków XX wieku,
- Kamienica pod numerem 4 przy Rynku, dwupiętrowa z antresolą. Posiada elewację z "polewanej" cegły o złoto-pomarańczowej barwie niesymetrycznie rozdziela sięgający dachu wykusz obłożony kamiennym, boniowanym licem,
- Miejsce potyczki powstańców śląskich w czasie I powstania śląskiego 17 VIII 1919 roku upamiętnione tablicą na ścianie frontowej obecnego budynku Prokuratury Rejonowej w Mikołowie.

⁴⁴ Źródło: GUS.

2. Analiza SWOT

Mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia

Analiza SWOT jest instrumentem segregującym zebrane na temat Gminy Mikołów informacje w czterech kategoriach: mocne i słabe strony gminy, jej szanse i zagrożenia. Mocne strony to zbiór czynników rozumianych jako atuty miasta pozwalające wypracować przewagę konkurencyjną oraz stanowiące podstawę rozwoju miasta. Słabe strony to przeciwbodźce i zjawiska rozwój ten ograniczające i hamujące. Mocne i słabe strony rozumiane są jako zjawiska istniejące, zaś szanse i zagrożenia jako mogące zaistnieć zjawiska przyszłe, które dodatkowo nieść z sobą mogą efekt pozytywnej bądź negatywnej zmiany.

Analiza przeprowadzona została dla trzech oddziałujących na siebie sfer, które zgodnie z definicją zawartą w Raporcie Brundtland stanowią podstawę zrównoważonego rozwoju. Są nimi:

- sfera gospodarczo-ekonomiczna;
- sfera społeczna;
- środowisko naturalne.

SFERA GOSPODARCZO-EKONOMICZNA

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Dogodne centralne położenie w województwie śląskim; – Bliskie sąsiedztwo dużych ośrodków o wysokim potencjale gospodarczym, społecznym, kulturowym (Katowice, Tychy, Gliwice); – Dobre połączenia drogowe i kolejowe z miastami ościennymi; – Bliska odległość i sprawne połączenie z autostradami A-4 i A-1; – Korzystna sieć drogowa, bliskość ważnych węzłów drogowych (DK81 i DK 44); – Bliskie sąsiedztwo i dogodne połączenia miasta z dwoma międzynarodowymi portami lotniczymi; – Korzystny system obwodnic centrum miasta (wizja zamknięcia pełną obwodnicą z połączeniem z A1); – Pełnienie funkcji głównego centrum komunikacyjnego powiatu mikołowskiego; – Dobrze działająca sieć komunikacji publicznej (PKP, PKS, MZK Tychy, KZK GOP); – Pełnienie funkcji siedziby powiatu mikołowskiego; 	<ul style="list-style-type: none"> – Niewystarczające środki budżetowe i pozabudżetowe do prowadzenia większej ilości inwestycji; – Niedoskonały system drogowy miasta; – Niewystarczająca ilość miejsc parkingowych w centrum miasta; – Stan techniczny dróg niewystarczający dla potrzeb i warunków gminy; – Zły stan chodników w strefie podmiejskiej; – Niezadawalający stan oświetlenia ulicznego (w zakresie racjonalności kosztów eksploatacji do efektu oświetlania); – Niefunkcjonujący dworzec kolejowy; – Brak centrum przesiadkowego dla obsługi mieszkańców powiatu mikołowskiego; – Degradacja przestrzeni śródmiejskiej obniżająca jej atrakcyjność i wpływająca na przemieszczanie się

<ul style="list-style-type: none"> - Ośrodek życia kulturalnego powiatu mikołowskiego; - Wieloletnie tradycje Mikołowa jako miasta handlu i rzemiosła; - Relatywnie korzystne wskaźniki demograficzne pozwalające uzyskać przewagę konkurencyjną; - Wysokie zainteresowanie inwestorów prywatnych działkami budowlanymi i obiektami na terenie miasta; - Proinwestycyjna orientacja polityki miejskiej; - Aktywność instytucji otoczenia biznesu, w szczególności z sektora bankowego i finansowego; - Wartościowe zasoby urbanistyczne stanowiące środowiskowe i kulturowe dziedzictwo – zabytkowe kamienice; - Funkcjonalny zabytkowy rynek miejski, jako „żyjąca” przestrzeń publiczna; - Duża liczba instytucji o znaczeniu ponadlokalnym: Sąd Rejonowy, Oddział Prokuratury, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Starostwo Powiatowe, Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego, Powiatowa Komenda Policji, Państwowa Straż Pożarna, Szpital Powiatowy; - Odpowiadająca potrzebom gminy sieć pałcówek oświatowych i wychowawczych (publicznych i niepublicznych); - Rozwinięta infrastruktura sportowa; - Zróżnicowane środowisko naturalne Mikołowa oraz atrakcyjność terenów przyrodniczo-krajobrazowych; - Proekologiczna polityka miejska; - Istnienie i działalność Śląskiego Ogrodu Botanicznego; - Organizacja imprez przyciągających wielotysięczną publiczność - ożywienie koniunktury gospodarczej; - Wysoki odsetek podłączenia obiektów publicznych i gospodarstw domowych do ogólnej sieci kanalizacyjnej; - Zorganizowane odbieranie, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych oraz selektywna zbiórka odpadów; - Sprawne działanie instytucji pozarządowych; - Skuteczność i doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na inwestycje gminne. 	<ul style="list-style-type: none"> ludności do strefy podmiejskiej; - Duża ilość źródeł niskoemisyjnych; - Lokalne kotłownie i piece opalane paliwem stałym; - Stosunkowo słabo rozwinięta sieć odnawialnych źródeł energii; - Różnice w rozwoju infrastruktury technicznej w poszczególnych częściach miasta, potrzeby modernizacyjne; - Potrzeba modernizacji wielu obiektów użyteczności publicznej; - Stosunkowo duży udział starych budynków o niskim standardzie wyposażenia w strukturze budynków komunalnych – konieczność dokonywania kapitalnych remontów; - Relatywnie wysoki deficyt mieszkań komunalnych i socjalnych; - Niski standard obiektów zabytkowych; - Chaos wizualny panujący w przestrzeniach publicznych – reklamy wielkopowierzchniowe i świetlne; - Ograniczona powierzchnia terenów inwestycyjnych; - Niewielki odsetek podłączenia sołectw do ekologicznej sieci gazowej; - Szczupłe zasoby finansowe mieszkańców gminy na rozwój przedsiębiorczości; - Niewystarczające wykorzystanie potencjału krajobrazowego gminy dla rozwoju turystyki i rekreacji; - Niedoinwestowanie infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej; - Słabo rozwinięta infrastruktura noclegowa. - Niezadowalający stan przyszłolnej infrastruktury sportowej;
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> – Obecność dzikich wysypisk odpadów, wymagających natychmiastowej rekultywacji.
--	---

SFERA GOSPODARCZO-EKONOMICZNA

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Osiąganie efektu synergii dzięki zacieśnianiu współpracy z miastami na poziomie subregionalnym i wyższych; – Współpraca pomiędzy regionami (realizacja założeń Strategii Rozwoju Polski Południowej); – – Rozwój nowoczesnego transportu z wykorzystaniem innowacyjnych rozwiązań technologicznych; – Szerokie zastosowanie innowacyjnych technologii – rozwój miasta w kierunku „smart city”; – Modernizacja krajowych węzłów drogowych i linii kolejowych; – Budowa, rozbudowa i remont dróg gminnych i powiatowych; – Wzrost znaczenia małych i średnich przedsiębiorstw; – Pozyskanie inwestorów; – Stworzenie trwałych mechanizmów wspierania przedsiębiorczości; – Utrzymanie trendu proinwestycyjnego w budżecie miasta; – Kontynuacja pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację inwestycji w infrastrukturę (w tym z UE); – Umożliwienie mieszkańcom szerszej partycypacji w kształtowaniu i realizacji polityk miejskich; – Wykorzystanie potencjału turystycznego – rozwój turystyki weekendowej i rodzinnej; – Wykorzystanie potencjału rekreacyjnego w zakresie tras rowerowych; – Wykorzystanie potencjału zasobów przyrodniczych gminy; – Poszerzanie oferty zagospodarowania czasu wolnego dla osób starszych; 	<ul style="list-style-type: none"> – Postępująca degradacja fizyczna zabudowy miejskiej; – Postępujący proces niekontrolowanego rozpraszania się zabudowy, powodujący chaos urbanistyczny; – Dekapitalizacja istniejącej infrastruktury technicznej; – Degradacja infrastruktury drogowej i kolejowej; – Ograniczone środki finansowe na rozwój i modernizację infrastruktury drogowej i kolejowej; – Zwiększający się udział transportu drogowego w przemieszczaniu osób i ładunków; – Zwiększające się obciążenie infrastruktury transportowej miasta; – Rosnące koszty utrzymania nowo wybudowanej infrastruktury miejskiej; – Likwidacja dużych zakładów produkcyjnych na terenie Mikołowa; – Niestabilna sytuacja gospodarki globalnej i krajowej (skutki kryzysu gospodarczego); – Niechęć do inwestowania w obszarach słabiej rozwiniętych (sołectwa); – Utrudniona dostępność kredytów na działalność gospodarczą; – Pozostawienie małych przedsiębiorców bez pomocy ze strony państwa, samorządów; – Rosnące zadłużenie sektora finansów publicznych;

<ul style="list-style-type: none"> – Rosnąca wrażliwość społeczna w zakresie ochrony środowiska; – Rozwój edukacji proekologicznej; – Wzrost stosowania odnawialnych źródeł energii w zasobach gminnych; – Rozwój potencjału organizacji pozarządowych; – Realizacja działań w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji; – Rozwój współpracy międzynarodowej z miastami partnerskimi. 	<ul style="list-style-type: none"> – Dywersyfikacja społeczna związana z napływem nowych mieszkańców, rozwój zjawiska wykluczenia społecznego; – Nasilanie się patologii społecznych; – Ubożenie społeczeństwa; – Migracje za pracę, w tym odpływ specjalistów, ludzi w wieku produkcyjnym.
--	---

SFERA SPOŁECZNA

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Funkcjonujący w świadomości mieszkańców innych miast obraz Mikołowa, jako miejsca atrakcyjnego do zamieszkania; – Jednoznacznie ukształtowane i atrakcyjne architektonicznie centrum miasta z wieloma budynkami zabytkowymi; – Mikołów jako miasto kultury; – Mikołów miejscem o wyrobionej i rozpoznawalnej marce organizującym „Impresje Mikołowskie”, „Mikołowskie Dni Muzyki”; – Rozwinięta sieć infrastruktury społecznej jako podstawa do świadczenia usług administracyjnych, edukacyjnych, zdrowotnych i kulturalnych o znaczeniu lokalnym i regionalnym; – Różnorodność szkół i instytucji szkoleniowych; – Dobra dostępność ośrodków podstawowej opieki zdrowotnej i aptek; – Rosnąca świadomość społeczeństwa w zakresie zdrowego stylu życia; – Wysoka podaż i łatwa dostępność szerokiej gamy usług lokalnych podmiotów; – Aktywna działalność klubów sportowych; – Rozbudowana infrastruktura sportowa i rekreacyjna; – Sprawne działanie instytucji pozarządowych; 	<ul style="list-style-type: none"> – Niskie rezerwy mieszkań komunalnych; – Niedostatek budynków socjalnych w gminie; – Migracje ludzi za pracę; – Utrzymujące się bezrobocie; – Niska elastyczność mieszkańców na rynku pracy; – Brak kwalifikacji do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej; – Brak atrakcyjnych warunków zatrudnienia dla ludzi młodych i osób w wieku przedemerytalnym; – Niski przyrost naturalny; – Nieznajomość własnego podłoża historyczno-kulturowego; – Słaba oferta profesjonalnych produktów turystycznych; – Słabo rozwinięta infrastruktura umożliwiająca spędzanie czasu dla osób starszych i samotnych; – Brak funkcjonalnego obiektu zapewniającego odpowiednie warunki przestrzenne i akustyczne do organizowania dużych imprez kulturalnych;

<ul style="list-style-type: none"> – Wielopłaszczyznowa pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym; – Wzrost świadomości społecznej w zakresie gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej i zachowań proekologicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> – Występowanie patologii społecznych; – Stosunkowo duża liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
--	---

SFERA SPOŁECZNA

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Tworzenie konkurencyjnych warunków sprzyjających wychowywaniu dzieci i codziennej aktywności ludzi młodych – adaptacja przestrzeni miejskich, rozwój usług związanych z opieką nad dziećmi; – Tworzenie i popularyzacja działań aktywizujących osoby starsze i samotne; – Wzbogacenie oferty dotyczącej spędzania wolnego czasu; – Formowanie aktywnych postaw obywatelskich; – Mieszkańcy jako aktywne podmioty angażujące się w obszary funkcjonowania miasta; – Rosnące poczucie odpowiedzialności społeczności lokalnej za własne miasto; – Wzrost poczucia wartości u mieszkańców wynikający ze świadomości udziału we wspólnocie miejskiej i uczestnictwa w jej tradycji - jako istotny społeczny czynnik miastotwórczy; – Wzmacnianie więzi wśród społeczności lokalnej; – Likwidacja barier architektonicznych w mieście oraz przystosowywanie obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych; – Zwiększenie podaży i dostępności usług zdrowotnych i opiekuńczych; – Stabilizacja krajowego, regionalnego i lokalnego rynku pracy; – Zmniejszająca się stopa bezrobocia; – Edukacja dzieci i młodzieży, szczególnie w zawodach niezbędnych dla rozwoju regionu oraz nauka języków obcych; – Edukacja dorosłych, doksztalcanie zawodowe i przekwalifikowania zawodowe; – Twórcze wykorzystanie walorów kulturowo- 	<ul style="list-style-type: none"> – Brak znaczącego i stabilnego przyrostu naturalnego; – Szybko postępujący proces starzenia się społeczeństwa; – Migracje za pracą, w tym odpływ specjalistów i osób w wieku produkcyjnym; – Trwałe opuszczanie Mikołowa przez wartościowych mieszkańców na rzecz innych miast ze względu na ich przewagę w jakości życia; – Utrzymująca się wysoka stopa bezrobocia, przy jednoczesnej utracie przez przeważającą część bezrobotnych prawa do zasiłku; – Stałe wysoki odsetek bezrobotnych o niskim poziomie wykształcenia; – Rosnące zadłużenie sektora finansów publicznych; – Postępujący proces dezintegracji społeczności lokalnej - brak efektywnych działań zmierzających do wspólnych działań <i>pro publico bono</i>; – Niska motywacja społeczeństwa do edukacji, przekwalifikowań zawodowych, przedsiębiorczości; – Nasilenie się problemów związanych z niepełnosprawnością, bezrobociem, ubóstwem, alkoholizmem, koniecznością ochrony macierzyństwa; – Niewystarczające środki lub ich brak na profilaktykę zdrowia, relaks i wypoczynek.

<p>historycznych;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wykreowanie produktu turystycznego i kulturalnego znanego w krajowym i międzynarodowym obiegu informacyjnym; – Konsekwentna realizacja programu rozwoju bazy sportowej i rekreacyjnej; – Wprowadzenie systemu udogodnień i preferencji dla dużych rodzin (np. karta rodziny); – Dostępność zagranicznych i krajowych środków pomocowych przeznaczonych na cele społeczne, zwalczanie bezrobocia, kulturę, edukację, rekreację, turystykę i sport; – Realizacja działań w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji. 	
---	--

ŚRODOWISKO NATURALNE

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Duża ilość rekreacyjnych terenów zielonych stwarzających możliwości zagospodarowania; – Istnienie i działalność Śląskiego Ogrodu Botanicznego oraz Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej - w tym szeroko pojęta ochrona bioróżnorodności oraz działalność naukowo-edukacyjna, a także promowanie zachowań proekologicznych wśród mieszkańców; – Dogodne warunki do organizowania turystyki weekendowej i rodzinnej; – Zorganizowany system segregacji odpadów i odbioru ścieków; – Sprawne działanie instytucji pozarządowych na rzecz utrzymania dziedzictwa przyrodniczego i ekologii; – Posiadanie programów w obszarze ochrony środowiska umożliwiających aplikowanie o środki pozabudżetowe (Program Ochrony Środowiska oraz Program Ograniczenia Niskiej Emisji); – Cykliczna organizacja EkoBazaru – zwiększenie dostępu do zdrowej żywności oraz popularyzacja zdrowego stylu życia wśród mieszkańców regionu; – Osiedlanie się w mieście młodych mieszkańców o większej świadomości proekologicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> – Wysoka emisja zanieczyszczeń do powietrza spowodowana nadmiernym spalaniem węgla kamiennego (tzw. zjawisko niskiej emisji); – Wysokie natężenie ruchu drogowego w centrum miasta prowadzące do wzrostu zanieczyszczenia powietrza i natężenia hałasu; – Niska efektywność energetyczna budynków będących w zasobach gminy; – Zmniejszająca się powierzchnia terenów biologicznie czynnych; – Brak alternatywnych źródeł pozyskiwania energii; – Niska klasa wód oraz przekroczone stany zanieczyszczenia; – Występowanie budynków zawierających azbestowe dachy lub elewacje; – Występowanie nieruchomości nie podłączonych do kanalizacji miejskiej.

ŚRODOWISKO NATURALNE

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Kontynuacja pozyskiwania środków z UE na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska; – Przystosowanie polityki przestrzennej miasta do nowych uwarunkowań klimatycznych – nadanie odpowiedniego znaczenia terenom zielonym i wodnym, eliminacja konfliktów infrastruktura-przyroda; – Przywracanie wartości użytkowych i przyrodniczych terenom zdewastowanym i zdegradowanym w wyniku działalności człowieka; – Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii; – Kontynuacja stosowania instrumentów zachęcających do likwidacji nieekologicznych źródeł ciepła w domach; – Rozbudowa Śląskiego Ogrodu Botanicznego – wprowadzanie nowych funkcji; – Podejmowanie - w odpowiedzi na zmiany klimatu - działań adaptacyjnych i mitygujących prowadzących do ochrony środowiska naturalnego; – Wspieranie podmiotów niepublicznych we wdrażaniu rozwiązań pozwalających na zatrzymywanie i gromadzenie wód opadowych; – Realizacja działań w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji.	<ul style="list-style-type: none"> – Degradacja środowiska przyrodniczego z bezpowrotną utratą dziedzictwa przyrody; – Stosowanie lokalnych kotłowni i pieców grzewczych opalanych paliwem stałym; – Brak niskoemisyjnego transportu zbiorowego oraz wzrost liczby pojazdów w centrum miasta przyczyniający się do zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego i ponadnormatywnej emisji hałasu; – Postępowanie żywiołowej suburbanizacji na wcześniejszych terenach rolnych przyczyniającej się do zasklepienia gleb (budynki, place, drogi, chodniki); – Zbiorniki wód podziemnych oraz wody powierzchniowe zagrożone zanieczyszczeniami; – Powstawanie niekontrolowanych wysypisk odpadów; – Rosnące zadłużenie sektora finansów publicznych.

2.1. Synteza analizy SWOT

Podsumowując wyniki analizy SWOT należy stwierdzić, iż jednym z najistotniejszych czynników warunkujących rozwój Gminy Mikołów jest jej dogodna lokalizacja. Umieszczenie Mikołowa w centralnej części województwa śląskiego, w bezpośrednim sąsiedztwie stolicy regionu, bliskość autostrad A-4 i A-1, korzystna sieć drogowa (DK 81, DK 44), dobre połączenia z miastami ościennymi, a także bliska lokalizacja dwóch międzynarodowych portów lotniczych, to elementy pozwalające gminie osiągnąć przewagę konkurencyjną nad innymi miastami aglomeracji śląskiej. Kolejnym istotnym atutem miasta są wskaźniki demograficzne dokumentujące wzrost liczby mieszkańców. Świadczą one o korzystnym postrzeganiu gminy przez rezydentów innych miast, którzy decydują się na zmianę miejsca zamieszkania na rzecz Mikołowa. Wzrost liczby mieszkańców przekłada się z kolei na wysokość odprowadzanych podatków i opłat lokalnych, zwiększa popyt na oferowane w mieście usługi i towary, stanowiąc ważny bodziec rozwoju gospodarczego. Mikołów posiada również atrakcyjne tereny przyrodniczo-krajobrazowe, tereny pod zabudowę i inwestycje, które należy efektywnie wykorzystywać poprzez poprawę działań w sferze administracji

samorządowej. Ponadto na terenie miasta działa Śląski Ogród Botaniczny (ŚOB), będący referencyjnym ośrodkiem tego typu w regionie. Powyższe elementy korzystnie wpływają na rozwój turystyki weekendowej - co znajduje swoje odbicie w liczbie osób odwiedzających ŚOB oraz przyczynia się do promocji miasta w wymiarze ponadlokalnym. Mikołów jest także miastem dbającym o rozwój życia kulturalnego. To tu odbywają się uznane i posiadające swoją renomę wydarzenia kulturalne takie jak „Impresje Mikołowskie”, „Mikołowskie Dni Muzyki”, „Maj Poetycki”. Ponadto, w ostatnim dziesięcioleciu bardzo znacząco rozwinięto służącą mieszkańcom infrastrukturę, w tym: kanalizację wodno-ściekową, bazę sportową i rekreacyjną miasta, ośrodki edukacyjne.

Z kolei wśród głównych przeszkód utrudniających rozwój gminy znajduje się niewystarczająca ilość środków do prowadzenia większej liczby inwestycji. Jest to podstawowy problem na drodze rozwoju większości polskich miast, wobec którego głównym środkiem zaradczym jest pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania. Inny istotny element hamujący rozwój miasta to pogarszająca się sytuacja w sferze społecznej i infrastrukturalnej dotycząca obszaru ścisłego centrum miasta. Narastające patologie, a także pogarszający się stan techniczny znajdującej się tu zabytkowej zabudowy i otaczających osiedli mieszkaniowych, w perspektywie czasu prowadzić mogą do wykluczenia społecznego. Przeprowadzona w latach ubiegłych rewitalizacja Rynku Mikołowa znacząco podniosła walory estetyczne tego miejsca, jednak stan techniczny zabytkowych kamienic i obiektów towarzyszących wymaga obecnie podjęcia bardziej gruntownych i zintegrowanych działań rewitalizacyjnych oraz rozszerzenia ich na obszar wskazany w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Mikołów na lata 2015 - 2025. Kolejnym elementem notowanym jako słaba strona jest brak w pełni zintegrowanego centrum przesiadkowego dla mieszkańców. Jego posiadanie przełożyłoby się na zwiększenie mobilności mieszkańców powiatu, co z kolei poprawiłoby dostępność do oferowanych na rynku miejsc pracy. Istnienie centrum przesiadkowego byłoby również szansą na ograniczenie ruchu kołowego w centrum miasta, poprawę przepustowości dróg, a w konsekwencji poprawę jakości powietrza atmosferycznego w mieście. Stan techniczny dróg i chodników oraz niewystarczająca liczba miejsc parkingowych (szczególnie w centrum miasta) stanowi element ujemnie wpływający na funkcjonalność przestrzeni publicznej gminy. Prowadzone są jednak działania zmierzające do bezkosztowego pozyskiwania nowych miejsc parkingowych (parking przy Urzędzie Miasta, parking przy starym kościele, parking za siedzibą Straży Miejskiej, parking za siedzibą PTTK).

Wciąż potrzebne są działania zwiększające świadomość ekologiczną mieszkańców. Mikołów jest miastem o wysokiej liczbie źródeł niskoemisyjnych, natomiast stosunkowo słabo rozwinięta jest sieć odnawialnych źródeł energii. Na terenie miasta nadal pojawiają się dzięki wysypiska odpadów.

W sferze społecznej podstawowym problemem pozostaje bezrobocie i migracje ludzi za pracą. Wysoka jest też liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Sytuacji tej nie poprawia słabo rozwinięta infrastruktura umożliwiająca spędzanie czasu dla osób starszych i samotnych oraz brak funkcjonalnego obiektu umożliwiającego organizację dużych imprez kulturalnych.

Jedną z głównych szans dla miasta jest proces zintegrowanej rewitalizacji centrum miasta, polegający na przeprowadzeniu szeregu działań infrastrukturalnych i społecznych pozwalających na promocję centrum jako atrakcyjnego miejsca zamieszkania, pracy i spędzania czasu wolnego. Ugruntowanie tych funkcji w centrum miasta, powinno stać się motorem dla rozwoju i podniesienia poziomu jakości życia pozostałych obszarów Gminy Mikołów. Utrzymanie proinwestycyjnego trendu przy opracowywaniu budżetów na następne lata, kontynuacja pozyskiwania środków zewnętrznych na

realizację inwestycji, walka z wykluczeniem społecznym oraz dostosowanie polityki przestrzennej miasta do nowych uwarunkowań klimatycznych, wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców czy rozbudowa Śląskiego Ogrodu Botanicznego to kolejne szanse na drodze rozwoju.

Wśród głównych zagrożeń dostrzec można postępującą degradację fizyczną zabudowy miejskiej oraz niewystarczające środki na jej remont, nasilanie się patologii społecznych związanych z dywersyfikacją społeczną, likwidację dużych zakładów produkcyjnych w mieście oraz migracje za pracą (w szczególności specjalistów). Istotnym zagrożeniem jest także brak znaczącego przyrostu naturalnego oraz szybko postępujący proces starzenia się społeczeństwa grożący zapaścią systemu emerytalnego.

Wyżej przedstawione elementy i wnioski płynące z analizy SWOT stanowiąc będą podstawę nakreślenia wizji rozwoju Gminy Mikołów w perspektywie lat 2015 – 2025.

3. Wizja rozwoju Gminy Mikołów w latach 2015 – 2025

Podstawę dla nakreślenia wizji rozwoju Mikołowa w latach 2015 – 2025 stanowią diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej miasta oraz analiza SWOT wraz z syntezą. Pamiętać jednak należy, iż w nadrzędnych dokumentach programowych nowej perspektywy finansowej dokonano zmiany w sposobie myślenia o rozwoju miast. Mianowicie o ile w poprzednich latach rozwój polegał głównie na tworzeniu brakującej infrastruktury, o tyle teraz podejmowane działania powinny dawać gwarancję utrzymania rozwoju (tworzenie swoistych kół zamachowych). A zatem po etapie wzrostu polegającego głównie na likwidowaniu post-transformacyjnych zapóźnień oraz alokacji środków *(w znacznym stopniu pochodzących ze źródeł zewnętrznych)* bezpośrednio w dziedziny o największych deficytach, akcent strategiczny przeniesiony zostanie na wzmacnianie potencjałów, które w przyszłości mają być gwarancją długofalowego i samopodtrzymującego się rozwoju.

Zmiana paradygmatu rozwoju przedstawiona w nadrzędnych dokumentach strategicznych, nie rzutuje jednak na długofalowy cel nadrzędny w rozwoju miast. Pozostaje nim wzrost jakości życia mieszkańców. Jakość życia jest pojęciem wielowątkowym, na jej ocenę składa się wiele rozmaitych czynników, dodatkowo ocena ta jest subiektywna. Wśród grupy składowych wyróżnić można jednak te, których w osiągnięciu celu nadrzędnego zabraknąć nie powinno.

Przewiduje się, iż po realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Mikołów na lata 2015 – 2025 utrwalone zostaną podstawy samopodtrzymującego się i zrównoważonego rozwoju, co przełoży się na wzrost jakości życia Mikołowian. Miasto stanie się dużo bardziej wyrazistym i identyfikowalnym na mapie aglomeracji górnośląskiej. Do roku 2025 istotnie wzrośnie liczba jego mieszkańców – tak w wyniku przyrostu naturalnego, jak i napływu mieszkańców innych miast. Mikołów przestanie pełnić wyłącznie funkcję „sypialni”, do której ze względu na położenie i atrakcyjne tereny dla budownictwa jednorodzinnego przeprowadzają się rezydenci innych miast. Stanie się synonimem miejsca, w którym także warto pracować, inwestować i spędzać czas wolny.

Utrwalony i wzmocniony wizerunek Mikołowa jako miasta kultury i rekreacji uczyni go jasno rozpoznawalnym ośrodkiem kulturalnym na Śląsku. Realizowane działania kulturalne – różnorodne, nowoczesne, kreatywne, nadające tożsamość miastu, posiadać będą dodatkową cechę – integracja społeczna. Kultura stanie się bowiem istotnym instrumentem tworzenia więzi społecznych, a bogata oferta wydarzeń sprawi, iż mieszkańcy nie tylko będą uczestniczyć w życiu kulturalnym, ale będą je współtworzyć. Rozwój sektora kultury i rekreacji stanowić będzie równowagę dla wzrostu sfery gospodarczo-ekonomicznej. Wraz z poszerzaniem oferty wydarzeń rozwijać się będzie infrastruktura. Pozytywny wizerunek Mikołowa jako miasta kultury i rekreacji, w którym organizowane są imprezy o wieloletnich tradycjach jak „Mikołowskie Dni Muzyki”, „Impresje Mikołowskie” czy „Maj Poetycki”, będzie wyróżnikiem na tle innych miast aglomeracji i stanowić będzie bardzo ważny element promocyjny w regionie i poza nim.

Mikołów po roku 2025 będzie miastem zmodernizowanym pod względem infrastrukturalnym i urbanistycznym. Kompleksowo zrewitalizowane Centrum Miasta stanie się jego wizytówką, pozwoli zapobiec szerzeniu się patologii społecznych i przywróci blask posiadanemu dziedzictwu historycznemu. Pozytywny wizerunek miasta, pozwoli na silniejszą identyfikację mieszkańców z małą ojczyzną oraz sprawi, że bycie Mikołowianinem stanie się wartością samą w sobie. Zrewitalizowane

Centrum Miasta stanie się w ten sposób kołem zamachowym dla rozwoju funkcji społeczno-gospodarczych i wzrostu poziomu przedsiębiorczości w całym Mikołowie.

Dzięki utworzeniu centrum przesiadkowego Mikołów będzie miastem, w którym mieszkańcy korzystać będą z efektywnie działającego transportu multimodalnego. Poprawi się także przepustowość dróg oraz zmniejszy się zanieczyszczenie powietrza pochodzenia komunikacyjnego. Wzrośnie udział energii otrzymywanej z odnawialnych źródeł w obiektach użyteczności publicznej. Dzięki wysokiej świadomości proekologicznej mieszkańców podobny efekt dotyczył będzie obiektów prywatnych.

W roku 2025 Mikołów będzie miastem oferującym wysokiej jakości usługi publiczne, atrakcyjne przestrzenie, rynek pracy wykorzystujący rozmaite możliwości i formy zatrudnienia. Realizacja polityk miejskich w szerokim stopniu angażować będzie mieszkańców. Będą oni mieli poczucie wpływu na rozwój swojego miasta, a młodzi ludzie z otwartością czerpać będą z doświadczeń starszych pokoleń.

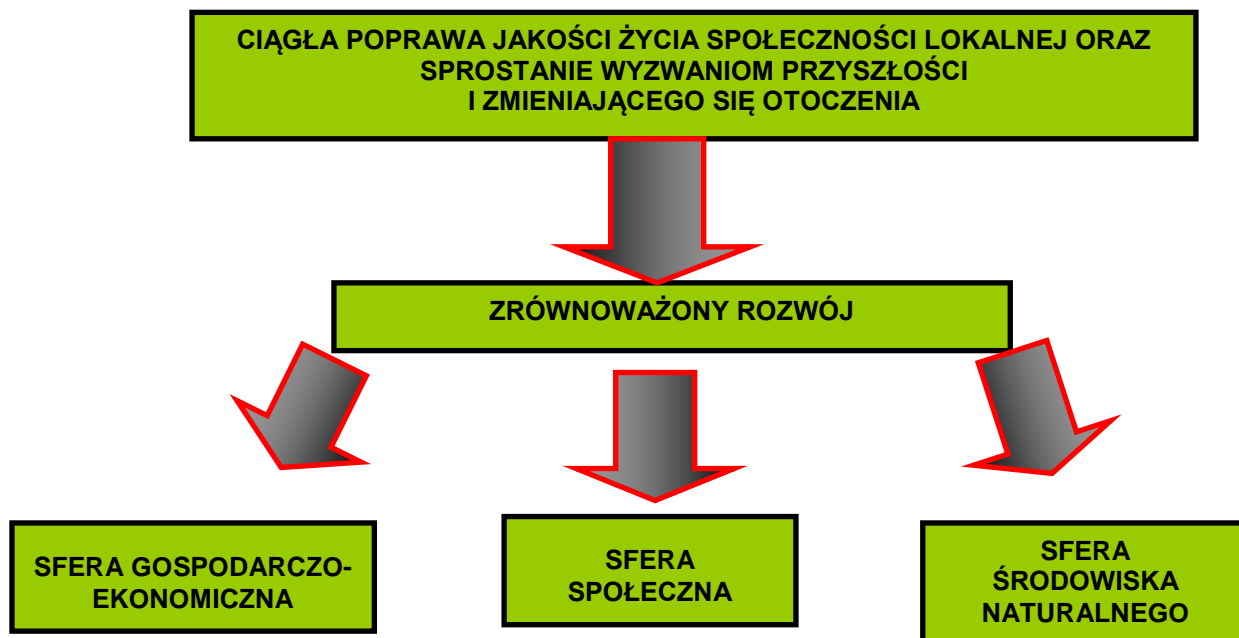
Mikołów będzie miejscem otwartym dla innych i dążącym do wzrostu liczebności swoich mieszkańców. Oferującym atrakcyjne tereny zielone, rekreacyjne i dobrze zorganizowaną przestrzeń publiczną. Jego rozwojowi służyć będzie także zacieśnianie kontaktów z partnerskimi miastami zagranicznymi.

3.1. Cele rozwoju

Długofalowy cel nadrzędny rozwoju Gminy Mikołów:

Cele strategiczne i zadania operacyjne.

	SFERA GOSPODARCZO-EKONOMICZNA	SFERA SPOŁECZNA	SFERA ŚRODOWISKA NATURALNEGO
CELE STRATEGICZNE	Rozwój infrastrukturalny oraz tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju przedsiębiorczości lokalnej	Wzrost atrakcyjności Mikołowa jako miejsca do zamieszkania	Ochrona dziedzictwa przyrodniczego oraz wzrost proekologicznej świadomości mieszkańców
ZADANIA OPERACYJNE	– zapewnienie ładu przestrzennego i urbanistycznego;	– zwiększenie zasobów mieszkań komunalnych i socjalnych;	– ekologiczne i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska i odpadami;
	– wzmocnienie potencjału inwestycyjnego;	– rozwój wizerunku Mikołowa jako miasta kultury i zieleni;	– wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
	– tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości;	– zapewnienie wysokiej jakości usług społecznych: edukacja, kultura, sport, rekreacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna);	– poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenie niskiej emisji;

	– podniesienie atrakcyjności przestrzeni publicznej;	– wzrost partycypacji społecznej w realizacji zadań gminnych;	– rozwój potencjału i wzrost znaczenia Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie;
	– odnowa zdegradowanej tkanki miejskiej;	– przygotowanie terenów dla rozwoju mieszkalnictwa prywatnego;	– dążenie do osiągnięcia europejskich standardów w zakresie ochrony środowiska naturalnego (norm zawartych w Dyrektywach Unii Europejskiej);
	– rozwój systemu transportowego – modernizacja wewnętrznego układu drogowego oraz połączeń z otoczeniem.	– bezpieczeństwo publiczne.	– realizacja działań edukacyjnych zwiększających świadomość mieszkańców w zakresie ochrony środowiska oraz ich zdrowia.

3.2. Projekty strategiczne Gminy Mikołów na lata 2015 - 2025

Poniżej przedstawiono projekty strategiczne, planowane do realizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

1. Projekt: Nowoczesne źródła energii - budowa farm słonecznych na terenie Gminy Mikołów.

Projekt polegać będzie na zakupie, montażu na wcześniej przygotowanym terenie, ogniw fotowoltaicznych (kolektorów słonecznych) z przeznaczeniem do produkcji prądu. Energia uzyskana w wyniku budowy farm przeznaczona zostanie na bieżące potrzeby i działalność Zakładu Inżynierii Miejskiej w Mikołowie (pokrycie zapotrzebowania przy produkcji i dystrybucji wody, ciepła oraz odbiorze i oczyszczania ścieków itp.). Ewentualna nadwyżka energii zostanie zagospodarowana w miarę możliwości na potrzeby własne Gminy Mikołów. Pozostała nadwyżka energii elektrycznej zostanie spożytkowana do sieci ogólnodostępnej (sprzedaż). Montaż ogniw może nastąpić w różnych lokalizacjach na terenie Gminy Mikołów. Grupą docelową projektu są mieszkańcy Gminy Mikołów. Beneficjentem projektu będzie Gmina Mikołów, a Podmiotem Realizującym Projekt - ZIM Sp. z o.o. w Mikołowie (100% udział Gmina Mikołów).

2. Projekt: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego w Mieście Mikołów etap II - ograniczenie niskiej emisji w Centrum wraz ze Starym Miastem w Gminie Mikołów poprzez podłączenie budynków do sieci ciepłowniczej.

Celem projektu jest ograniczenie w szczególności zjawiska niskiej emisji w Centrum wraz ze Starym Miastem w Gminie Mikołów. Przedsięwzięcie przewiduje podłączenie budynków (w większości starych kamienic) do sieci ciepłowniczej, a także termomodernizację i elementy termomodernizacji realizowane na tych budynkach, możliwość instalacji pozostałych oraz OZE według projektów

budowlanych. W chwili obecnej obiekty będące przedmiotem inwestycji w większości posiadają nieefektywne i przestarzałe systemy grzewcze, przyczyniające się do znacznego zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w mieście. Projekt przewiduje się do realizacji przez Urząd Miasta Mikołów oraz podległe jednostki: Zakład Inżynierii Miejskiej, Zakład Gospodarki Lokalowej. W trakcie realizacji inwestycji z przyczyn technicznych, finansowych lub organizacyjnych może zaistnieć możliwość/konieczność etapowania projektu i złożenia więcej niż jednego wniosku. Grupą docelową projektu są mieszkańcy Gminy Mikołów.

3. Projekt: System transportu niskoemisyjnego na terenie Gminy Mikołów – budowa Centrum Przesiadkowego.

Przedmiotem projektu jest przebudowa terenu istniejącego Kompleksu dworca autobusowego i kolejowego, postoju busów i taksówek poprzez stworzenie Zintegrowanego Centrum Przesiadkowego wraz z infrastrukturą drogową niezbędną do realizacji głównego celu, przystankową, rowerową oraz zagospodarowaniem terenu wraz z otoczeniem. Celem jest usprawnienie komunikacji publicznej w gminie a także zapewnienie szybkiego i sprawnego połączenia dla mieszkańców powiatu mikołowskiego z min. sąsiednimi miastami aglomeracji (Katowice, Tychy, Gliwice) poprzez polepszenie dostępności i konkurencyjności komunikacji zbiorowej. Realizacja inwestycji stanowić będzie wspieranie zrównoważonego transportu miejskiego, co przełoży się na zmniejszenie i uspokojenie potoków ruchu samochodowego, skrócenie czasu dojazdu do pracy oraz promowanie podróży multimodalnych i transportu publicznego. Grupę docelową projektu stanowią mieszkańcy Powiatu Mikołowskiego - ok. 100tys. osób.

4. Projekt: Rewitalizacja społeczno-infrastrukturalna zdegradowanego obszaru Centrum Gminy Mikołów.

Przedmiotem projektu jest kompleksowa, społeczno – infrastrukturalna rewitalizacja zdegradowanego obszaru Centrum w Mikołowie. Planowana interwencja wynika ze specyfiki, diagnozy społecznej i potrzeb niniejszego obszaru. Na obszarze Mikołowa występują grupy osób dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, co wymaga intensywnych działań, aby te zjawiska wyeliminować. Najistotniejszym elementem planowanej rewitalizacji jest przywrócenie funkcji społecznych mieszkańcom Centrum. Celem planowanej rewitalizacji jest przebudowa i remont obiektów przemysłowych/pokolejowych, zagospodarowanie przestrzeni miejskich, w tym przebudowa i remont obiektów oraz remont zdegradowanych budynków wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizowanym.

5. Projekt: Poprawa efektywności energetycznej oświetlenia w Gminie Mikołów.

Celem projektu jest montaż/instalacja efektywnie energetycznego oświetlenia w Gminie Mikołów. W ramach przedsięwzięcia planuje się zastąpienie nieefektywnych energetycznie opraw oświetleniowych nowoczesnym i ekologicznym oświetleniem typu LED.

Realizacja projektu przyczyni się do poprawy stanu środowiska naturalnego poprzez redukcję emisji CO₂. Pozwoli także obniżyć koszty utrzymania infrastruktury oświetleniowej (koszt energii elektrycznej) oraz poprawi estetykę przestrzeni publicznej.

6. Projekt: Program wsparcia społeczności lokalnych w Gminie Mikołów.

Celem projektu będzie rozwój i wzmocnienie spójności lokalnej, łagodzenie skutków ubóstwa poprzez pomoc najbardziej zagrożonym grupom społecznym oraz integracja mieszkańców zamieszkujących centrum i sołectwa w Gminie Mikołów.

Projekt zakłada kompleksowe organizowanie społeczności lokalnych w Gminie przez rozwój i wzmocnienie spójności lokalnej, integrację oraz podniesienie poziomu aktywności mieszkańców dzielnic, w których występują problemy społeczne. Program określa kierunki działań w zakresie aktywizacji lokalnej mieszkańców, które mają na celu wzmocnienie podmiotowości obywateli, stworzenie warunków rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego, powstawania więzi społecznych na terenie miasta.

Beneficjent planuje rozwinąć następujące działania:

- Budowanie partnerstwa lokalnego dla realizacji celów społecznych
- Budowanie kapitału społecznego klientów pomocy społecznej w społeczności lokalnej przez odbudowanie ich więzi z innymi ludźmi, ich społeczne uaktywnianie i podejmowanie przez nich roli animatora społecznego
- Realizowanie działań na rzecz osiedla przy zaangażowaniu jego mieszkańców, w odpowiedzi na ich potrzeby
- Oparcie działań na wolontariacie - pozwala na poszerzenie zakresu usług i objęcie wsparciem większej ilości osób, integrację społeczności lokalnej, współpracę z otoczeniem
- Superwizje w odniesieniu do pracowników pracujących z uczestnikami Programu
- W ramach projektu utworzony zostanie Punkt Konsultacyjny

7. Projekt: SZANSA - wsparcie społeczne w Mikołowie.

Realizacja usług wsparcia społecznego i zawodowego osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem realizowana będzie poprzez:

1) Reintegrację zawodową: poradnictwo zawodowe, kursy zawodowe, szkolenia, nabywanie nowych kwalifikacji zawodowych, zajęcia praktyczne – praktyki, staże, zajęcia w zakresie poszukiwania pracy i rozpoczynania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej, pokrycie kosztów subsydiowanego

zatrudnienia. Uczestnictwo osób objętych wsparciem m. in. w kursach, szkoleniach umożliwi zdobycie nowych umiejętności, co w konsekwencji pozwoli na powrót na rynek pracy.

2) Reintegrację społeczną, która obejmie: trening interpersonalny, doradztwo zawodowe, zajęcia komputerowe, trening gospodarowania własnymi środkami, otwierania własnej działalności gospodarczej. Projekt wpisuje się priorytetową wiązkę projektów "Aktywizowanie mieszkańców zagrożonych wykluczeniem". Projekt zakłada ponadlokalny charakter wsparcia uczestników. Wsparcie projektu oraz innych komplementarnych (w tym innych Gmin Powiatu Mikołowskiego) będzie bardziej efektywna w formule ZIT niż w trybie konkursowym (w trybie konkursowym o różnych terminach ogłoszenia konkursów dojdzie do zakłócenia harmonogramu wspólnych działań niż w ramach wiązki projektów).

8. Projekt: Integracja ma sens – nowe oblicze świetlicy w Gminie Mikołów.

Projekt realizowany będzie na terenie Gminy Mikołów w Świetlicy Środowiskowo-Terapeutycznej. W wyniku realizacji projektu zostanie zapewniony szeroki dostęp do środowiskowych form opieki nad dziećmi i młodzieżą. Celem projektu będzie poprawa dostępności w zakresie wspierania dzieci i młodzieży. Projekt realizowany będzie poprzez działania tj: wydłużenie godzin pracy placówki, prowadzenie treningów umiejętności społecznych, rozwinięcie kół zainteresowań, poszerzenie oferty dodatkowych zajęć i usług środowiskowych świadczonych w społeczności lokalnej, animacje społeczno-kulturalne w środowisku lokalnym, terapię zajęciową, wolontariat środowiskowy w celu integracji społecznej osób objętych wsparciem. Zakłada się szeroką współpracę partnerów społecznych oraz organizacji pozarządowych. Dzięki włączeniu partnerów działającym w środowisku lokalnym dzieci i młodzież objęta wsparciem ma szansę na wyjście ze swojego, często zamkniętego środowiska, poznanie nowych ludzi, którzy pomogą im w odnalezieniu się w nowej sytuacji. Pomoc w działaniu na rzecz środowiska lokalnego pomoże uczestnikom zintegrować się z lokalną społecznością, poznać inne sposoby spędzania wolnego czasu. Projekt również będzie kładł nacisk na aktywizację zawodową osób młodych.

9. Projekt: Aktywny senior.

Projekt realizowany będzie na terenie Gminy Mikołów w Centrum Usług Społecznych. W wyniku realizacji projektu zostanie zapewniony szeroki dostęp do opieki dziennej, usług opiekuńczych, usług asystentów osób niesamodzielnych. Celem projektu będzie poprawa dostępności w zakresie usług społecznych. Projekt realizowany będzie poprzez działania tj: aktywizacja psychofizyczną osób starszych, animacje społeczno-kulturalne w środowisku lokalnym, terapię zajęciową, wolontariat środowiskowy w celu poprawy zdrowia i komfortu psychicznego seniorów. Zakłada się szeroką współpracę partnerów społecznych oraz organizacji pozarządowych. Projekt będzie uzupełnieniem działań Rządowego Programu na Rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020. Dzięki włączeniu partnerów działającym w środowisku lokalnym osoby objęte wsparciem mają szansę na wyjście ze swojego, często zamkniętego środowiska, poznanie nowych ludzi, którzy pomogą

uczestnikom projektu w odnalezieniu się w nowej sytuacji. Pomoc w działaniu na rzecz środowiska lokalnego pomoże uczestnikom zintegrować się z lokalną społecznością, poznać inne sposoby spędzania wolnego czasu oraz podejścia do opieki nad osobami starszymi.

Projekty powiązane

SFERA GOSPODARCZO-EKONOMICZNA

1. Projekt: Przygotowanie terenów inwestycyjnych Gminy Mikołów.

Celem projektu jest wzmocnienie potencjału inwestycyjnego, wzrost konkurencyjności Gminy Mikołów oraz stymulowanie utworzenia nowych miejsc pracy. Projekt przewiduje przygotowanie terenów przemysłowych i zdegradowanych typu „brownfield” - do wykorzystania pod inwestycje. Grupą docelową projektu są przedsiębiorcy oraz szeroko rozumiany sektor działalności gospodarczej.

2. Projekt: Rewitalizacja przestrzeni publicznej Miasta Mikołów.

W ramach przedsięwzięcia planuje się rewitalizację zielonych obszarów miasta oraz modernizację, budowę/przebudowę towarzyszącej infrastruktury w tym sportowo – rekreacyjnej i kulturalnej. Planowana inwestycja dotyczy m. in. zabytkowego Parku Planty i Parku w sołectwie Mokre. Powyższe tereny stanowią bogate dziedzictwo przyrodniczo – rekreacyjne Mikołowa. Park Planty jest najstarszym parkiem w mieście, zawdzięczający swoją popularność wśród mieszkańców atrakcyjną lokalizacją w Centrum. W ramach towarzyszącej infrastruktury sportowej przewiduje się kompleksową modernizację odkrytego kąpieliska zlokalizowanego w samym sercu Parku Planty. Przedmiotowy obiekt, a w szczególności zdegradowana niecka basenowa, wymaga gruntownego remontu i zastosowania nowoczesnych rozwiązań technicznych odpowiadających potrzebom społeczności lokalnej. W okresie letnim z basenu korzysta znacząca liczba osób zarówno z Mikołowa jak i gmin sąsiednich, co określa zapotrzebowanie na tego typu obiekt szczególnie tych mniej zamożnych. Zrealizowanie tego projektu przyczyni się do zakończenia procesu rewitalizacji w rejonie Parku Planty.

3. Projekt: Rewitalizacja terenów przemysłowych w mieście Mikołów na cele gospodarcze, społeczne i kulturalne.

Projekt ma na celu gruntowną rewitalizację obecnie zdegradowanych i nieużytkowanych obszarów miasta. Inwestycja polega na zagospodarowaniu terenów miasta, w szczególności w rejonie ulic Kolejowej, Krawczyka i Waryńskiego. Korzystna lokalizacja przedmiotowych obszarów stwarza możliwości do ich efektywnego wykorzystania w możliwie szerokim zakresie, zgodnie z potrzebami społeczności lokalnej.

4. Projekt: Rewitalizacja zasobów komunalnych Gminy Mikołów.

Przedsięwzięcie polega na kompleksowej rewitalizacji zasobów komunalnych (głównie osiedli) Gminy Mikołów. Zasadniczym celem projektu jest przywrócenie pierwotnych funkcji obecnie zdegradowanym budynkom mieszkalnym oraz ich ożywienie społeczno - gospodarcze. Przedmiotowe zadanie jest kontynuacją starań Gminy Mikołów m. in. na rzecz polepszania stanu środowiska naturalnego (ograniczenie zjawiska niskiej emisji). Planowana rewitalizacja w swoim zakresie obejmuje zarówno tkanki wewnętrzne jak i zewnętrzne budynków oraz ich uzupełnienie o nowe budynki i inne obiekty. Istotnym elementem wynikającym z powyższych założeń jest poprawa jakości życia mieszkańców oraz postrzegania przez nich miejsca swojego życia i zamieszkania. Przyczyni się to do wspierania działań na rzecz włączenia społecznie osób wykluczonych społecznie w aktywnym działaniu na rzecz swojego najbliższego otoczenia.

5. Projekt: Rewitalizacja budynków mieszkalnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w tym modernizacja instalacji zapewniająca właściwy komfort użytkowania i poprawę wizualizacji budynków (podmiot realizujący projekt: spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe).

Projekt polegać będzie m.in. na modernizacji, w tym termorenowacji znajdujących się w zasobach Mikołowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej wielorodzinnych budynków mieszkalnych oraz rewitalizacji przyległego otoczenia.

6. Projekt: Rewitalizacja terenów zielonych przyległych oraz remont i modernizacja infrastruktury towarzyszącej w tym budowa dodatkowych miejsc postojowych dla mieszkańców (podmiot realizujący projekt: spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe).

Projekt zakłada modernizację infrastruktury osiedlowej w tym budowę dodatkowych miejsc postojowych dla mieszkańców, poprawę estetyki i funkcjonalności oraz podniesienie standardu zagospodarowania terenów zielonych w tym budowa i remont ciągów pieszych, boisk, placów zabaw, miejsc edukacyjnych.

7. Projekt: Odnowa przestrzeni publicznej miasta Mikołów.

Przedmiotem projektu jest kompleksowa rewitalizacja obszaru mikołowskiej starówki. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do gruntownej odnowy i przywrócenia funkcji ścisłego Centrum. Przedmiotem zainteresowania projektu są przede wszystkim wymagające ogromnego wsparcia wielorodzinne budynki mieszkalne – zabytkowe kamienice. Inwestycja przyczyni się również m.in. do ograniczenia zjawiska niskiej emisji. W ramach przedsięwzięcia przewiduje się kompleksową termomodernizację oraz wymianę systemów grzewczych na nowe i efektywne instalacje doprowadzające ciepło z sieci miejskiej do kamienic. Dzięki temu zostaną zlikwidowane paleniska węglowe oraz infrastruktura towarzysząca, w tym obiekty przeznaczone do składowania opału. Całość zostanie uzupełniona niezbędną termomodernizacją m. in. dachów i okien oraz wykorzystaniem

odnawialnych źródeł energii. Ponadto planuje się odnowę tkanek wewnętrznych i zewnętrznych kamienic, w zależności od indywidualnych potrzeb, adaptację strychów na mieszkania, utworzenie możliwych miejsc parkingowych, uporządkowanie przestrzeni podwórzy i przystosowanie jej dla działalności gospodarczej lub stworzenie czystych miejsc poprawiających jakość zamieszkania w obrębie starówki.

8. Projekt: Przebudowa Placu 750-lecia wraz z zagospodarowaniem terenów sąsiadujących i tkanki miejskiej.

Projekt polegać będzie na przebudowie i modernizacji przedmiotowego zdegradowanego obszaru miasta. Celem działań będzie polepszenie dostępności pieszej i usprawnienie układu drogowego oraz zintegrowanie ścisłego centrum miasta z obszarem usługowo-handlowym. Na przedmiotowym obszarze planuje się także budowę parkingów (w tym dla osób niepełnosprawnych) oraz elementy małej architektury.

9. Projekt: Przestrzeń usług publicznych - ul. Konstytucji 3-go Maja w Mikołowie.

Przedmiotem projektu jest utworzenie przestrzeni przeznaczonej do świadczenia usług o charakterze publicznym. Obszar przewidziany do realizacji niniejszego projektu stanowi ogromny potencjał ze względu na lokalizację w Centrum Miasta Mikołów. W chwili obecnej przedmiotowy obszar wymaga rewitalizacji i dostosowania do przewidywanych funkcji.

10. Projekt: Przestrzeń gospodarcza kwartału ul. Rajcy w Mikołowie.

W ramach projektu przewiduje się udostępnienie obszaru zlokalizowanego przy ul. Rajcy w Mikołowie na cele gospodarcze. W chwili obecnej przedmiotowy kwartał wymaga podjęcia działań rewitalizacyjnych zmierzających do zagospodarowania całości infrastruktury w tym technicznej i drogowej.

11. Projekt: Modernizacja, rozbudowa i rewitalizacja układów drogowych Gminy Mikołów.

Projekt zawiera działania polegające na modernizacji, rozbudowie i rewitalizacji układów drogowych Gminy Mikołów w sposób gwarantujący podniesienie bezpieczeństwa użytkowników oraz poprawę przepustowości dróg i ograniczenie niskiej emisji, źródłem której jest ruch kołowy. Planuje się m.in. instalację sygnalizacji świetlnej, oświetlenia ulicznego, wykonanie odwodnienia dróg, modernizację mostów.

12. Projekt: Układ komunikacyjny w obrębie osiedli mieszkaniowych i dla dzielnicy Reta.

Projekt zakłada analizę obecnego układu komunikacyjnego w ramach osiedli mieszkaniowych, zlecenie koncepcji modernizacji obecnego układu komunikacyjnego w obrębie osiedli z wjazdami i wyjazdami zewnętrznymi, budowę miejsc parkingowych w obrębie osiedli lub w ich najbliższym sąsiedztwie, budowę miejsc wypoczynku mieszkańców w ramach osiedla lub ich najbliższego sąsiedztwa, określenie czasu dowozu towarów do sklepów osiedlowych i maksymalnego tonażu samochodów mogących wjechać na teren osiedla, a także uporządkowanie ewentualnych kwestii własności gruntów, sprawy związane z oświetleniem i odwodnieniem.

Ponadto przewiduje się zlecenie wykonania koncepcji przebudowy układu komunikacyjnego Dzielnicy Reta w Mikołowie wraz z połączeniem z Centrum, sołectwem Śmiłowice, dzielnicą Kamionka i DK 44. W ramach przebudowy będą brane pod uwagę sprawy własnościowe gruntów, odwodnienie, oświetlenie, budowa dróg jedno- i dwukierunkowych, miejsca parkingowe, trasy rowerowe, ewentualne progi lub szykany zwalniające ruch, mijanki, analiza planu zagospodarowania przestrzennego. Na podstawie wykonanej koncepcji realizowana będzie przebudowa lub budowa wybranych dróg lub fragmentów dróg.

13. Projekt: Powszechny dostęp do internetu.

Projekt przewiduje zapewnienie mieszkańcom miasta powszechnego dostępu do internetu. Zakłada rozbudowę sieci internetowej w budynkach użyteczności publicznej oraz rozszerzenie sieci bezprzewodowej i udostępnienie jej mieszkańcom poprzez utworzenie punktów dostępowych hotspot.

14. Projekt: Rozbudowa Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej Śląskiego Ogródu Botanicznego w Mikołowie – etap IV.

Inwestycja polegać będzie na zintegrowanej z naturą rozbudowie infrastruktury rekreacyjnej i sportowej na terenach należących do Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. Dodatkowo planuje się utworzenie zbiorników retencyjnych wód opadowych oraz pomieszczeń zaplecza technicznego dla zintegrowania potrzeb w obrębie LKS Orzeł Mokre, Śląski Ogród Botaniczny.

15. Projekt: Wdrożenie Elektronicznego Systemu Obiegu Dokumentów w Urzędzie Miasta Mikołów oraz udostępnienie usług publicznych.

Główne cele projektu to zwiększenie dostępności urzędu dla mieszkańców i rozwój e-usług administracji samorządowej poprzez wdrożenie systemu elektronicznego obiegu dokumentów w Urzędzie Miasta i uruchomieniu e-usług dla klientów urzędu umożliwiających załatwienie sprawy zdalnie.

16. Projekt: Rozbudowa Zintegrowanego Systemu Zarządzania Gminami Powiatu Mikołowskiego i Powiatem Mikołowskim w oparciu o system informacji o terenie GIS celem rozszerzenia dostępności usług publicznych.

W ramach projektu przewiduje się rozszerzenie funkcjonalności systemu umożliwiającej większą dostępność usług publicznych poprzez:

- publikację w portalu mapowym nowych danych
- uruchomienie modułu pozwalającego na zgłaszanie przez mieszkańców różnego rodzaju spraw wraz z umiejscowieniem tematu na mapie czy dołączeniem zdjęcia np. uszkodzenia jezdni, nielegalne wysypiska, wandalizm,
- uruchomienie aplikacji mobilnych.

SFERA SPOŁECZNA

17. Projekt: Poprawa dostępu do oferty edukacji przedszkolnej w Gminie Mikołów.

Celem projektu jest poprawa jakości infrastruktury przedszkolnej w Gminie Mikołów poprzez dostosowanie dwóch przedszkoli do potrzeb dzieci niepełnosprawnych ruchowo. Ponadto przedmiotem projektu jest wzbogacenie bazy przedszkoli w pomoce dydaktyczne oraz modernizacja placów zabaw umożliwiająca wielozmysłowe poznawanie świata.

18. Projekt: Wsparcie edukacyjne i specjalistyczne mikołowskich przedszkoli.

Do zasadniczych problemów niniejszych placówek należy zaliczyć niedostosowanie czasu pracy przedszkoli do oczekiwań i potrzeb rodziców. W związku z tym niezbędne jest uelastycznienie i wydłużenie czasu pracy przedszkoli i zapewnienie w tym czasie dzieciom opieki. Kolejnym problemem jest brak możliwości organizowania w przedszkolach zajęć dodatkowych ze względu na brak środków oraz zajęć wyrównawczych i korekcyjno-kompensacyjnych. Niezbędne jest również udzielenie wsparcia rodzicom w zakresie roli wychowawczo-opiekuńczej i wzmocnienie współpracy pomiędzy przedszkolem i rodzicem.

19. Projekt: Wzmocnienie potencjału edukacyjnego Gminy Mikołów - etap II.

Przedmiotem projektu będzie wsparcie 12 przedszkoli oraz 2 oddziałów przedszkolnych z terenu Gminy Mikołów. Wskaźnik upowszechnienia edukacji przedszkolnej w gminie wynosi ok. 90%, jednak istnieją widoczne dysproporcje między dostępem miejsc w przedszkolach pomiędzy centrum a sołectwami. Polityka oświatowa państwa zakłada zwiększanie wskaźnika upowszechnienia edukacji na tym najwcześniejszym poziomie. Na podstawie protokołów rekrutacyjnych z przedszkoli i danych

Biura Meldunkowego wynika, że konieczne jest zwiększenie liczby miejsc w już istniejących placówkach. Dane Biura Meldunkowego potwierdzają również, że co roku liczba mieszkańców zwiększa się z uwagi na migrację rodzin z większych miast i aglomeracji do Mikołowa, zatem zapewnienie dodatkowych miejsc w przedszkolach jest uzasadnione. Inwestycja obejmuje również wsparcie zajęć dodatkowych, pomoc specjalistów, zajęcia korygujące deficyty np. wady wymowy, wady postawy etc.

20. Projekt: Wyrównywanie szans edukacyjnych wśród uczniów mikołowskich szkół podstawowych oraz dostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Jednym z najczęściej występujących problemów jest utrudniony dostęp uczniów do zajęć rozwijających umiejętności i zainteresowania spowodowany m. in. niskim statusem materialnym i społecznym, a także miejscem zamieszkania. Przewiduje się niwelowanie ww. zjawiska i dostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz wprowadzenie programów, które będą kładły nacisk na zagadnienia związane z doradztwem zawodowym.

21. Projekt: Rozwój umiejętności i talentów w Gminie Mikołów.

Celem projektu będzie ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego. Projekt będzie skierowany do uczniów/uczennic 8 szkół podstawowych (SP) z terenu Gminy Mikołów. Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy Mikołów, kadry nauczycielskiej oraz sytuacji placówek oświatowych.

Z ankiet ewaluacyjnych przeprowadzonych w ramach poprzednich projektów zrealizowanych w SP wynika, iż zajęcia z zakresu przedmiotów ścisłych, ICT, języków obcych, nauk humanistycznych oraz zajęć wyrównawczych cieszą się dużym zainteresowaniem uczniów.

W fazie przygotowania wcześniejszych projektów przeprowadzono diagnozę potrzeb szkół podstawowych. Analizie poddano m.in.: wyniki nauczania z poszczególnych przedmiotów, frekwencję uczniów/uczennic na zajęciach dodatkowych, kołach zainteresowań, opinię pedagoga, wywiad środowiskowy, wyniki konkursów wewnątrz- i zewnątrzszkolnych, opinie nauczycieli, informacje pozyskane od Rady Rodziców.

22. Projekt: Wyrównywanie szans edukacyjnych wśród uczniów mikołowskich szkół gimnazjalnych oraz dostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Jednym z najczęściej występujących problemów jest utrudniony dostęp uczniów do zajęć rozwijających umiejętności i zainteresowania spowodowany m. in. niskim statusem materialnym i społecznym, a także miejscem zamieszkania. Przewiduje się niwelowanie ww. zjawiska i dostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz wprowadzenie programów, które będą kładły nacisk na zagadnienia związane z doradztwem zawodowym.

23. Projekt: Wsparcie dla Gimnazjalistów Mikołowa.

Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego.

Projekt ma celu zdiagnozowanie indywidualnych potrzeb i predyspozycji uczniów oraz wsparcie ich w określeniu przyszłej ścieżki edukacji, a co za tym idzie ułatwienie im znalezienia się na rynku pracy w przyszłości. Projekt będzie realizowany w czterech gimnazjach w tym dwóch zespołach szkół znajdujących się na terenie Gminy Mikołów. Rosnące wymagania wobec młodych ludzi wchodzących na rynek pracy, sprawiają, iż uczniowie szkół gimnazjalnych muszą kłaść coraz większy nacisk na wszechstronny rozwój. Dotyczy to również pedagogów, pracujących z młodzieżą i wymagających wsparcia i stałego podnoszenia własnych kwalifikacji. W ramach projektu przewiduje się zwiększenie dostępu do wysokiej jakości edukacji poprzez zajęcia pozalekcyjne oraz wyjazdy studyjne rozwijające indywidualne uzdolnienia uczniów, wspomagające uczniów osiągających słabsze wyniki oraz wsparcie nauczycieli za pomocą różnego rodzaju kursów i szkoleń. Z kolei zajęcia z doradztwa zawodowego mają wspomóc uczniów w określeniu ścieżki edukacyjnej a finalnie w wyborze drogi zawodowej. Projekt zakłada także organizację kursów oraz szkoleń dokształcających dla prowadzących zajęcia w gimnazjach oraz zacieśnienie współpracy z Cechem Rzemieślników i Pracodawców w Mikołowie mające na celu upowszechnienie kształcenia zawodowego w oparciu o doświadczenie rzemiosła w tej kwestii.

24. Projekt: Poprawa jakości infrastruktury oświaty z terenu Gminy Mikołów poprzez jej przebudowę i wyposażenie.

Celem projektu jest poprawa jakości funkcjonowania oświaty z terenu Gminy Mikołów. W ramach przedsięwzięcia planuje się modernizację i adaptację tkanki technicznej obiektów, w tym jej przebudowę i rozbudowę. Ponadto planuje się odpowiednie wyposażenie budynków oświatowych, powstanie przyszkolnych bibliotek i obiektów sportowych.

25. Projekt: Punkt Konsultacyjny w Gminie Mikołów – etap II.

Projekt realizowany będzie w Centrum Usług Społecznych w Mikołowie, gdzie zostanie utworzony Punkt Konsultacyjny. Będzie to kontynuacja zadań realizowanych w I etapie projektu. Nacisk położony będzie na zapewnienie szerokiego dostępu do specjalistycznej pomocy prawnej, psychologicznej i poradnictwa zawodowego. Pomoc w postaci szkoleń kierowana będzie osób pozostających bez zatrudnienia, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, uczestników CIS i innych osób wymagających wsparcia.

26. Projekt: SZANSA – wsparcie społeczne w Mikołowie - etap II.

Projekt skierowany będzie do wykluczonych społecznie i zawodowo mieszkańców Mikołowa oraz osób bezrobotnych. Uczestnicy projektu będą mogli skorzystać z usług w zakresie poradnictwa zawodowego, kursów zawodowych i szkoleń umożliwiających zdobycie kwalifikacji zawodowych czy umiejętności psychospołecznych.

27. Projekt: Program wsparcia społeczności lokalnych w Gminie Mikołów – etap II.

Projekt realizowany będzie w Centrum Usług Społecznych/ Centrum Integracji Społecznej w Mikołowie. Jego celem będzie m.in. pomoc w usamodzielnieniu osób zagrożonych i wykluczonych społecznie oraz realizacja działań wspierających powrót na rynek pracy uczestników projektu.

28. Projekt: Rozwój i poprawa stanu infrastruktury kultury w Gminie Mikołów.

Projekt zakłada gruntowną modernizację istniejącej infrastruktury Miejskiego Domu Kultury. Inwestycja przyczyni się do polepszenia jakości oferty kulturalnej MDK i poszerzenia grona jej odbiorców. Przedsięwzięcie przyczyni się również do promowania wydarzeń kulturalnych Mikołowa, w tym najważniejszych i o randze ponadlokalnej tj. Mikołowskich Dni Muzyki i Impresji Mikołowskich.

29. Projekt: Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury rekreacyjno-sportowej.

Projekt przewiduje budowę, modernizację oraz uzupełnienie o brakujące elementy infrastruktury czasu wolnego. Zakłada się utworzenie na terenie miasta skateparku, siłowni napowietrznych, miejsc edukacyjnych oraz innych elementów infrastruktury umożliwiających aktywny wypoczynek.

30. Projekt: System monitoringu przestrzeni publicznej Mikołowa.

Celem projektu jest poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie Gminy Mikołów. Projekt przewiduje instalację systemu monitoringu wizyjnego szeroko rozumianej przestrzeni publicznej miasta oraz budowę centrali monitoringu. Przewiduje się funkcjonowanie systemu w miejscach o zwiększonej intensywności przebywania ludzi tj. dworce, obiekty użyteczności publicznej, osiedla, strefa Rynku i ulic przyległych, parki oraz fragmenty miasta dotknięte relatywnie wysoką przestępczością i patologią. Inwestycja jest częścią szerszego projektu rewitalizacyjnego.

ŚRODOWISKO NATURALNE

ŚRODOWISKO NATURALNE

31. Projekt: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego w mieście Mikołów etap III – poprawa efektywności produkcji energii cieplnej w Gminie Mikołów poprzez modernizację kotłowni miejskiej.

Celem projektu jest poprawa efektywności produkcji energii cieplnej w Gminie Mikołów poprzez modernizację kotłowni miejskiej. Przedsięwzięcie przewiduje wybudowanie wysokosprawnego źródła energii cieplnej w postaci agregatu kogeneracyjnego zasilanego gazem z sieci zewnętrznej, co w konsekwencji spowoduje zwiększenie sprawności kotłowni. Zabudowa agregatu kogeneracyjnego pozwoli na wyłączenie z eksploatacji letniej kotłów gazowych, które będą pełnić rolę zapasowego źródła w tym okresie. Korzyścią z realizacji projektu będzie uzyskanie pomarańczowego certyfikatu, który przyczyni się do spadku emisji CO₂ w gminie Mikołów.

32. Projekt: Instalacja efektywnego energetycznie oświetlenia w Gminie Mikołów.

Celem projektu jest wzrost efektywności energetycznej infrastruktury oświetleniowej w Gminie Mikołów oraz przeciwdziałanie zmianom klimatycznym, poprzez poprawę jakości powietrza atmosferycznego. Inwestycja przewiduje montaż/instalację efektywnie energetycznego oświetlenia w Gminie Mikołów. W ramach przedsięwzięcia planuje się zastosowanie oświetlenia typu LED oraz instalacji hybrydowych, wykorzystujących jako źródła zasilania energię słoneczną i wiatrową.

33. Projekt: Efektywne zarządzanie energią w gminie.

Projekt polega na wprowadzeniu działań, rozwiązań technicznych i zarządczych zmierzających do ograniczenia zużycia energii (gaz, energia elektryczna, woda) w zasobach gminnych, efektem których będzie racjonalne i oszczędne zarządzanie tymi obiektami. Projekt obejmował będzie również działania społeczne, kampanie informacyjne i promocyjno-edukacyjne na temat racjonalnego gospodarowania energią i zasobami ziemi.

34. Projekt: Ekologiczne źródła ciepła w obiektach użyteczności publicznej i zasobach komunalnych Gminy.

Projekt przewiduje instalację w obiektach użyteczności publicznej ekologicznych źródeł ciepła oraz systemów wykorzystujących energię odnawialną ze słońca, wiatru i wody oraz przeprowadzenie działań termomodernizacyjnych. Zadanie ma na celu poprawę jakości środowiska naturalnego oraz promowanie i zwiększanie roli energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych.

35. Projekt: Ekologiczne źródła ciepła w posesjach prywatnych oraz zasobach spółdzielczych i wspólnotowych.

Projekt przewiduje instalację w posesjach prywatnych oraz zasobach spółdzielczych i wspólnotowych ekologicznych źródeł ciepła oraz systemów wykorzystujących energię odnawialną ze słońca, wiatru i wody, a także przeprowadzenie działań termomodernizacyjnych. Zadanie ma na celu poprawę jakości środowiska naturalnego oraz promowanie i zwiększanie roli energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych.

36. Projekt: Budowa instalacji przeróbki osadów ściekowych wraz z odzyskiem biogazu na oczyszczalni ścieków „Centrum”.

Projekt przewiduje zmniejszenie ilości osadów ściekowych powstałych w wyniku pracy oczyszczalni ścieków „Centrum” oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii poprzez produkcję energii elektrycznej z biogazu. W ramach przedsięwzięcia planuje się budowę instalacji do beztlenowej fermentacji osadów. W wyniku procesu uzyskany zostanie biogaz, który następnie zasili agregaty kogeneracyjne produkujące energię elektryczną oraz ciepłą. Energia elektryczna zużyta zostanie na bieżące potrzeby oczyszczalni ścieków natomiast jej nadmiar zostanie sprzedany do zewnętrznej sieci elektroenergetycznej. Ciepło uzyskane w procesie zasilać będzie suszarnię odpadów. Osady po zakończeniu procesu stanowiąc będą paliwo możliwe do wykorzystania w innych technologiach, które mogą być uzupełnieniem lub alternatywa dla powyższych technologii.

37. Projekt: Termomodernizacja wraz z usunięciem azbestu z zasobów gminnych, spółdzielczych, wspólnotowych oraz posesji prywatnych w Mikołowie.

W chwili obecnej przedmiotowe obiekty są w bardzo złym stanie technicznym wymagającym podjęcia gruntownych działań modernizacyjnych, w tym termomodernizacyjnych wraz z usunięciem zalegającego azbestu. Do roku 2032r. należy usunąć azbest z budynków zlokalizowanych na terenie gminy.

38. Projekt: Rozbudowa Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie – etap III.

Celem projektu jest ochrona różnorodności biologicznej i zachowanie istniejącego dziedzictwa przyrodniczego Śląska, poprzez przywrócenie i utrzymanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych. Stworzenie kolekcji siedliskowych połączonych z infrastrukturą rekreacyjno-sportową na terenie Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie. Inwestycja obejmuje zakresem pięć kolekcji roślinnych, rozbudowę ścieżek edukacyjnych oraz budowę towarzyszącej infrastruktury - budowa zimnej szklarni wraz z wyposażeniem, doposażenie banku nasion i fitotronu, budowa punktu obsługi, magazynu na

sprzęt oraz zaplecza socjalnego, a także budowę i rozbudowę parkingów. Uzupełnieniem projektu będzie kampania promocyjno-edukacyjna.

39. Projekt: Zielona przestrzeń sportowo – rekreacyjna Gminy Mikołów.

W ramach przedsięwzięcia planuje się zagospodarowanie zielonych obszarów miasta oraz modernizację towarzyszącej infrastruktury sportowo – rekreacyjnej. Planowana inwestycja dotyczy m. in. zabytkowego Parku Planty i Parku w sołectwie Mokre oraz Kompleksu sportowo – rekreacyjnego przy ul. Żwirki i Wigury w Mikołowie. Powyższe tereny stanowią bogate dziedzictwo przyrodniczo – rekreacyjne Mikołowa. Park Planty jest najstarszym parkiem w mieście. Swoją popularność wśród mieszkańców zawdzięcza on atrakcyjnej lokalizacji w Centrum. W ramach towarzyszącej infrastruktury sportowej przewiduje się kompleksową modernizację m.in. kąpieliska miejskiego zlokalizowanego w samym sercu Parku Planty. Przedmiotowy obiekt, a w szczególności zdegradowana niecka basenowa, wymaga gruntownego remontu i zastosowania nowoczesnych rozwiązań technicznych odpowiadających potrzebom społeczności lokalnej. W okresie letnim z basenu korzysta znacząca liczba osób zarówno z Mikołowa jak i gmin sąsiednich, co podkreśla zapotrzebowanie na tego typu obiekt. Przewiduje się także tworzenie nowych ścieżek krajobrazowo – dydaktycznych łączących Mikołów z sąsiednimi gminami.

40. Projekt: Zagospodarowanie doliny rzeki Jamny.

Projekt przewiduje ochronę różnorodności biologicznej i zachowanie istniejącego dziedzictwa przyrodniczego Śląska oraz ochronę walorów widokowych i estetycznych w dolinie rzeki Jamny. W ramach projektu przewiduje się dodatkowo utworzenie zbiorników retencyjnych oraz innych zabezpieczeń przeciwpowodziowych.

4. Źródła finansowania oraz programy służące realizacji przedsięwzięć w ramach Strategii Rozwoju Gminy Mikołów na lata 2015 – 2025

Przewiduje się korzystanie z następujących źródeł finansowania oraz programów dla realizacji przedsięwzięć w ramach Strategii Rozwoju Gminy Mikołów na lata 2015 – 2025:

- Budżet Miasta Mikołów;
- Budżet państwa;
- Fundusze strukturalne Unii Europejskiej:
  - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;
  - Europejski Fundusz Społeczny;
- Fundusz Spójności;
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020;
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko;
- Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- Programy Ministra Edukacji Narodowej;
- Programy Ministra Sportu i Turystyki;
- Programy Ministra Administracji i Cyfryzacji;
- Programy Wspólnotowe Komisji Europejskiej dla Samorządów Lokalnych;
- Mechanizm Finansowy EOG oraz Norweski Mechanizm Finansowy;
- Szwajcarski Mechanizm Finansowy;
- Partnerstwo Publiczno-Prywatne;
- Środki prywatne;
- Inne fundusze dostępne dla jednostek samorządu terytorialnego.

5. Zgodność z dokumentami strategicznymi

Dokumentem nadrzędnym wyznaczającym kierunki rozwoju na poziomie unijnym jest ogłoszona przez Komisję Europejską w marcu 2010r. i przyjęta przez szefów państw i rządów krajów członkowskich Unii Europejskiej w czerwcu 2010r. strategia „Europa 2020 na rzecz inteligentnego, trwałego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego”. W dokumencie tym wyznaczono cele, które UE powinna osiągnąć do 2020 r. Dotyczą one obszarów takich jak zatrudnienie, edukacja, zużycie energii i innowacje, a ich osiągnięcie pozwoli Europie otrząsnąć się ze skutków kryzysu finansowego i skierować gospodarkę na właściwe tory.

Z kolei znowelizowana ustawa z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Z 2009r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.) oraz przyjęty przez Radę Ministrów 27 kwietnia 2009r. dokument „Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski” wyznaczają fundamenty nowego systemu zarządzania rozwojem na szczeblu krajowym. Do głównych krajowych dokumentów

strategicznych, na podstawie których prowadzona jest polityka rozwoju należą: długookresowa strategia rozwoju kraju DSRK – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności oraz średniookresowa strategia rozwoju kraju – ŚSRK Strategia Rozwoju Kraju 2020.

Ponadto zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Mikołów na lata 2015 – 2025 typy interwencji i zadania powinny być zbieżne z zapisami innych nadrzędnych dokumentów zawierających zalecenia i wytyczne dotyczące polityki miejskiej – Umowa Partnerstwa, Krajowa Polityka Miejska, strategie sektorowe, dokumenty regionalne i lokalne. Poniżej przedstawiono główne dokumenty strategiczne szczebla unijnego, krajowego oraz lokalnego, wobec których Strategia Rozwoju Gminy Mikołów na lata 2015 – 2025 zachowuje zgodność.

Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Strategia „Europa 2020” to długookresowy program na rzecz wzrostu gospodarczego rozumianego jako inteligentny, trwały i sprzyjający włączeniu społecznemu. Strategia wyznacza konkretne cele, które Unia Europejska powinna osiągnąć do 2020 r. Dotyczą one zatrudnienia, edukacji, zużycia energii i innowacji.

Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Ponadto strategia zakłada, iż dla realizacji powyższych priorytetów konieczne jest osiągnięcie kilku nadrzędnych celów UE:

- podniesienie wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat do 75%;
- 3% PKB Unii przeznaczane na inwestycje w badania i rozwój;
- zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w porównaniu z poziomami z 1990r.; zwiększenie do 20% udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii; dążenie do zwiększenia efektywności energetycznej o 20%;
- ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10%, a co najmniej 40% osób z młodego pokolenia powinno zdobywać wyższe wykształcenie;
- zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem o 20 mln.

Krajowy Program Reform (KPR)

Krajowy Program Reform to podstawowy dokument określający, w jaki sposób Polska będzie realizować cele strategii „Europa 2020” w zakresie zatrudnienia, nakładów na badania i rozwój, energii i klimatu, edukacji oraz przeciwdziałania ubóstwu. Jako priorytet Program uznaje koncentrację na odrabianiu zaległości rozwojowych oraz budowę nowych przewag konkurencyjnych w trzech obszarach:

- infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego;
- innowacyjność dla wzrostu inteligentnego;
- aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu.

W najbliższych latach w ramach KPR koordynowane będą działania związane m.in. ze stworzeniem systemu wsparcia dla przedsiębiorstw i instytucji otoczenia biznesu, wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki, wspieraniem projektów o największym potencjale rozwoju, a także działań związanych z budową konkurencyjnego rynku energii.

W dokumencie powiązано realizację poszczególnych zadań krajowych wynikających z celów strategii „Europa 2020” z priorytetami nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności)

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności” jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres do roku 2030.

Stanowi najszerszy i najbardziej ogólny element nowego systemu zarządzania rozwojem kraju, którego założenia zostały określone w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju kraju. Celem głównym dokumentu Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce.

Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju (Strategia Rozwoju Kraju 2020)

Średniookresowa strategia rozwoju kraju - ŚSRK (Strategia Rozwoju Kraju 2020) jest najważniejszym dokumentem w perspektywie średniookresowej, określającym cele strategiczne rozwoju kraju do 2020 r., kluczowym dla określenia działań rozwojowych, w tym możliwych do sfinansowania w ramach przyszłej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020. Wskazuje ona na działania polegające na usuwaniu barier rozwojowych, koncentrując się na potencjałach społeczno-gospodarczych i przestrzennych stymulujących rozwój.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 - kładąc akcent strategiczny na wzmacnianie potencjałów, które w przyszłości zagwarantują długofalowy rozwój - nie rozwija wszystkich obszarów istotnych z samego faktu funkcjonowania państwa, lecz koncentruje się głównie na tych, w których powinny zostać podjęte działania wzmacniające i przyspieszające procesy rozwojowe (w tym niezbędne zmiany strukturalne) w ciągu najbliższych dziesięciu lat.

Umowa Partnerstwa

Umowa Partnerstwa (UP) jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w ramach polityk unijnych. Dokument określa z jednej strony kontekst strategiczny w wymiarze tematycznym i terytorialnym, z drugiej zaś wskazuje oczekiwane rezultaty oraz

obowiązujące ramy finansowe i wdrożeniowe, stanowiąc punkt odniesienia do określania szczegółowej zawartości programów operacyjnych. Umowa Partnerstwa definiuje 11 celów tematycznych. Dotyczą one m.in. gospodarki niskoemisyjnej, zrównoważonego transportu, ochrony środowiska naturalnego, wzmocnienia konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, rozwoju innowacji, inwestycji w kształcenie czy promowania włączenia społecznego.

Umowa Partnerstwa zakłada znaczne zwiększenie środków, które będą zarządzane przez województwa. Oznacza to większą niż dotychczas odpowiedzialność za realizację celów UP i wymusza to wypracowanie mechanizmów zapewniających odpowiednią koordynację interwencji.

Krajowa Polityka Miejska

Krajowa Polityka Miejska jest dokumentem adresowanym przede wszystkim do miast, nakreślającym pożądane przez rząd kierunki rozwoju obszarów miejskich oraz wskazującym instrumenty przyczyniające się do zwiększenia efektywności działań jednostek samorządu terytorialnego. Dokument wskazuje konkretne działania, które powinny przyczynić się do zwiększenia efektywności działań podmiotów publicznych, a pośrednio także prywatnych (np. wysokiej jakości tanie usługi publiczne).

6. Zasady i mechanizmy realizacji strategii

6.1 Monitoring i Ewaluacja Strategii Rozwoju

Strategia Rozwoju Gminy Mikołów na lata 2015 - 2025 stanowi podstawowy dokument określający kierunki rozwoju miasta. Jej realizacja odbywa się poprzez wdrażanie programów i planów dotyczących poszczególnych zadań strategicznych, a także poprzez uwzględnianie jej zapisów przy corocznym formułowaniu budżetu miasta. Monitoring i aktualizacja Strategii jest ważnym wymogiem aktywnej jej realizacji, umożliwi bowiem stwierdzenie, czy Strategia realizowana jest prawidłowo, a jej założenia nadal są aktualne. Aktualizacja i prawidłowe monitorowanie Strategii powinno polegać m.in. na: analizowaniu raportów o sytuacji gospodarczej i społecznej gminy w sposób cykliczny, stałej kontroli i ocenie stanu środowiska przyrodniczego gminy i jej sąsiedztwa, bieżącej kontroli stopnia realizacji Strategii i informacji o efektach podejmowanych działań. Cyklicznie raz do roku powinna zostać dokonana analiza skuteczności zastosowanych w Strategii narzędzi. Ewaluacja powinna kończyć się raportem o stopniu zaawansowania celów Strategii i propozycjami uaktualniania dokumentu. Zapisy Strategii mogą być modyfikowane w trybie właściwym dla jej uchwalenia. Kontrola efektywności realizacji Strategii Rozwoju Gminy Mikołów na lata 2015 - 2025 zostanie przeprowadzona pod koniec obowiązywania niniejszego programu, nie później niż do II kwartału 2026 roku. Podstawowym kryterium oceny efektywności Strategii będzie stopień realizacji założonych celów ekonomicznych i społeczno-gospodarczych.

6.2 Promocja Strategii

Skuteczne działanie zmierzające do efektywnej realizacji etapu wdrażania Strategii wymaga ze strony władz gminy poszukiwania partnerów społecznych chętnych do współpracy. W tym celu będą one inicjować i koordynować partnerską współpracę z organizacjami pozarządowymi, lokalnymi środowiskami opiniotwórczymi, radami sołectkimi i dzielnicowymi, a także przedsiębiorcami funkcjonującymi na terenie gminy. Partnerska współpraca władz Gminy z przedsiębiorcami umożliwi poznanie ich potrzeb oraz możliwości rozwojowych. Ułatwia to tworzenie jak najlepszych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, zwłaszcza przez małe i średnie firmy. Współpraca ta pozwala również na włączenie się przedsiębiorców w rozwiązywanie problemów gminy, a także prowadzenie wspólnej promocji. W ramach promocji Strategii Rozwoju Gminy Mikołów na lata 2015 - 2025 zostaną wykorzystane następujące sposoby informowania społeczności lokalnej o efektach wdrażania strategii: portal internetowy Urzędu Miasta – zamieszczone zostaną aktualne informacje o realizowanych inwestycjach na terenie gminy, informacje o poniesionych nakładach oraz źródłach dofinansowania: o wkładzie Unii Europejskiej, funduszy krajowych itp. plakaty, tablice informacyjne w Urzędzie Miasta oraz w miejscach publicznych – zawierające informacje o realizowanych projektach i wkładzie UE oraz środków krajowych; biuletyny i foldery o wykonywaniu konkretnych zadań; kontakty z lokalną prasą i telewizją; spotkania z potencjalnymi partnerami społeczno – gospodarczymi.

6.3 Uwarunkowania realizacji założeń strategii

Skuteczna i efektywna realizacja ustaleń Strategii, jej celów i założeń, zależy od wielu uwarunkowań, które ogólnie można określić następująco:

- aktywna prorozwojowa polityka finansowa władz gminy, polegająca na długookresowej maksymalizacji dochodów budżetowych, racjonalizacji wydatków bieżących, wzroście i poprawie efektywności wykorzystania środków inwestycyjnych oraz aktywnym pozyskiwaniu środków finansowych ze źródeł krajowych i zagranicznych na realizację zaplanowanych przedsięwzięć;
- adekwatna do zaplanowanych zadań struktura organizacyjna Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych jak również sprawne przeprowadzenie wszelakich procedur postępowania administracyjnego;
- sprawne i skuteczne przywództwo w postaci władz gminy, tworzące jak najlepsze warunki techniczne i organizacyjne dla realizacji wytyczonych celów, a także motywujące pracowników gminnych do aktywnych działań na rzecz realizacji założeń strategii;
- odpowiednio przygotowane kadry (pracownicy Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych);
- współpraca z organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami, instytucjami otoczenia biznesu, władzami innych samorządów terytorialnych w kraju i za granicą, społecznością lokalną;
- sprawne systemy informacyjne (dostęp do rzetelnej informacji) oraz kontrolne i monitorujące przebieg realizacji ustaleń strategii;
- spójna i stabilna polityka państwa wobec finansowania samorządów terytorialnych;
- utrzymujące się tempo rozwoju gospodarczego kraju.

7. Wykaz tabel, wykresów i map

Wykaz tabel

Tabela 1: Liczba ludności (według pobytu stałego).....	8
Tabela 2: Gęstość zaludnienia w Gminie Mikołów w latach 2007 - 2014	9
Tabela 3: Wskaźniki przyrostu naturalnego w Gminie Mikołów w latach 2007 – 2013.....	10
Tabela 4: Ludność Mikołowa w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2007-2014.....	11
Tabela 5: Zestawienie długości sieci z podziałem na części miasta.....	13
Tabela 6: Podstawowe dane techniczne kotłowni przy ul. Grażyńskiego 17.....	14
Tabela 7: Parametry stosowanego węgla energetycznego.....	14
Tabela 8: Sprzedaż energii cieplnej ze źródeł ciepła ZIM Sp. z o.o. w Mikołowie.....	14
Tabela 9: Charakterystyka sieci gazowej na terenie Mikołowa w latach 2007 – 2012.....	15
Tabela 10: Poziomy recyklingu w Mikołowie osiągnięte w latach 2013 i 2014.....	17
Tabela 11: Drogi krajowe i wojewódzkie w granicach Gminy Mikołów.....	18
Tabela 12: Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych Mikołowa w latach 2007 – 2013.....	19
Tabela 13: Energia elektryczna w gospodarstwach domowych Mikołowa w latach 2007 – 2013.....	19
Tabela 14: Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowych w Mikołowie.....	20
Tabela 15: Zasoby mieszkaniowe Gminy Mikołów.....	22
Tabela 16: Wybrane dane charakteryzujące sektor publiczny w Mikołowie.....	26
Tabela 17: Wybrane dane charakteryzujące sektor prywatny w Mikołowie.....	26
Tabela 18: Liczba dzieci uczęszczających do klas 0 oraz pozostałych w roku szkolnym 2013/2014.....	27
Tabela 19: Liczba uczniów szkół podstawowych w podziale na klasy w roku szkolnym 2013/2014.....	28
Tabela 20: Liczba uczniów szkół gimnazjalnych w podziale na klasy w roku szkolnym 2013/2014.....	28
Tabela 21: Liczba uczniów mikołowskich szkół podstawowych i gimnazjów w latach 2007 – 2014.....	29
Tabela 22: Ilości stypendiów przyznanych w latach 2001-2014 wraz z podziałem na kategorie.....	30
Tabela 23: Wykaz przychodni zdrowia działających w Mikołowie.....	31
Tabela 24: Wskaźnik liczby łóżek w poszczególnych oddziałach szpitali w Mikołowie.....	32
Tabela 25: Liczba aptek ogólnodostępnych w gminie w latach 2007 – 2013 wraz ze wskaźnikiem liczby.....	33
Tabela 26: Statystyka świadczeń udzielonych przez MOPS w Mikołowie w 2014r.....	36
Tabela 27: Powody przyznania pomocy przez MOPS w Mikołowie w 2014r.....	37
Tabela 28: Liczba osób uczestniczących w programie zatrudnienia.....	40
Tabela 29: Porównanie stopy bezrobocia w powiecie mikołowskim i województwie śląskim.....	41
Tabela 30: Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Mikołów.....	41
Tabela 31: Poziom bezrobocia w powiecie mikołowskim w podziale na wykształcenie w poszczególnych kwartałach lat 2010 – 2013.....	42
Tabela 32: Poziom bezrobocia w powiecie mikołowskim w podziale na wiek w poszczególnych kwartałach lat 2010 – 2013.....	43
Tabela 33: Przystępstwa popełniane na terenie Mikołowa w latach 2010-2013.....	44
Tabela 34: Zdarzenia w ruchu drogowym na terenie Mikołowa w latach 2010 – 2013.....	44
Tabela 35: Statystyka dot. powodów zatrzymań kierowców.....	44
Tabela 36: Charakterystyka wykroczeń popełnianych w mieście.....	45

Wykaz wykresów

Wykres 1: Liczba ludności Mikołowa wg płci w latach 2007 – 2014.....	9
Wykres 2: Przyrost naturalny w Mikołowie w latach 2007 – 2013.....	10
Wykres 3: Liczba dzieci objętych opieką przedszkolną w latach 2013/2014.....	27
Wykres 4: Liczba uczniów szkół podstawowych według klas w roku szkolnym 2013/2014.....	28
Wykres 5: Liczba uczniów szkół gimnazjalnych w podziale na klasy w roku szkolnym 2013/2014.....	29
Wykres 6: Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w latach 2007 – 2014.....	29
Wykres 7: Odsetek głównych grup podopiecznych MOPS w Mikołowie w 2014r.....	36
Wykres 8: Liczba korzystających z noclegów oraz udzielone noclegi.....	53

Wykaz map

<i>Mapa 1: Położenie Gminy Mikołów w województwie śląskim. ....</i>	<i>7</i>
<i>Mapa 2: Położenie Gminy Mikołów w powiecie mikołowskim. ....</i>	<i>7</i>
<i>Mapa 3: Sieci ścieżek i szlaków rowerowych w Gminie Mikołów. ....</i>	<i>51</i>

